

2019

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

KEITELEEN KUNTA

Kunnanhallitus 6.4.2020 § 49

Valtuusto 1.6.2020 § 11

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	1
KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	2
YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS.....	3
KUNTATALOUDEN KEHITYS.....	5
KEITELEEN KUNNAN TALOUDELLINEN JA TOIMINNALLINEN KEHITYS	6
KEITELEEN VÄESTÖ IÄN MUKAAN 31.12.	8
HENKILÖSTÖRAPORTTI 2017.....	9
ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ.....	18
SISÄINEN VALVONTA.....	19
TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	20
TILIKAUDEN TULOS.....	20
TULOSLASKELMA 2019.....	21
TOIMINNAN RAHOITUS	22
RAHOITUSLASKELMA	23
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	23
RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	26
TASE 2019 JA 2018	26
KOKONAISTULOT JA -MENOT 2019	30
KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	31
KONSERNITULOSLASKELMA 2019 ja 2018	33
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	33
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 2019 ja 2018	34
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	35
KONSERNITASE.....	36
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	37
TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	38
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	38
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2019.....	42
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	46
10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	51
11 TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	52
12 VALTUUSTO	54
15 KUNNANHALLITUS.....	56
120 KESKUSHALLINTO.....	56
180 RUOKAPALVELU.....	65

20 SOSIAALILAUTAKUNTA.....	67
200 SOSIAALITOIMEN HALLINTO.....	67
220 SOSIAALITYÖ JA TALOUDELLINEN TUKI	71
230 IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT.....	75
240 VAMMAIS- JA ERITYISPALVELUT.....	80
250 PERUSTERVEYDENHUOLTO.....	84
260 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	85
270 ERIKOISSAIRAANHOITO	86
30 SIVISTYSLAUTAKUNTA	87
300 PERUSKOULUTUS.....	87
320 MUUT KOULUTUSPALVELUT.....	91
330 KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT	95
350 LIIKUNTATOIMI.....	100
360 NUORISOTOIMI.....	104
370 VARHAISKASVATUS.....	111
40 TEKNINEN LAUTAKUNTA	118
400 TEKNISET PALVELUT	118
430 LIIKENNEVÄYLÄT JA MUUT YLEISET ALUEET.....	121
440 PALO- JA PELASTUSTOIMI	123
450 YKSITYISTIET.....	124
50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	126
500 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU	126
90 TEKNINEN LAUTAKUNTA VESILAITOS	129
900 VESILAITOS.....	129
910 VIEMÄRILAITOS	131
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	133
TULOSLASKELMA 2019 JA 2018.....	134
RAHOITUSLASKELMA 2019 JA 2018	135
TASE 2018 JA 2017 KUNTA	136
KONSERNITULOSLASKELMA 2019 JA 2018	138
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 2019 JA 2018	139
LIITETIEDOT	142
ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	165
VESI- JA VIEMÄRILAITOS TULOSLASKELMA 2019	166
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA.....	168
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	169

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Keiteleen kunnan juhluvuosi. Vuonna 2019 tuli kuluneeksi 140 vuotta kunnan itsenäistymisestä. Vuosi oli täynnä monenlaisia tapahtumia ja tilaisuuksia, joissa Keiteleen historia sekä tulevaisuus olivat vahvasti esillä.

Keiteleellä on tehty viime vuosina hartiavoimin töitä talouden tasapainottamiseksi. Tehty työ alkaa tuottaa toivottua tulosta, sillä vuoden 2019 tilinpäätös osoittaa plusmerkkistä tulosta. Tämä on harvinaista herkkua suomalaisessa kuntakentässä, sillä Tilastokeskuksen alustavien tietojen mukaan vain neljännes Manner-Suomen kunnista ylsi positiiviseen tulokseen vuonna 2019.

Suomessa kuntien keuhkoon tulokseen vaikutti esimerkiksi se, että kuntien verokertymät eivät ole olleet odotettuja verokortti- ja tulorekisteriuudistuksen myötä. Vaikka suomalaisen kuntatalouden vallitseva sävellaji on ollut mollivoittoinen, tässä tilanteessa ei pidä antaa periksi.

Keiteleellä riittää työnsarkaa tulevillekin vuosille, että kunnan talous ja palvelut pidetään kunnossa. Tässä avainasemassa on se, että kotikunnassamme keskitytään niihin asioihin, jotka ovat meidän omissa käsissä. Tulevaisuutta on rakennettava kunnan omiin vahvuuksiin nojaten ja panostamalla kunnan elinvoimaan sekä pitovoimaan. Keitele on yrittäjyydestä kasvava luovien ja onnellisten ihmisten mutkaton kotikunta. Vuoden 2019 positiivinen tulos kannustaa siis jatkamaan määrätietoista työtä kotikuntamme parhaaksi – yhdessä ja yhteistyöllä!

Vuosi 2019 oli Keiteleelle monella tapaa muutosten vuosi, sillä toimintavuoden aikana valmisteltiin mm. Keiteleen, Tervon ja Vesannon kuntien yhteistä palveluyhtiö Viisarit Oy:tä, joka on tuottanut kuntien tekniset palvelut vuoden 2020 alusta lukien. Tehty muutos ei kosketa ainoastaan teknisen toimen toimintaa vaan vaikutukset ulottuvat kunnan kaikille toimialoille.

Lämmin kiitokseni hyvästä työstä, yhteistyöstä ja luottamuksesta koko henkilöstölle, päättäjille ja yhteistyökumppaneille!

Juha-Pekka Rusanen
Kunnanjohtaja

.

KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Valtuusto aloitti toimintansa 1.6.2017. Valtuustossa on 19 jäsentä, joista seitsemän vaikuttaa valtuutettuna ensimmäistä kauttaan.

Valtuuston voimasuhteet 1.6.2017 alkaen:

- Suomen Keskusta	10 valtuutettua
- Perussuomalaiset	3 valtuutettua
- Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	2 valtuutettua
- Vasemmistoliitto	2 valtuutettua
- Suomen Kristillisdemokraatit	1 valtuutettu
- Kansallinen Kokoomus	1 valtuutettu

Kunnanhallituksen jäsenmäärä on 7. Kunnanhallituksessa on neljä Suomen Keskustan edustajaa ja yksi edustaja Perussuomalaisista, Sosiaalidemokraateista ja Vasemmistoliitosta. Kunnanhallituksen jäsenet ovat valtuutettuja.

YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 1,0 prosenttia vuonna 2019 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Vuoden 2018 kasvu tarkentui 1,6 prosenttiin. Talouskasvu hidastui viennin vetovoimasta huolimatta.

Kysyntäeristä investoinnit kasvoivat käyvin hinnoin (Investointien käypähintainen arvo kasvoi) 1,8 prosenttia 57 miljardiin euroon. Investointien volyymi laski 0,8 prosenttia. Kysyntäeristä suurin eli yksityiset kulutusmenot kasvoivat 2,0 prosenttia 126 miljardiin euroon. Julkisten kulutusmenojen arvo kasvoi 3,9 prosenttia 55 miljardiin euroon.

Kansantalouden tuotantoa kuvaava bruttokansantuote, 240 miljardia euroa, oli käyvin hinnoin laskettuna 3,1 prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuonna 2018.

Viennin arvo kasvoi 6,4 prosenttia 96 miljardiin euroon vuonna 2019. Viennin volyymi kasvoi 7,2 prosenttia vientituotteiden hintojen laskiessa 0,7 prosenttia. Tavaravientiä nosti mm. vuonna 2019 ulkomaille luovutetut laivatilaukset. Muiden kysyntäerien osalta laivojen luovutus ulkomaille näkyi varastojen laskuna. Tuonnin arvo kasvoi 2,5 prosenttia 95 miljardiin euroon ja tuonnin volyymi kasvoi 2,2 prosenttia.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 2,7 miljardia euroa alijäämäinen. Edellisenä vuonna alijäämä oli 2,0 miljardia euroa. Alijäämä oli 1,1 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Tilastokeskus julkistaa EU:n komissiolle toimitettavat alijäämä- ja velkatiedot 21.4.2020. Siinä yhteydessä nyt julkaistut alijäämätiedot voivat tarkentua. Valtionhallinnon alijäämä oli 2,8 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 2,9 miljardia euroa. Paikallishallinnon (kuntien ja kuntayhtymien ym.) alijäämä kasvoi ennakkotietojen mukaan 2,9 miljardiin euroon. Paikallishallinnon alijäämän kasvuun vaikutti julkisten kulutusmenojen ja investointien kasvu.

Työeläkelaitosten ylijäämä pysyi suurin piirtein edellisen vuoden tasolla 2,2 miljardissa eurossa. Työeläkelaitosten maksamien eläkkeiden määrä jatkoi kasvuaan, mutta myös kerätyt työeläkemaksut kasvoivat. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia. Muut sosiaaliturvarahastot olivat 0,7 miljardia euroa ylijäämäisiä.

Kotitalouksien oikaistu reaalitylo kasvoi 1,8 prosenttia. Siihen luetaan mukaan myös hyvinvointipalvelut eli julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut. Kotitalouksien saamat palkat ja palkkiot kasvoivat 3,1% edellisvuoteen verrattuna (4,6% vuonna 2018). Kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat 1,9 prosenttia ja kotitalouksien säästö oli reilut 0,7 miljardia euroa (-0,5 miljardia euroa vuonna 2018).

Kotitalouksien säästämisaste kasvoi loka-joulukuussa 1,9 prosenttiyksiköllä 1,1 prosenttiin. Säästämisaste on kotitalouksien säästön osuus käytettävissä olevasta tulosta. Kotitalouksien investointiaste laski hieman, ollen 13,2 prosenttia. Suurin osa kotitalouksien investoinneista muodostuu asuntoinvestoinneista.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisiä oli vuoden 2020 tammikuussa 46 000 enemmän kuin vuosi sitten. Työttömiä oli 15 000 enemmän kuin vuoden 2019 tammikuussa. Työllisyysasteen trendiluku oli 73,4 prosenttia ja työttömyysasteen trendiluku oli 6,8 prosenttia. **Työllisiä** oli vuoden 2020 tammikuussa 2 543 000 (virhemarginaali $\pm 34\,000$), mikä oli 46 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Työllisiä miehiä oli 32 000 ja naisia 14 000 enemmän kuin vuoden 2019 tammikuussa.

Työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista oli tammikuussa 72,1 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 70,6 prosenttia. 15–64-vuotiaiden miesten työllisyysaste nousi viime vuoden

tammikuusta 1,6 prosenttiyksikköä 72,6 prosenttiin ja naisten työllisyysaste nousi 1,4 prosenttiyksikköä 71,6 prosenttiin.

Työttömiä oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan vuoden 2020 tammikuussa 196 000 (virhemarginaali $\pm 19\,000$), mikä oli 15 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömiä miehiä oli 106 000 ja naisia 91 000.

Työttömyysaste oli tammikuussa 7,2 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 6,8 prosenttia. Miesten työttömyysaste nousi viime vuoden tammikuusta 0,3 prosenttiyksikköä 7,4 prosenttiin. Naisten työttömyysaste nousi 0,5 prosenttiyksikköä 6,9 prosenttiin.

15–24-vuotiaita nuoria oli tammikuussa yhteensä 611 000. Heistä työllisiä oli 239 000 ja työttömiä 59 000. Työvoimaan, eli työllisiin ja työttömiin, kuuluvien nuorten määrä oli näin ollen 298 000. Nuorten 15–24-vuotiaiden työttömyysaste, eli työttömien osuus työvoimasta, oli tammikuussa 19,8 prosenttia, mikä oli 3,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin. Nuorten työttömyysasteen trendi oli 17,9 prosenttia. 15–24-vuotiaiden nuorten työttömien osuus samanikäisestä väestöstä oli 9,7 prosenttia.

Työvoiman ulkopuolella olevia oli vuoden 2020 tammikuussa 1 392 000 eli 57 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työvoiman ulkopuolella olevista oli piilotyöttömiä 138 000, mikä oli 14 000 enemmän kuin vuoden 2019 tammikuussa.

Työ- ja elinkeinotoimistoissa oli tammikuun 2020 lopussa kaikkiaan 252 000 työnvälityksen säädösten mukaisesti työttömäksi työnhakijaksi tilastoitua. Työttömien työnhakijoiden määrä oli sama kuin edellisen vuoden tammikuussa.

Työttömyys laski tammikuussa edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta seitsemän elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) alueella; eniten Kainuussa (–8 %), Hämeessä (–4 %), Lapissa (–4 %), Varsinais-Suomessa (–3 %) ja Etelä-Savossa (–3 %). Työttömien työnhakijoiden määrä lisääntyi eniten Pohjois-Karjalassa (4 %), Pirkanmaalla (4 %), Pohjois-Pohjanmaalla (3 %) ja Pohjanmaalla (3 %). Tammikuun lopussa työ- ja elinkeinotoimistoihin ilmoittautuneita kokoaikaisesti lomautettuja oli 18 000, mikä oli 3 000 enemmän kuin vuosi sitten.

Aktivointiasteeseen laskettavissa palveluissa oli tammikuun lopussa yhteensä 116 000 henkilöä, mikä oli 6 000 vähemmän kuin edellisen vuoden tammikuussa. Palveluiden piirissä oli 4,2 prosenttia työvoimasta.

Työttöminä työnhakijoina työ- ja elinkeinotoimistoissa oli 31 000 alle 25-vuotiaista työtöntä. Heidän määränsä oli 1 000 pienempi kuin edellisen vuoden tammikuussa. Työ- ja elinkeinotoimistoihin ilmoitettiin tammikuussa 93 000 uutta avointa työpaikkaa eli 6 000 enemmän kuin edellisen vuoden tammikuussa.

Pohjois-Savossa oli tammikuun lopussa 11 778 työtöntä työnhakijaa, mikä on 239 työtöntä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Joulukuusta tammikuuhun työttömien määrä laski (172 henkilöä). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa on 10,6 %, mikä on 0,2 % yksikköä pienempi kuin vuosi sitten. Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on 9,6 %. Nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli tammikuun lopussa 1 528, mikä on lähes 9 % vähemmän kuin vuosi sitten.

Työttömyyden aleneminen on selvästi hidastunut, mutta hienoista laskua edellisvuoteen verrattuna edelleen on (2 %). Seutukunnittain tarkasteltuna työttömyys aleni Kuopion seutua lukuun ottamatta kaikilla muilla Pohjois-Savon seuduilla. Alin työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on Sisä-Savon seudulla (10 %) ja korkein Koillis-Savossa (13,2 %). Kunnista matalimmat työttömien osuudet työvoimasta ovat Siilinjärvellä (7,7 %) ja Vieremällä (7,8 %) ja korkein Kaavilla (15 %).

KUNTATALOUDEN KEHITYS

Vuoden 2019 tilinpäätösarviotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut olivat 2,4 prosenttia edellistä vuotta suuremmat ja niitä oli yhteensä 37,8 miljardia euroa. Ulkoiset toimintatuotot vähenivät 4,1 prosenttia 7,2 miljardiin euroon. Eräät vertailuvuonna käytössä olleet kirjausmenettelyt kasvattivat osaltaan vertailuvuoden toimintatuottoja ja -kuluja. Näiden menettelyjen loppuminen vähensi toimintatuottoja ja -kuluja vuonna 2019 verrattuna edelliseen vuoteen. Toimintakate heikkeni 1,2 miljardilla eurolla ja oli -30,3 miljardia euroa.

Verotuloja Manner-Suomen kunnat saivat vuonna 2019 yhteensä 22,9 miljardia euroa, mikä tarkoitti 2,6 prosentin kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Valtionosuudet kasvoivat 2,1 prosenttia 8,6 miljardiin euroon. Asukasta kohti laskettuna verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli keskimäärin 5 748 euroa. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 1,8 miljardia euroa, ja se pieneni edellisestä vuodesta 0,3 miljardilla eurolla. Vuosikate oli tilinpäätösarvioissa negatiivinen 56 kunnalla, kun edellisenä vuonna tällaisia kuntia oli 44 kappaletta.

Kuntien omien arvioiden perusteella niiden yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2019 lopussa 18,4 miljardia euroa. Tämä tarkoitti 10,2 prosentin kasvua edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna. Asukasta kohti lainakanta oli 3 360 euroa. Investointimenoja kunnilla oli vuoden aikana 3,9 miljardia euroa. Kasvua edellisvuodesta oli 7,7 prosenttia.

Manner-Suomen kuntayhtymien toimintakulut ilman sisäisiä eriä olivat vuonna 2019 tilinpäätösarvioiden mukaan 15,8 miljardia euroa. Ulkoisia toimintatuottoja oli 16,4 miljardia euroa. Toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta 7,4 prosenttia ja toimintatuotot 6,5 prosenttia. Vuosikate laski 0,6 miljardista 0,5 miljardiin euroon. Kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta oli vuotta 2019 koskevissa tilinpäätösarvioissa 4,6 miljardia euroa, joka oli 17,7 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden tilinpäätöstiedoissa. Investointimenot kasvoivat 12,1 prosenttia 1,3 miljardiin euroon.

KEITELEEN KUNNAN TALOUDELLINEN JA TOIMINNALLINEN KEHITYS

Keiteleen kunnan talous kääntyi alijäämäiseksi vuosien 2017 ja 2018 aikana. Talouden tasapainotustyö aloitettiin jo vuonna 2018 ja varsinainen tasapainotussuunnitelma hyväksyttiin vuoden 2019 talousarvion yhteydessä.

Tasapainotustyön keskeiset elementit ovat palvelutason uudelleenarvioinnit tarpeen mukaisesti, henkilöstökulujen pienentäminen eläköitymisten kautta, hankinta- ja ostopalvelusopimusten kilpailuttaminen ja kiinteistöratkaisut. Palveluja ei lakkautettu tai merkittävästi supistettu. Määrätietoisella toiminnalla vuoden 2019 tilinpäätös muodostui ylijäämäiseksi. Talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää kuitenkin tulevana vuosina talouden tiukkojen reunaehtojen noudattamista.

Yhteistyötä lähialueen toimijoiden kanssa tarvitaan jatkossa entistä enemmän. Vuoden 2019 aikana saatiin päätökseen teknisen toimen yhtiöittämisen valmistelu yhdessä Tervon ja Vesannon kuntien kanssa. Palveluyhtiö Viisarit Oy aloitti varsinaisen toimintansa 1.1.2020.

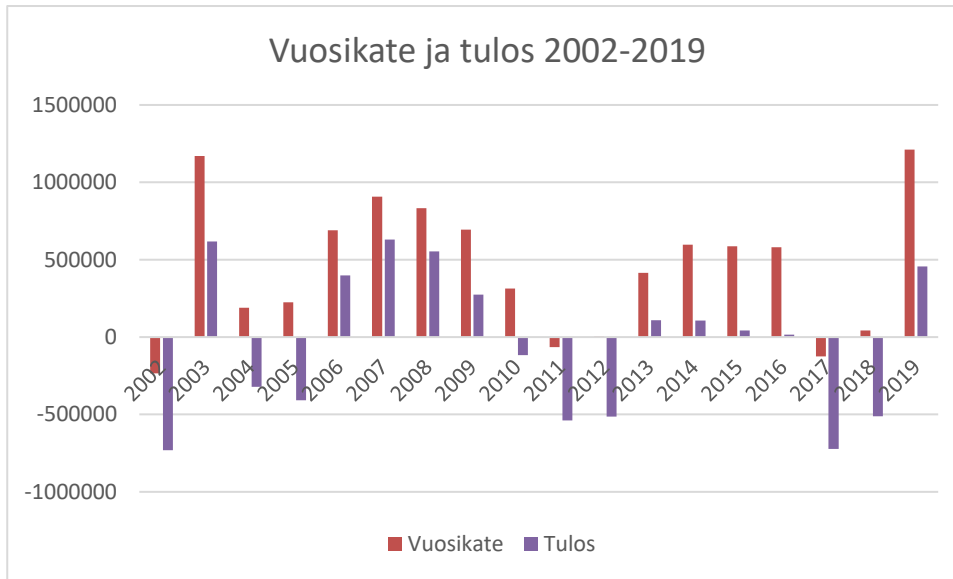
Kuntastrategiassa on asetettu tavoite, että vuosikatteen tulee riittää kattamaan poistot. Tavoite on saavutettu vuosina 2014–2016 ja 2019. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vuosikate jäi negatiiviseksi. Vuosina 2010, 2012–2013 ja vuonna 2018 vuosikate ei riittänyt poistojen kattamiseen ja tilikauden tulos jäi negatiiviseksi.

Käyttötalouden menojen toteutumaprosentti kokonaisuudessaan oli 100,9 % eli talousarvio ylittyi 151 081 euroa. Kokonaisuudessaan käyttötalouden kulut pienenevät kuitenkin edelliseen vuoteen verrattuna lähes 307 000 euroa. Talousarvioon verrattuna menolajeista ylittivät henkilöstömenot ja avustukset. Henkilöstömenoja nostaa Viisarit Oy:n palvelukseen vuoden vaihteessa siirtyneen teknisen toimen henkilöstön lomarahojen ja kertyneiden vuosilomien maksu Viisarit Oy:lle. Avustuksissa ylitystä on omaishoidontuessa, työmarkkinatuen kuntaosuuksissa ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin alijäämien kattaminen. Toimintakatteen toteutumaprosentti oli 100 eli toimintakate oli vain noin 5000 euroa ennakoitua suurempi ja 285 000 edellisvuotta pienempi. Käyttötaloustulot ylittivät budjetoidun 4,9 prosentilla eli noin 146 000 eurolla.

Verotulot jäivät talousarvion ennusteesta 1,9% eli noin 137 000 euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna kasvua oli kuitenkin 3,8%, 260 000 euroa. Kunnan tulovero jäi budjetoidusta 274 000 euroa. Osaltaan kunnan tuloveron pienentymiseen vaikuttaa tulorekisterin käyttöönotto sekä vuositulorajaan perustuva verokorttiuudistus, joka myöhentää tuloverojen kertymistä. Kiinteistövero ylittyi noin 10 000 euroa ja osuus yhteisöveron tuotosta lähes 127 000 euroa

Valtionosuudet toteutuivat ennakoitua paremmin. Valtionosuuksia kertyi noin 8 169 000 euroa eli noin 129 000 euroa ennakoitua enemmän, ja edelliseen vuoteen verrattuna peräti 714 000 euroa enemmän. Valtionosuuksissa näkyy myös vuonna 2019 maksettu kertaluonteinen valtionosuuserä.

Keiteleen kunnan vesi- ja viemärlaitoksen toiminnot on eriytetty kirjanpidolliseksi taseyksiköksi.

KEITELEEN VÄESTÖ IÄN MUKAAN 31.12.

Vuosi	- 14	15 – 64	65 –	Yhteensä
1990	691	2028	590	3309
1995	607	1969	625	3201
2000	476	1873	623	2972
2001	468	1850	625	2943
2002	450	1842	624	2916
2003	426	1781	624	2831
2004	404	1770	629	2803
2005	379	1753	628	2760
2006	357	1691	644	2692
2007	332	1666	644	2642
2008	341	1628	649	2618
2009	324	1589	650	2563
2010	313	1569	660	2542
2011	321	1541	662	2524
2012	313	1497	666	2476
2013	304	1440	683	2427
2014	289	1396	713	2398
2015	272	1385	723	2380
2016	266	1340	736	2342
2017	275	1270	764	2309
2018	262	1217	765	2244
2019	249	1148	805	2202

HENKILÖSTÖRAPORTTI 2019

Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrällä tarkoitetaan 31.12.2019 palvelussuhteessa kuntaan olevien henkilöiden lukumäärää.

Palvelussuhde 31.12.2019	Naiset	Miehet	Yhteensä	Muutos- % edell.vuodesta
Vakinaiset	98	17	115	5,50
Määräaikaiset joista työllistettyjä	30	4	34	-2,86
Yhteensä	128	21	149	3,47

Palvelussuhde 31.12.2018	Naiset	Miehet	Yhteensä	Muutos- % edell.vuodesta
Vakinaiset	94	15	109	-5,22
Määräaikaiset joista työllistettyjä	31	4	35	-18,60
Yhteensä	125	19	144	-8,86

Voimassa olevia palvelussuhteita oli tuolloin 149, joista 115 vakinaista ja 34 määräaikaista. Osa-aikaisia palvelussuhteita oli 7. Edellisvuoteen verrattuna palvelussuhteiden määrä kasvoi 5,5 % eli palvelussuhteita oli vuoden viimeisenä päivänä 5 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Vakinaisen henkilöstön määrä on kasvanut kuudella henkilöllä ja sijaisten määrä kolmella henkilöllä. Määräaikaisia palvelussuhteita oli neljä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Työllistettyjä ei vuoden vaihteessa ollut palvelussuhteessa.

Yleishallinnon palvelussuhteiden määrä pieneni yhdellä palvelussuhteella ollen 16 henkilöä.

Sosiaalitoimen palvelussuhteiden määrä kasvoi 52:sta 60:een. Vakinaisesti täytettyjen palvelussuhteiden määrä kasvoi kolmella. Sijaisia oli neljä edellisvuotta enemmän ja määräaikaisia palvelussuhteita yksi edellisvuotta enemmän.

Sivistystoimessa palvelussuhteiden määrä on pienentynyt kolmella eli 53:een. Vakinaisia palvelussuhteita oli yksi enemmän kuin edellisvuonna ja sijaisten määrä pieneni kahdella, määräaikaisia palvelussuhteita oli kaksi vähemmän kuin edellisvuonna.

Teknisessä toimessa palvelussuhteiden määrä kasvoi yhdellä ollen 17. Vakinaisten palvelussuhteiden määrä on kasvanut kolmella ja sijaisten yhdellä palvelussuhteella. Määräaikaisten lukumäärä on pienentynyt kolmella edellisvuoteen verrattuna.

Alla olevista taulukoista käy ilmi toimintayksiköittäin henkilöstössä tapahtuneet muutokset.

KUNNAN PALKATUN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ
31.12.2019

Toimintayksikkö	Vakinaiset	Sijaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
Yleishallinto	11	4	1		16	16
Sosiaalitoimi	41	15	4		60	60
Sivistystoimi	46	4	3		53	53
Ympäristö- ja tekniset palvelut	17	2	1		20	20
YHTEENSÄ	115	25	9	0	149	149

KUNNAN PALKATUN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ
31.12.2018

Toimintayksikkö	Vakinaiset	Sijaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
Yleishallinto	12	4	1		17	17
Sosiaalitoimi	38	11	3		52	52
Sivistystoimi	45	6	5		56	56
Ympäristö- ja tekniset palvelut	14	1	4		19	19
YHTEENSÄ	109	22	13	0	144	144

Henkilötyövuosi

Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti. Samoin vain osan vuotta palvelussuhteessa olleen työ lasketaan suhteessa koko vuoden työpäiviin.

Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä vaikuttavat siihen, että henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa kuin henkilöstömäärä tietynä päivänä 31.12.

Henkilötyövuodet	Yhteensä	Muutos % edellisestä vuodesta
Henkilötyövuodet palvelussuhteessa	160,64	+5,3

Työajan jakautuminen

Henkilöstömäärä- ja henkilötyövuositunnuslukujen lisäksi tarvitaan tietä, miten työntekoon tarkoitettua työaikaa todellisuudessa on käytetty.

Työajan jakautuminen KVTES

	työpäivät	% teoreett. säännöllisestä työajasta	1000 euroa	% palkkakustannuksista
Kalenterivuoden päivät (365 tai 366)	46720			
- vähennetään lauantait, sunnuntait, työaikaa lyhentävät arkipyhät	13316			
= Teoreettinen säännöllinen vuosityöaika (työpäiviä)	33404	100	4002	
Vähennetään työpäivinä:				
- Vuosilomat ja muut lomat	-3380	-10,12		
- Terveysperusteiset poissaolot	-1381	-4,13	100	2,50
- Perhevapaat	-876	-2,62	11	0,27
-				
Koulutus	-116	-0,35	8	0,20
- Muut palkalliset poissaolot	-145	-0,43	12	0,30
- Muut palkattomat poissaolot	-873	-2,61		
- Vapaana annetut työaikakorvaukset		0		
+ Rahana korvatut lisä- ja ylityöt				
= Tehty vuosityöaika	26633	79,73		

Työajan jakautuminen OVTES

Opetushenkilöstö	työpäivät	% teoreett. säännöllisestä työajasta	1000 euroa	% palkkakustannuksista
Kalenterivuoden päivät (365 tai 366)	7665			
- vähennetään lauantait, sunnuntait, työaikaa lyhentävät arkipyhät	2352			
= Teoreettinen säännöllinen vuosityöaika (työpäiviä)	5580	100	903	
Vähennetään työpäivinä:				
-Laskennallinen vuosiloma-aika	-569	-10,20		
-Terveysperusteiset poissaolot	-79	-1,42	13	1,44
- Perhevapaat	-139	-2,49	5	0,55
- Koulutus	-36	-0,65	10	1,11
- Muut palkalliset poissaolot	-5	-0,09		
- Muut palkattomat poissaolot	-61	-1,09		
= Tehty vuosityöaika	4691	84,07		

Naiset ja miehet

Kunnan henkilöstöstä 31.12.2019 128 eli lähes 86% oli naisia ja 21 miehiä. Edellisvuoteen verrattuna naisten lukumäärä on kasvanut 3 henkilöllä ja miesten 2 henkilöllä. Vakinaisesta henkilöstöstä 85,2 % on naisia.

Sukupuolijakauma 31.12.2018 ja 2019
toimintayksiköittäin

Toimintayksikkö	naiset		miehet	
	2018	2019	2018	2019
Yleishallinto	16	15	1	1
Sosiaalitoimi	50	58	2	2
Sivistystoimi	52	48	4	5
Ympäristö ja tekniset palvelut	7	7	12	13
YHTEENSÄ	125	128	19	21

Kunnanhallitus kokouksessaan 4.6.2007 hyväksyi kunnan tasa-arvosuunnitelman, jonka mukaan suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain henkilöstöraportin yhteydessä. Merkittäviä muutoksia ei tasa-arvossa tapahtunut vuoden aikana. Voidaankin todeta, että kunnalliset työpaikat painottuvat perinteisille naisvaltaisille aloille.

Ikärakenne

Henkilöstön keski-ikä vuodenvaihteessa on 46,2 vuotta kun se edellisenä vuotena oli 47,5 vuotta. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 47 vuotta eli hieman alhaisempi kuin edellisvuotena (48,1), miesten keski-ikä 46,5 vuotta ja naisten 47,1 vuotta.

Ikärakenne 2019 koko henkilöstö

Ikä vuosina	Lukumäärä	%-osuus
alle 30	15	10,1
30-39	35	23,5
40-49	29	19,5
50-59	51	34,2
60-64	16	10,7
65 ja yli	3	2,0
Yhteensä	149	100,00 %
Keski-ikä	46,21	

Ikärakenne 2019 vakinainen henkilöstö

Ikä vuosina	Lukumäärä	%-osuus
alle 30	10	8,7
30-39	23	20,0
40-49	25	21,7
50-59	45	39,1
60-64	12	10,4
65 ja yli	0	0,0
Yhteensä	115	100,00 %
Keski-ikä	47,00	

Ikärakennetaulukosta nähdään, että vakinaisesta henkilöstöstä 10,4% (12 kpl) sijoittuu ikävuosien 60-64 välille ja 39,1% (45kpl) ikävuosien 50-59 välille.

Vuonna 2009 hyväksytyn senioriohjelman piiriin kuuluvat kunnan palveluksessa olevat yli 55-vuotiaat henkilöt. Vuonna 2019 vakinaisesta henkilöstöstä 38 henkilöä kuuluu senioriohjelman piiriin.

Eläköityminen

Vuoden 2019 aikana kunnan henkilöstöstä kahdeksan eläköityi. Osa-aikaeläkkeellä tai osatyökyvyttömyyseläkkeellä oli vuoden lopussa yksi kunnan työntekijää.

Vuoden aikana vuorotteluvapaalla ei ollut yhtään kunnan työntekijää.

Keskeytykset

Keskeytykset ovat joko palkallisia tai palkattomia poissaoloja eri syistä.

Vuodesta 2007 alkaen kunnassa on ollut käytössä sairauspoissaoloseuranta-malli, jonka tarkoituksena on luoda yhtenäinen käytäntö poissaolojen käsittelyyn sekä selvittää johtuvatko sairauspoissaolot työoloista.

Seurantamallin mukaan esimiehellä on velvollisuus järjestää keskustelutilaisuus työntekijän kanssa mikäli työntekijällä on

- 3 tai useampia lyhyitä (1-3 kalenterivuorokauden) sairauspoissaoloja / 4 kk
- 1 yli 30 vrk:n yhtäjaksoinen sairauspoissaolo
- kumulatiivisesti 12 kk:n aikana 30 vrk tai enemmän sairauspoissaoloja
- sairauslomat liittyvät tiettyyn vuorokiertoon (maanantait, perjantait, ennen vuosilomaa, vapaapäivien yhteydessä, perheen muiden lomien yhteydessä)

Työntekijä voi halutessaan pyytää työsuojeluvaltuutetun tai työterveyshoitajan mukaansa esimiehen kanssa käytävään keskusteluun.

Keskustelun tarkoituksena on kartoittaa ensisijaisesti työhön, työpaikkaan ja työoloihin liittyviä kuormitustekijöitä ja kehittämistarpeita.

Vuoden 2012 alusta otettiin käyttöön Populus-ohjelmiston osa, joka hälyttää esimiehille automaattisesti poissaolokeskustelun kriteerien täyttymisestä.

Oheisessa taulukossa on esitetty poissaolot sairauslomien, työtapaturmien ja tilapäisten hoitovapaiden osalta.

Keskeytykset toimintayksiköittäin 2019

Toimintayksikkö	Sairausloma		Työtapaturma		Tilap.hoitovapaa	
	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv
Yleishallinto	186	264	58	84	2	2
Sosiaalitoimi	508	692	0	0	11	12
Sivistystoimi	428	551	0	0	31	31
Tekninen	112	150	0	0	0	0
Yhteensä	1234	1657	58	84	44	45

Keskeytykset toimintayksiköittäin 2018

Toimintayksikkö	Sairausloma		Työtapaturma		Tilap.hoitovapaa	
	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv
Yleishallinto	303	424	9	13	4	4
Sosiaalitoimi	587	823	0	0	20	20
Sivistystoimi	496	643	0	0	57	57
Tekninen	85	118	65	92	3	3
Yhteensä	1471	2008	74	105	84	84

Sairauslomien, työtaturmien ja tilapäisten hoitovapaiden perusteella tapahtuneiden keskeytysten määrä pieneni edellisestä vuodesta 18% eli 293 työpäivää ollen 1 336 työpäivää. Kalenteripäivinä laskettuna pienennystä sen sijaan oli 18,7% eli 411 kalenteripäivää. Keskeytyksiä kertyi 1 786 kalenteripäivää. Palkattomia sairauspoissaolopäiviä oli yhteensä 197 työpäivää.

Henkilötyövuosina sairauslomiin ja tilapäisiin hoitovapaisiin käytettiin 5,9 henkilötyövuotta työpäivistä laskettuna, edellisen vuoden vastaava luku oli 6,5 henkilötyövuotta.

Työtaturmat ja tilapäiset hoitovapaat mukaan lukien kaikkien toimialojen sairauspoissaolot vähenivät. Yleishallinnossa sairauslomat vähenivät 70 työpäivää eli 22%, sosiaalitoimessa 88 työpäivää eli 14,5%, sivistystoimessa 94 työpäivää eli lähes 17% ja teknisessä toimessa 41 työpäivää eli 26,7%.

Työpäivistä tarkasteltuna yleishallinnon osuus kaikista sairauspoissaoloista on 18,4 %, sosiaalitoimen 38,8 %, sivistystoimen 34,4 % ja teknisen toimen 8,4%.

Sairauspoissaoloja on tarkasteltu myös niiden pituuden mukaan eli on eritelty alle 3 päivää ja yli 3 päivää kestäneet sairauslomat ja niiden lukumäärät. Sairauspoissaoloseuranta-mallissa yhtenä kriteerinä on useat lyhytaikaiset poissaolot ja toisaalta myös yhdenjaksoiset yli 30 päivän sairauspoissaolot.

Sairauspoissaolojen kesto toimintayksiköittäin 2019

Toimintayksikkö	Sairauslomat 3pv ja alle			Sairauslomat yli 3 pv			Tilapäinen hoitovapaa		Työtaturmat	
	TP V	KPV	kerrat	TPV	KPV	kerrat	TPV	KP V	TPV	KPV
Yleishallinto	16	16	10	170	248	7	2	2	58	84
Sosiaalitoimi	124	144	67	384	548	49	11	12	0	0
Sivistystoimi	106	108	63	322	443	21	31	31	0	0
Tekninen	26	27	13	86	123	6	0	0	0	0
Yhteensä	272	295	153	962	1362	83	44	45	58	84

Sairauspoissaolojen kesto toimintayksiköittäin 2018

Toimintayksikkö	Sairauslomat 3pv ja alle			Sairauslomat yli 3 pv			Tilapäinen hoitovapaa		Työtaturmat	
	TPV	KPV	kerrat	TPV	KPV	kerrat	TPV	KPV	TPV	KPV
Yleishallinto	21	23	12	282	401	17	4	4	9	13
Sosiaalitoimi	143	169	95	444	654	37	20	20	0	0
Sivistystoimi	120	125	70	376	518	23	57	57	0	0
Tekninen	24	24	11	61	94	7	3	3	65	92
Yhteensä	308	341	188	1163	1667	84	84	84	74	105

Lyhyiden sairauspoissaolojen kappalemäärä on pienentynyt edellisestä vuodesta 18% ollen 153 kpl, työpäivinä tarkasteltuna vähennystä on 11,7% eli 36 työpäivää. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lyhytaikaisen sairauspoissaolon keskimääräinen kesto on muuttunut edellisvuoden 1,64 työpäivästä 1,78 työpäivään.

Pitkien (yli kolme päivää) kestävien sairauslomien määrä on vähentynyt 17,3 % eli 201 työpäivää, näiden sairauslomien kappalemäärä on vähentynyt vain yhdellä. Pitkien sairauslomien keskimääräinen pituus oli vuonna 2015 12,9 työpäivää, 2016 18,7 työpäivää, 2017 15,6 työpäivää, 2018 13,8 työpäivää ja 2019 11,6 työpäivää.

Tarkasteltaessa sairauslomien pituuksia työpäivinä vuonna 2019 huomataan, että lyhyiden ja pitkien sairauslomien prosentuaalinen osuus eri toimialoilla vaihtelee. Yleishallinnon osuus lyhyistä sairauslomista oli 5,9 % ja pitkistä 17,7 %. Sosiaalitoimen osuus oli 45,6 % lyhyistä ja 39,9 % pitkistä sairauspoissaaloista. Sivistystoimen osuus oli 38,9 % lyhyistä ja 33,4 % pitkistä sairauspoissaaloista. Teknisen toimen osuus lyhyistä sairauspoissaaloista on 9,6 % ja pitkistä 8,9%. Henkilöstömäärän suhteellisiin osuuksiin verrattuna sosiaalitoimessa ja sivistystoimessa on pitkiä sairauspoissaaloja kutakuinkin samassa suhteessa henkilöstömäärän kanssa. Yleishallinnossa pitkien poissaolojen määrä on huomattavasti suurempi kuin henkilöstön suhteellinen osuus. Sosiaalitoimessa ja sivistystoimessa lyhyiden poissaolojen määrä on suurempi kuin henkilöstön suhteellinen osuus, teknisen toimen ja yleishallinnon osuudet lyhyissä poissaaloissa henkilöstöosuutta pienemmät.

Kunnassa on ollut 16.2.2005 alkaen käytössä menettely, jonka mukaan esimies voi myöntää lyhyen, enintään kolmen kalenteripäivän mittaisen sairausloman, jonka syynä on tarttuva infektio tauti (esim. flunssa, kuume, vatsatauti). Sairausten toteaminen on esimiehen vastuulla. Myönnetystä sairauslomasta on tehtävä päätös, josta käy ilmi sairausloman syy. Esimiehellä ei ole oikeutta myöntää tilapäistä hoitovapaata lapsen äkillisen sairauden perusteella eikä sairauslomaa muun kuin em. syyn vuoksi. Lyhyistä sairauspoissaaloista 52,6% oli poissaaloja esimiehen luvalla työpäivinä tarkasteltuna.

Vuoden lopussa työssä ollutta vakinaista henkilöä kohti sairauslomapäivä kertyi vuoden aikana keskimäärin 11,2 työpäivää edellisen vuoden vastaavan luvun ollessa 11,9 työpäivää. Koko henkilöstö huomioiden sairauslomapäiviä kertyi 8,7 työpäivää edellisen vuoden vastaavan luvun ollessa 10,7 työpäivää.

Sairauspoissaolot toimintayksiköittäin vakituista henkilöä kohti

	2015		2016		2017		2018		2019	
Toimintayksikkö	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv
Yleishallinto	21,9	31,5	23,6	33,1	11,0	15,0	20,3	29,0	22,2	31,6
Sosiaalitoimi	15,8	22,7	19,0	26,3	27,8	39,9	13,4	18,2	12,4	16,9
Sivistystoimi	16,2	22,4	15,8	21,7	9,1	11,8	9,5	12,2	9,3	12,0
Tekninen toimi	4,1	4,8	60,2	8,0	10,1	13,4	8,0	10,7	6,6	8,8
VAKITUINEN										
	15,3	21,4	16,7	22,9	16,0	22,2	11,9	16,0	11,2	15,1

Työterveyshuolto

Keiteleen kunta ostaa lakisääteiset työterveyspalvelut Pihlajalinna Työterveyspalveluilta. Työterveyshuollon tavoitteeksi on määritelty työntekijöiden terveyden ja työssä viihtymisen edistäminen ottamalla huomioon ihmisen fyysiset ja psyykkiset ominaisuudet. Työterveyshuollon ensisijaisena tehtävänä on tapaturmien ja työperäisten sairauksien ehkäiseminen.

Työterveyshuollon kustannukset vuonna 2019 olivat 19 517 euroa, josta osan Kela korvaa.

Henkilöstökustannukset

HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET, 100 €

Menolaji	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Luottamushenkilöpalkkiot	43	38	40	38	42	43
Viranhaltijoiden kk-palkat	1910	1880	1721	1574	1714	1727
Työsuhteisten kk-palkat	2182	2195	2246	2206	2332	2139
Erilliskorvaukset	313	282	318	326	257	329
Sijaisten palkat	441	465	428	519	274	577
Tunti- ja urakkapalkat	45	39	36	32	36	30
Muut palkat	75	79	49	92	78	82
Työllisyystukipalkat	73	79	61	29	42	10
Oppisop.koul.palkat						
Sotu,tapat. ja tyött.vak.	234	294	230	150	227	123
Eläkekulut	1446	1398	1267	1236	1167	1235
Kunnan maksamat eläkkeet						
Sairausvakuutuskorvaukset	49	45	44	44	28	39
Tapaturmakorvaukset	2	2		8	0	4

Henkilöstön koulutukseen käytettiin vuonna 2019 noin 26 000 euroa eli keskimäärin 226 € vakituista työntekijää kohti. Matkakorvauksia maksettiin yhteensä 58 890 euroa.

ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Keiteleen kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ovat olleet voimassa vuodesta 2014.

Kunnan jatkuvuuden hallinnan ja häiriötiloihin varautumiseen on keskitetty merkittävästi huomiota viime vuosien aikana. Tarvittavia toimenpiteitä on tehty laajasti ohjeistukseen liittyen ja investointeja mm. ict-järjestelmien, datayhteyksien, varavoiman, ja muun infran osalta.

Vuoden 2020 alussa käynnistynyt Korona-pandemia on osittanut, että maailmanlaajuiset riskit voivat realisoitua lyhyellä aikavälillä. Pandemian vaikutuksia on vaikea ennakoida, mutta selvää on, että vaikutukset ovat laaja-alaisia.

Keiteleen kunnan lähivuosien merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät kunnan taloudelliseen kantokykyyn suhteessa ikääntyvän väestön palvelutarpeeseen, kuntakonsernin henkilöstön ja osaamisen kehitykseen, kiinteistöihin sekä valtakunnallisten uudistusten linjauksiin. Yleinen talouskehitys heijastuu valtiontalouden kautta mm. valtionosuuksiin, verotulojen kehitykseen, elinkeinotoimintaan ja kotitalouksien ostovoimaan.

Kunnan omaisuus ja vastuut on vakuutettu ja niiden kattavuutta arvioidaan vuosittain. Lakisääteiset vakuutukset ovat kunnossa.

Taloudelliset riskit

Kunnan tilinpäätös vuodelta 2019 on ylijäämäinen. Taseessa on kuitenkin kumulatiivista alijäämää, joten Keiteleen valtuusto on hyväksynyt joulukuussa 2018 talouden tasapainotussuunnitelman, joka toteutuessaan seuraavan neljän vuoden aikana toteuttaa kunnan talouteen kumulatiivisesti 1,7 miljoonan euron tasapainotuksen. Vuoden 2019 tilinpäätöksen perusteella tasapainotussuunnitelman voidaan katsoa olevan riittävä. Toteutuminen tarkoittaa kuitenkin kuntalaisten palveluissa palvelutason supistuksia ja leikkauksia ja mahdollisesti vaikeuttaa kuntastrategian tavoitteiden toteutumista.

Väestön väheneminen aiheuttaa palvelutarpeen uudelleenarviointia. Samalla ikääntyminen, sairastavuuden kasvu sekä sosiaalisten ongelmien lisääntyminen aiheuttavat kasvupaineen sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kustannuksiin. Hallitusohjelmien mukanaan tuomat painopisteet ja eräiden palveluiden vahvistaminen ilman riittävää rahoitusta tuovat lisää painetta taloudelliseen kantokykyyn.

Merkittäviä taloudellisia riskejä liittyy myös konsernin kiinteistöomaisuuteen. Kiinteistö Oy Nilakanrannalla on huomattava korjausvelka, joka vaatii myös omistajan taloudellista panosta.

Keiteleen kunnan vanhempiin lainatakauksiin liittyy kuitenkin merkittäviä riskejä. On todennäköistä, että takauksista realisoituu tappiota jo lyhyellä aikavälillä.

Vuoden 2019 aikana kunnalla ei ole ollut suoria osakesijoituksia eikä valuuttalainoja. Lahjoitusrahastossa on rahasto-osuuksia, joiden riskejä pyritään hallitsemaan kunnan sijoitustoiminnan periaatteiden mukaan.

Savon Energiaholdingin osakeomistus on ollut taseessa kirjattuna sen merkintähintaan. Vuoden 2018 aikana omistuksen arvoa korotettiin. Taseen arvostusta on mahdollista edelleen arvioida markkina-arvon ollessa merkittävästi korkeampi.

Kuntatalouden tilanteen oletetaan heikkenevän edelleen vuonna 2020. Koronapandemian laajentuminen ja sen aiheuttamat toiminnalliset muutokset ja poikkeustilajärjestelyt kohdistuvat

kansantalouteen ja kuntatalouteen useaa vaikutuskanavaa pitkin sekä menoja lisäten, tuloja vähentäen, että ennustamista vaikeuttaen.

Välittömät koronaviruspotilaiden hoitoon liittyvät kustannukset kohdistuvat sosiaali- ja terveystoimeen, erityisesti erikoissairaanhoidon. Pandemian johdosta heikentynyt kysyntä pienentää palkkasummaa ja sitä kautta kunnallisverotuloja. Yritysten yt-neuvottelut ja uhka lomautuksista vaikuttavat muun muassa verotuloihin. Tuloja vähentävät myös maksutuottojen menetykset.

Koronaviruksen merkittävimmät taloudelliset vaikutukset muodostuvat sen perusteella, kuinka pitkään epidemiaan liittyvät rajoitustoimet ja epävarmuus kehityksen kulusta jatkuvat. Vaikutukset ovat sitä vakavampia ja pitkäkestoisempia, mitä enemmän ne vaikuttavat kuluttajien luottamukseen ja kysyntäkäyttäytymiseen.

Toiminnalliset riskit

Organisaation supistuessa henkilöstöön liittyvät riskit kasvavat. Varahenkilö- ja sijaisjärjestelmiin tulee kiinnittää enemmän huomiota, jotta toiminnan jatkuvuus voidaan turvata myös muutostilanteissa. Henkilöstön tehtäväalueet laajenevat, joten myös osaamisen varmistamiseen tulee panostaa riittävällä koulutuksella ja kiinnittää erityistä huomiota henkilöstön hyvinvointiin.

Kunnan järjestämism vastuulla olevien palvelujen tuotanto hajaantuu yhä laajemmalle. Sopimuksiin perustuvan palvelutuotannon riskit tulee hallita riittävällä sopimusosaamisella ja omistajaohjauksella. Yhtiömuotoisen toiminnan yleistyessä tulee kaikin tavoin varmistaa riittävä osaamisen taso yhtiöiden hallitustyöskentelyyn.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeen 9.12.2002.

Toimintavaltuudet on määritetty 29.5.2017 hyväksytyssä hallintosäännössä, jota on päivitetty valtuuston kokouksessa 9.12.2019.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Toimintatuotot

Ulkoisia toimintatuottoja kunnalle kertyi 3 131 421,72 euroa mikä on 146 234,72 euroa eli 4,9% talousarviossa ennakoitua enemmän. Edelliseen vuoteen verrattuna tulot pienenevät 0,7% eli - 21 350 euroa. Toimintatuotot kattavat 18 % ulkoisista toimintakuluista.

Toimintakulut

Kunnan ulkoiset käyttötalouden toimintakulut olivat tilinpäätöksen mukaan 17 377 700,92 euroa, mikä on 151 081,92 euroa eli 0,9% alkuperäistä talousarviossa arvioitua enemmän. Edelliseen vuoteen verrattuna käyttötalouden menot pienenevät 306 607,32 euroa eli 1,7 %. Vuoden aikana valtuusto myönsi ylitysoikeuksia sosiaalitoimen talousarvioon 230 000 euroa.

Talousarvion toteutumavertailussa on esitetty tulosalueittainen toteutuma tavoitteiden, tulojen ja menojen osalta huomioiden alkuperäinen talousarvio ja vuoden aikana hyväksytyt muutokset talousarvioon.

TILIKAUDEN TULOS

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvaavien laskelmien periaatteena on, että ne sisältävät vain ulkoiset menot ja tulot.

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakatteen muodostui – 14 246 279,20 euroa. Talousarvioon verraten toimintakate on 4 782,20 euroa ennakoitua suurempi ja 285 321,71 euroa eli -1,96% edellisvuotta pienempi. Rahoituserien jälkeen vuosikatteen muodostui 1 211 068,34 euroa, mikä on 16 206,66 euroa talousarviossa ennakoitua huonompi. Tilikauden tulosta huonontaa 181 034,01 euron suuruinen takausvastuiden realisoiden ja varautuminen Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiriin alijäämien kattamiseen. Poistojen ja realisoiden takausvastuiden jälkeen tilikauden tulos muodostui 455 553,00 euroa positiiviseksi.

TULOSLASKELMA 2019

	1-12 / 2019		1-12 / 2018	
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	1 384 553		1 389 466	
MAKSUTUOTOT	752 626		793 684	
TUET JA AVUSTUKSET	299 945		250 659	
MUUT TOIMINTATUOTOT	694 298	3 131 422	718 899	3 152 707
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
PALKAT JA PALKKIOT	-4 905 983		-4 750 384	
HENKILÖSIVUKULUT				
ELÄKEKULUT	-1 234 639		-1 236 258	
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-122 677		-149 814	
PALVELUJEN OSTOT	-8 960 333		-9 501 098	
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-870 979		-889 906	
AVUSTUKSET	-828 755		-746 428	
MUUT TOIMINTAKULUT	-454 335	-17 377 701	-410 420	-17 684 308
TOIMINTAKATE		-14 246 279		-14 531 601
VEROTULOT		7 133 804		6 873 756
VALTIONOSUDET		8 169 121		7 454 761
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	107		107	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	171 363		261 871	
KORKOKULUT	-16 146		-10 786	
MUUT RAHOITUSKULUT	-902	154 423	-6 049	245 144
VUOSIKATE		1 211 068		42 060
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT		-574 481		-552 980
SATUNNAISET ERÄT				
SATUNNAISET KULUT		-181 034		0
TILIKAUDEN TULOS		455 553		-510 921
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		455 553		-510 921

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	18,0	17,8
Vuosikate / Poistot, %	211	8
Vuosikate, € / asukas	550	19
Asukasmäärä 31.12.	2 202	2 242

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakatteeksi muodostui 14,2 milj. euroa. Toimintakate pieneni edellisestä tilinpäätöksestä lähes 2% eli 285 321,71 euroa.

Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista osoittaa paljonko toimintakuluista saadaan katettua maksurahoituksella. Maksurahoituksen osuutta kuvataan seuraavalla kaavalla laskettavalla tunnusluvulla:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuoden 2003 jälkeen vuosikate on ollut positiivinen, lukuun ottamatta vuosia 2011 ja 2017. Vuosina 2004 ja 2005 vuosikate ei kuitenkaan riittänyt kattamaan poistoja. Tilikausina 2006 - 2009 ja 2014 – 2016 sekä 2019 vuosikate oli riittävän suuri myös poistojen kattamiseen. Vuonna 2010, 2012, 2013 ja 2018 poistojen määrä oli suurempi kuin vuosikate.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön tunnusluku, joka kertoo kuinka monta prosenttia vuosikate on poistoista.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Tunnusluvun ollessa 100 % oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, sillä oletuksella, että poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate euroa / asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään.

TOIMINNAN RAHOITUS

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelman lopussa on esitetty tunnuslukuja kunnan rahoituksellisesta asemasta.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

RAHOITUSLASKELMA

	2019		2018	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	1 211 068		42 060	
SATUNNAISET ERÄT	-181 034		0	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	95 563	1 125 597	-27 489	14 571
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-801 880		-883 263	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	57 456		0	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	24 000	-720 425	29 639	-853 624
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	405 172		-839 053	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	22 804	22 804	22 804	22 804
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0		3 000 000	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	0		-334 630	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-259 630	-259 630	-1 248 331	1 417 040
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-29 931		-32 831	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	4 762		1 544	
SAAMISTEN MUUTOS	-105 731		5 375	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	322 115	191 216	-66 236	-92 148
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-45 610		1 347 696	
RAHAVAROJEN MUUTOS	359 562		508 642	
RAHAVARAT	31.12.1.1.	1 003 534	643 973	
		643 973	359 562	135 330
				508 642

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-1 213 044	-2 760 580
Investointien tulorahoitus, %	162,7	4,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,2	0,1
Lainanhoitokate	4,5	0,2
Kassan riittävyys, pv	20	12
Asukasmäärä 31.12.2020	2 202	2 242

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus,%

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus-tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoito

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20% on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASE 2019 JA 2018

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	15 840,18	30 516,32
AINEETTOMAT OIKEUDET	15 840,18	30 516,32
AINEELLISET HYÖDYKKEET	11 377 427,98	11 310 249,38
MAA- JA VESIALUEET	2 176 598,94	2 167 868,94
RAKENNUKSET	6 001 206,54	6 106 375,11
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	2 257 867,61	2 242 214,02
KONEET JA KALUSTO	373 491,65	357 190,62
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	568 263,24	436 600,69
SIJOITUKSET	3 434 140,31	3 391 473,78
OSAKKEET JA OSUUDET	3 291 115,49	3 225 644,96
MUUT LAINASAAMISET	136 824,00	159 628,00
MUUT SAAMISET	6 200,82	6 200,82
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	14 827 408,47	14 732 239,48
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	516 976,43	517 116,43
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	516 976,43	517 116,43
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	83 652,16	88 413,98
AINEET JA TARVIKKEET	83 652,16	88 413,98
SAAMISET	1 457 221,71	1 351 491,12
PITKÄAIKAISET SAAMISET	169 524,46	180 044,22
MUUT SAAMISET	169 524,46	180 044,22
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 287 697,25	1 171 446,90
MYYN TISAAMISET	475 172,08	391 584,63
MUUT SAAMISET	70 763,91	66 640,78
SIIRTOSAAMISET	741 761,26	713 221,49
RAHAT JA PANKKISAAMISET	1 003 534,10	643 972,58
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 544 407,97	2 083 877,68
VASTAAVAA YHTEENSÄ	17 888 792,87	17 333 233,59

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	7 582 348,17	7 582 348,17
ARVONKOROTUSRAHASTO	791 466,14	791 466,14
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 095 511,91	-584 591,27
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	455 553,00	-510 920,64
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 733 855,40	7 278 302,40
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	67 592,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	67 592,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	420 684,43	450 755,17
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 268,42	1 268,42
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	421 952,85	452 023,59
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	3 538 144,01	3 777 365,05
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	3 073 288,00	3 332 928,00
MUUT VELAT	464 856,01	444 437,05
LYHYTAIKAINEN	6 127 248,61	5 825 542,55
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	4 809 640,00	4 809 630,00
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	627 346,71	387 204,58
MUUT VELAT	198 755,05	100 409,58
SIIRTOVELAT	491 506,85	528 298,39
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	9 665 392,62	9 602 907,60
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	17 888 792,87	17 333 233,59

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	43,2	42,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	52,4	54,9
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	8 302	8 357
Lainat ja vuokravastuut 31.12., euroa/asukas	3 770	3 727
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	54,7	56,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	-640	-1 096
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	-291	-489
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	7 883	8 143
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	3 580	3 632
Lainasaamiset, 1000 euroa	137	160
Asukasmäärä	2 202	2 242

Omavaraisuusaste, %

= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoina sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat euroa / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

=Vieras pääoma – (Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat + Muut velat) +Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrää. Vuokravastuiden määrää huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja Vuokravastuut, euroa / asukas

Asukaskohtainen tunnusluku saadaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vuokravastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2019

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma on laadittu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno –käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön

TULOT		MENOT	
TOIMINTA		TOIMINTA	
TOIMINTATUOTOT	3 131 422	TOIMINTAKULUT	17 377 701
VEROTULOT	7 133 804	KORKOKULUT	16 146
VALTIONOSUUDET	8 169 121	MUUT RAHOITUSKULUT	902
KORKOTUOTOT	107	SATUNNAISET KULUT	181 034
MUUT RAHOITUSTUOTOT	171 363	TULORAHOTUKSEN KORJAUSERÄT	
TULORAHOTUKSEN KORJAUSERÄT		+/- PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS	-67 592
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN	-530	- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN	-28 501
LUOVUTUSVOITOT		LUOVUTUSTAPPIOT	
INVESTOINNIT		INVESTOINNIT	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	57 456	INVESTOINTIMENOT	801 880
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN	24 000	RAHOITUSTOIMINTA	
LUOVUTUSTULOT		LYHYTAIKAISTEN LAINJOEN VÄHENNYS	259 630
RAHOITUSTOIMINTA		KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	18 541 200
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	22 804		
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	18 709 546		

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 18 709 546 - 18 541 200 = 168 346

Rahavarojen muutos –

Muut maksuvalmiuden muutokset = 359 562 - 191 216 = 168 346

KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilipäätösten yhdistelmänä. Kunnan konsernitilinpäätös käsittää konsernituloslaskelman, konsernitaseen, konsernin rahoituslaskelman sekä niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot.

Keiteleen kunnan konserniin kuuluvat vuonna 2019

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	<i>Yhdistelty (kpl)</i>	<i>Ei yhdistelty (kpl)</i>
Tytäryhteisöt Yhtiöt Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	6	0
Kuntayhtymät	6	
Osakkuusyhteisöt		0
Yhteensä	12	0

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kunnan kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät. Vuoden 2019 aikana kunta myi osakkeensa As Oy Pohjois-Keiteleen Portin rivitalosta, jolloin kuntakonsernissa ei ole osakkuusyhteisöä.

Vuoden 2019 tilinpäätöksestä alkaen konsernitilinpäätöksen laadinnassa on otettu käyttöön Konsta-ohjelmisto. Ohjelmiston käyttöönotosta johtuen vuosien 2018 ja 2019 konsernitilinpäätökset eivät ole suoraan vertailukelpoisia. Vuoden 2018 tunnuslukulaskenta on pääosin vuoden 2018 hyväksytyn tilinpäätöksen mukainen.

Konsernin toiminnan ohjaus

Keiteleen kunnassa konserniohjaus tapahtuu kunnanhallituksen nimeämien yhtiökokousedustajien sekä kuntayhtymien hallintoon nimettyjen henkilöiden toiminnan kautta. Konsernijohtoon kuuluvat hallintosäännön mukaan kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja hallintojohtaja. Erityistä ohjausta vaativissa tilanteissa kunnanhallituksen nimeämä hallintoryhmä toimii konserniohjausta linjaavana valmistevana toimijana.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Keiteleen kunnan konserniin on sisällytetty vuodesta 2010 lukien As. Oy Keiteleen Satamanranta. Vuonna 2017 kunta sai testamenttilahjoituksena yhden osakehuoneiston osakkeet, jolloin kunnan omistusosuus nousi 65,25 %:iin. Vuonna 2019 omistusosuus oli 61,09%

As Oy Keiteleen Satamanpuisto on sisällytetty konsernitilinpäätökseen vuodesta 2013 lukien. Vuonna 2017 kunta sai testamenttilahjoituksena yhden osakehuoneiston osakkeet, jolloin kunnan omistusosuus nousi 58,27 %:iin. Vuonna 2019 omistusosuus oli 52,19%

As Oy Keiteleen Pappilanpellosta ei myyty vuoden aikana yhtään asuntoa. Kunnan omistusosuus 53,7 %.

Tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2019 talousarviossa määriteltiin Kiinteistö Oy Nilakanrannalle seuraavat tavoitteet:

- Yhtiön asuntojen käyttöaste 95%
- Vuokrataso ei saa ylittää Tilastokeskuksen määrittelemää vuokrien keskitasoa
- Asuntokannan kunnostusta jatketaan suunnitelman mukaisesti
- Käynnistetään uudisrakentaminen
- Asukasviestintää kehitetään edelleen
- Yhtiön hallinnon osaaminen ja jatkuvuuden turvaaminen varmistetaan

Tavoitteiden toteutuminen:

- Kiinteistö Oy Nilakanrannan vuosikertomuksen mukaan asuntojen käyttöaste oli 79,9 % (luvussa on mukana korjaussuunitelmien vuoksi tyhjänä pidettyjä asuntoja)
- Taloyhtiön keskivuokra oli 9,40 €/m²/kk. Tilastokeskuksen määrittelemä arava-asuntojen keskivuokra (ilman pääkaupunkiseutua) oli vuonna 2018 10,96 €/m²/kk
- Yhtiön neliövuokria korotettiin 1.3.2019 alkaen keskimäärin 3 prosenttia.
- Yhtiön huoneistoissa tehtiin tapetointeja, maalauksia ja lattiapinnoitteiden uusimisia vuokralaisten vaihtuessa. Tilikaudella tehtiin normaaleja vuosikorjauksia, joihin käytettiin 37615 euroa ja korjauksia aktivoitiin taseeseen yhteensä 560457 euroa. Yhtiö toteutti vuoden 2019 aikana Alasintie 17 vesikatto- ja kuivatuskorjausurakan, Koulutie 2 parveke- ja vesikattokorjausurakan, Viehepolku 2 piha- ja julkisivukorjausurakan sekä Äyräpääntie 7 asuinkerrostalon purkamisurakan.
- Uudisrakentaminen on tarkoitus käynnistää lähivuosina
- Kiinteistö Oy Nilakanrannan Asukasuutiset ilmestyi kaksi kertaa 2019 sekä vuotuinen normaali Asukkaiden kokous joulukuussa
- Kunnan rakennustarkastaja aloitti yhtiön toimitusjohtajana 1.7.2019 alkaen. Yhtiön väistynyt toimitusjohtaja antoi seuraajalleen kattavan perehdytyksen. Lisäksi rakennustarkastaja aloitti isännöitsijän ammattitutkintoon tähtäävän koulutuksen.

KONSERNITULOSLASKELMA 2019 ja 2018

	2019	2018
TOIMINTATUOTOT	9 712 983,19	10 247 759,42
OSUUS OSAKK.YHT. VOITTO/TAPPIO	16 506,23	22 400,48
TOIMINTAKULUT	-23 896 298,35	-24 712 277,02
TOIMINTAKATE	-14 166 808,93	-14 442 117,12
VEROTULOT	7 133 803,57	6 873 755,53
VALTIONOSUUDET	8 692 095,19	7 942 834,24
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	103 143,74	128 188,83
KORKOTUOTOT	7 001,25	2 811,89
MUUT RAHOITUSTUOTOT	251 113,25	257 004,12
KORKOKULUT	-112 938,92	-87 306,23
MUUT RAHOITUSKULUT	-42 031,84	-44 320,95
VUOSIKATE	1 762 233,57	502 661,48
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 192 305,94	-1 150 331,37
SUUNNITELMAN MUKAISET	-1 192 305,94	
POISTOT		-1 146 495,81
SATUNNAISET ERÄT	-181 006,76	-26 020,57
TILIKAUDEN TULOS	388 920,86	-673 690,46
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	1 796,54	5 439,76
Tilikauden verot	-3 229,27	-451,72
Laskennalliset verot	-8 313,15	-751,29
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-8 790,52	1 017,43
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	370 384,47	-668 436,28

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

(lasketaan samalla periaatteella kuin kunnan vastaavat tunnusluvut)

	2019	2018
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	40,64	41,47
Vuosikate / Poistot, %	147,8	43,84
Vuosikate, € / asukas	800	224
Asukasmäärä 31.12	2 202	2 242

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 2019 ja 2018

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
	1 762	
Vuosikate	234	537 865
Satunnaiset erät	-181 007	-26 021
Tilikauden verot	-3 229	
Tulorahoituksen korjauserät	55 793	-24 083
	<u>1 633</u>	
	791	487 761
Investointien rahavirta		
	-2 006	
Investointimenot	322	-1 454 420
Rahoitusosuudet investointimenoihin	81 575	9 768
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	51 724	95 856
	<u>-1 873</u>	
	023	-1 348 796
Toiminnan ja investointien rahavirta	-239 232	-861 035
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-4 023	-172
Antolainasaamisten vähennys	22 804	22 804
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	336 034	3 991 885
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-160 417	-833 537
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-281 052	-1 250 327
	<u>-105 435</u>	<u>1 908 021</u>
Oman pääoman muutokset	122 788	79 979
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-25 995	118 214
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 408	11 601
Saamisten muutos	-193 213	54 190
Korottomien velkojen muutos	340 121	50 574
	<u>119 505</u>	<u>234 579</u>
Rahoituksen rahavirta	132 834	2 245 219
Rahavarojen muutos	-106 398	1 384 184
Rahavarojen muutos		
	1 878	
Rahavarat 31.12.	517	2 037 172
	1 984	
Rahavarat 1.1.	914	652 987
Rahavarojen muutos yhteensä	-106 398	1 384 184

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

(lasketaan samalla periaatteella kuin kunnan vastaavat tunnusluvut)

	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-1 505 594	-3 238 469
Investointien tulorahoitus, %	91,6	37,23
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	
Lainanhoitokate	3,4	0,7
Kassan riittävyys, pv	26	29

KONSERNITASE**VASTAAVAA**

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	25 216	24 521
Aineettomat hyödykkeet	173	180
Aineettomat oikeudet	150	167
Muut pitkävaikutteiset menot	8	9
Ennakkomaksut	16	4
Aineelliset hyödykkeet	23 518	22 902
Maa- ja vesialueet	2 441	2 434
Rakennukset	16 695	16 513
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 387	2 386
Koneet ja kalusto	830	832
Muut aineelliset hyödykkeet	132	108
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 033	629
Sijoitukset	1 525	1 439
Osakkeet ja osuudet	1 500	1 418
Joukkovelkakirjasaamiset	2	2
Muut saamiset	23	19
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	587	609
Valtion toimeksiannot	35	57
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	545	540
Muut toimeksiantojen varat	7	12

VASTATTAVAA

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	8 269	7 798
Peruspääoma	7 582	7 582
Arvonkorotusrahasto	801	801
Muut omat rahastot	900	894
Edell. tilikausien yli-/alijäämät	-1 385	-1 479
Tilikauden yli-/alijäämä	371	
VÄHEMMISTÖOSUUS	840	791
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	0
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	290	243
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	290	243
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	498	548
Valtion toimeksiannot	36	58
Lahjoitusrahastojen pääomat	449	474
Muut toimeksiantojen pääomat	13	16

VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 003	3 914	VIERAS PÄÄOMA	19 909	19 664
			Pitkäaikainen	11 945	12 020
Vaihto-omaisuus	154	153	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	7 265	7 310
Aineet ja tarvikkeet	129	130	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Keskeneräiset tuotteet	2	2	Lainat muilta luotonantajilta	4 215	4 266
Valmiit tuotteet			Muut pitkäaikaiset velat	465	444
Muu vaihto-omaisuus	23	21	Lyhytaikainen	7 964	7 644
Saamiset	1 971	1 777	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	5 065	5 070
Pitkäaikaiset saamiset	170	181	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Myyntisaamiset			Lainat muilta luotonantajilta	0	3
Lainasaamiset	1	1	Saadut ennakot	88	80
Muut saamiset	170	180	Ostovelat	979	722
Siirtosaamiset			Muut lyhytaikaiset velat	486	406
Lyhytaikaiset saamiset	1 801	1 596	Siirtovelat	1 287	1 312
Myyntisaamiset	726	612	Laskennalliset verovelat	59	51
Lainasaamiset	0	0	YHTEENSÄ	29 806	29 044
Muut saamiset	153	133			
Siirtosaamiset	922	851			
Rahoitusarvopaperit	15	0			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin					
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0			
Muut arvopaperit	15	0			
Rahat ja pankkisaamiset	1 863	1 984			
YHTEENSÄ	29 806	29 044			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	30,7	27,08
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	77,6	77,96
Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	7 843	
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	17 271	
Velat ja vastuut käyttötuloista, %	80,5	
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	-1 014	-668
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas	-461	-298
Konsernin lainat, euroa/asukas	7 513	7 539
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 euroa	16 545	17 346
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	2	1
Kunnan asukasmäärä	2 202	2 242

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Vuoden 2019 lopussa kunnan taseessa on edellisiltä vuosilta kertynyttä kumulatiivista alijäämää -1 095 511,91 euroa.

Tilikauden tulos on 455 553,00 euroa ylijäämäinen.

Kunnanhallitus esittää, että kunnan ylijäämä – 455 553,00 € siirretään omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/ alijäämä tilille.

Kunnan taseeseen muodostuu kattamaton alijäämä yhteensä 639 958,91 €. Vuoden 2019 talousarviossa on hyväksytty talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2019–2022.

Tasapainottamisohjelma toteutui ensimmäisen vuoden osalta suunnitelman mukaisena. Vuoden 2020 talousarvio on 941 756 euroa ylijäämäinen, joten talouden tasapainottamisohjelmaa voidaan tilinpäätöshetkellä pitää riittävänä.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailussa on lisäksi käytävä ilmi onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla.

Kaikkia talousarvioon otettuja tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite ja kunnanhallituksen on annettava toimintakertomuksessa selvitys tavoitteiden toteutumisesta.

Tuloslaskelmaosan toteutuminen (ulkoinen)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	1 278 296	0	1 278 296	1 384 553	106 257	108,31%
MAKSUTUOTOT	827 050	0	827 050	752 626	-74 424	91,0%
TUET JA AVUSTUKSET	168 560	0	168 560	299 945	131 385	177,95%
MUUT	711 216	0	711 216	694 298	-16 918	97,62%
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 985 122	0	2 985 122	3 131 422	146 300	104,9%

TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-6 167 078	0	-6 167 078	-6 263 299	-96 221	101,56%
PALKAT JA PALKKIOT	-4 772 404	0	-4 772 404	-4 905 983	-133 579	102,8%
HENKILÖSIVUKULUT	-1 394 674	0	-1 394 674	-1 357 317	37 357	97,32%
ELÄKEKULUT	-1 167 554	0	-1 167 554	-1 234 639	-67 085	105,75%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-227 120	0	-227 120	-122 677	104 443	54,01%
PALVELUJEN OSTOT	-9 083 210	0	-9 083 210	-8 960 333	122 877	98,65%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-912 376	0	-912 376	-870 979	41 397	95,46%
AVUSTUKSET	-670 400	0	-670 400	-828 755	-158 355	123,62%
MUUT TOIMINTAKULUT	-393 555	0	-393 555	-454 335	-60 780	115,44%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-17 226 619	0	-17 226 619	-17 377 701	-151 082	100,88%
TOIMINTAKATE	-14 241 497	0	-14 241 497	-14 246 279	-4 782	100,03%
VEROTULOT	7 271 000	0	7 271 000	7 133 804	-137 196	98,11%
VALTIONOSUDET	8 040 272	0	8 040 272	8 169 121	128 849	101,6%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	6 000	0	6 000	107	-5 893	1,79%
MUUT RAHOITUSTUOTOT	187 000	0	187 000	171 363	-15 637	91,64%
KORKOKULUT	-25 000	0	-25 000	-16 146	8 854	64,58%
MUUT RAHOITUSKULUT	-10 500	0	-10 500	-902	9 598	8,59%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	157 500	0	157 500	154 423	-3 077	98,05%
VUOSIKATE	1 227 275	0	1 227 275	1 211 068	-16 207	98,68%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-528 275	0	-528 275	-574 481	-46 206	108,75%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-528 275	0	-528 275	-574 481	-46 206	108,75%
SATUNNAISET ERÄT						
SATUNNAISET KULUT	0	0	0	-181 034	-181 034	
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ	0	0	0	-181 034	-181 034	
TILIKAUDEN TULOS	699 000	0	699 000	455 553	-243 447	65,17%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	699 000	0	699 000	455 553	-243 447	65,17%

Verotulot

Keiteleen tuloveroprosentti on ollut 20,5 % vuoden 2017 alusta lukien.

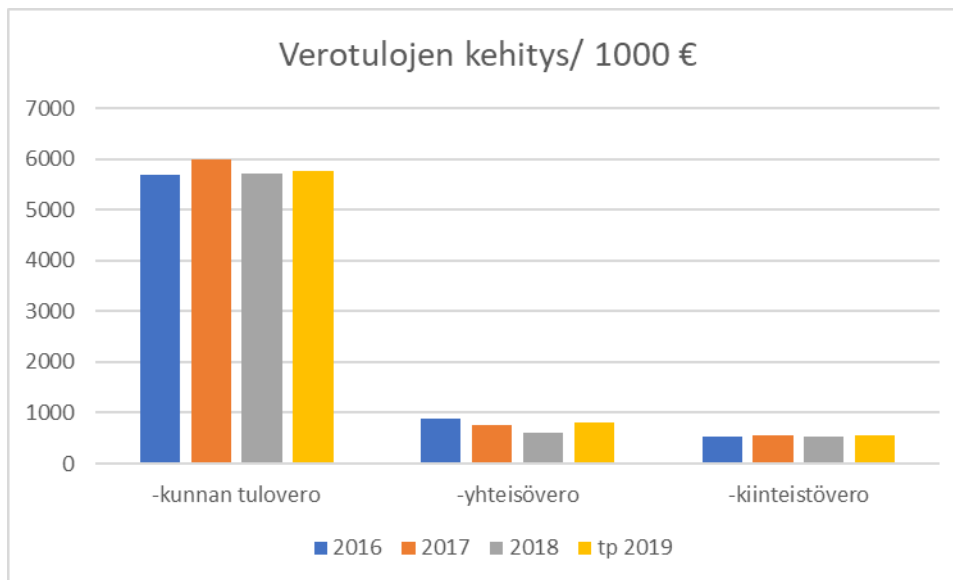
Kiinteistöveroprosentit ovat:

- vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten kiinteistöveroprosentti 0,45 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 0,95 %
- muiden kuin asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,00%
- -yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00 %
- rakentamattomille rakennuspaikoille ei määritelty kiinteistöveroa.

Verotuloja kunnalle kertyi 7,1 milj.euroa, mikä on 260 048 euroa eli 3,8% edellisvuotta enemmän. Kunnan tuloveroa kertyi 55 649 euroa eli 0,9% edellisvuotta enemmän. Osuus yhteisöveron tuotosta kasvoi 185 898 € eli 30% ja kiinteistöveron tuotto kasvoi 3,3 % eli 18 499 €. Talousarvioon verrattuna verotulot olivat kokonaisuudessaan 137 196 euroa eli 1,9 % ennakoitua pienemmät.

Verotulojen kehitys vuosilta 2016 – 2019 on esitetty oheisessa taulukossa.

Verolaji (1000 €)	2016	2017	2018	ta 2019	tp 2019
-kunnan tulovero	5 688	5 995	5 714	6 044	5 769
-yhteisövero	883	758	618	677	804
-kiinteistövero	534	561	542	550	560
Yhteensä	7 105	7 314	6 874	7 271	7 133

Valtionosuuksien erittely

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta:

- valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja

- opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen (nk. yksi putki) sisältyvät:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi ja
- asukasperustaisestirahoitettava taiteen perusopetus

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät yleinen osa, erityisen harvan asutuksen ym. lisäosat, järjestelmämuutoksen tasaus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetysten kompensatio.

Valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan tasaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

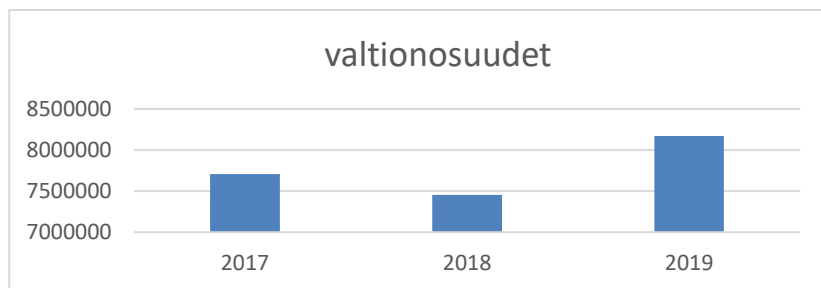
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus:

- lukiokoulutukseen
- ammatilliseen koulutukseen ja
- ammattikorkeakouluille.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Valtionosuudet 2017 - 2019 (1000€)

	2017	2018	ta2019	tp 2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	8 055	7 923	8 506	8 624
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-349	-467	- 466	-455
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0	0
Yhteensä	7 706	7 456	8 040	8 169

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2019

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten j.	Toteutuma 1.12.2019	Poikkeama
1120 MAA-ALUEIDEN OSTO/ MYYNTI	0	0	0	-8 730	-8 730
Menot	0	0	0	-13 200	-13 200
Tulot	0	0	0	4 470	4 470
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	4 470	4 470
1130 KIINTEISTÖJEN OSTO/ MYYNTI	-70 000	0	-70 000	0	70 000
Menot	-90 000	0	-90 000	0	90 000
Tulot	20 000	0	20 000	0	-20 000
Pysyvien vastaavien myynnit	20 000	0	20 000	0	-20 000
1135 OSAKKEIDEN OSTO	0	-105 000	-105 000	-65 471	39 529
Menot	0	-105 000	-105 000	-112 971	-7 971
Tulot	0	0	0	47 501	47 501
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	47 501	47 501
1212 KYLÄVERKKOHANKE	36 000	0	36 000	37 192	1 192
Menot	-32 000	0	-32 000	-20 264	11 736
Tulot	68 000	0	68 000	57 456	-10 544
Rahoitusosuudet	68 000	0	68 000	57 456	-10 544
1222 AUTOMAATIOPÄIVITYKSET	-40 000	0	-40 000	-38 100	1 900
Menot	-40 000	0	-40 000	-38 100	1 900
Tulot	0	0	0	0	0
3224 URHEILUPUISTO	-490 000	170 000	-320 000	0	320 000
Menot	-700 000	170 000	-530 000	0	530 000
Tulot	210 000	0	210 000	0	-210 000
Rahoitusosuudet	210 000	0	210 000	0	-210 000
3228 TORILAVA	-15 000	0	-15 000	-14 452	548
Menot	-15 000	0	-15 000	-14 452	548
Tulot	0	0	0	0	0

3229 VIRKISTYSREITTI	-25 000	0	-25 000	-49 380	-24 380
Menot	-50 000	0	-50 000	-49 380	620
Tulot	25 000	0	25 000	0	-25 000
Rahoitusosuudet	25 000	0	25 000	0	-25 000
4102 YLÄKOULUN VALAISIMIEN VAIHTO	0	-10 000	-10 000	-10 993	-993
Menot	0	-10 000	-10 000	-10 993	-993
Tulot	0	0	0	0	0
4105 ALAKOULUN VALAISIMIEN VAIHTO	0	-10 000	-10 000	-2 826	7 174
Menot	0	-10 000	-10 000	-2 826	7 174
Tulot	0	0	0	0	0
4106 LIIKUNTASALIN ÄÄNENTOISTO	0	-20 000	-20 000	-20 224	-224
Menot	0	-20 000	-20 000	-20 224	-224
Tulot	0	0	0	0	0
4137 KIRJASTON VESIKATON UUSIMINEN	-50 000	0	-50 000	-51 232	-1 232
Menot	-50 000	0	-50 000	-51 232	-1 232
Tulot	0	0	0	0	0
4138 PESULA	-140 000	0	-140 000	-73 605	66 395
Menot	-140 000	0	-140 000	-73 605	66 395
Tulot	0	0	0	0	0
4140 LIIKENNEVÄYLIEN PERUSKORJAUS	-80 000	0	-80 000	-100 168	-20 168
Menot	-80 000	0	-80 000	-100 168	-20 168
Tulot	0	0	0	0	0
4141 KATUJEN ASFALTOINTI	-30 000	0	-30 000	-36 122	-6 122
Menot	-30 000	0	-30 000	-36 122	-6 122
Tulot	0	0	0	0	0
4142 VIITASAARENTIEN PERUSK. JA SUU	-30 000	0	-30 000	-12 608	17 392
Menot	-30 000	0	-30 000	-12 608	17 392
Tulot	0	0	0	0	0
4143 KUNNANVIRASTO,PIHA,ULKOPUOLEN	-30 000	0	-30 000	-11 634	18 366
Menot	-30 000	0	-30 000	-11 634	18 366
Tulot	0	0	0	0	0

4147 KATUVALAISTUSTEN UUSIMINEN	-15 000	0	-15 000	-24 871	-9 871
Menot	-15 000	0	-15 000	-24 871	-9 871
Tulot	0	0	0	0	0
4148 TEOL.AL.LIIKENNEJÄRJ.UUSIM.	-150 000	0	-150 000	-99 059	50 941
Menot	-500 000	0	-500 000	-99 059	400 941
Tulot	350 000	0	350 000	0	-350 000
Rahoitusosuudet	350 000	0	350 000	0	-350 000
ANKKURINAPIN VANH.PUOLEN					
4151 KUNN.	-25 000	0	-25 000	-19 508	5 492
Menot	-25 000	0	-25 000	-19 508	5 492
Tulot	0	0	0	0	0
4152 LIIKENNETURV.KEHITTÄMINEN	-75 000	0	-75 000	0	75 000
Menot	-75 000	0	-75 000	0	75 000
Tulot	0	0	0	0	0
4153 VERKKOKESKUS	0	-60 000	-60 000	0	60 000
Menot	0	-60 000	-60 000	0	60 000
Tulot	0	0	0	0	0
4154 ARKISTON SIIRTO	0	-15 000	-15 000	-3 757	11 243
Menot	0	-15 000	-15 000	-3 757	11 243
Tulot	0	0	0	0	0
PÄIVÄKODIN					
4155 LÄMMÖNVAIHT.UUSIMIN	0	-15 000	-15 000	-11 750	3 250
Menot	0	-15 000	-15 000	-11 750	3 250
Tulot	0	0	0	0	0
4161 LATUKONEEN HANKINTA	0	-40 000	-40 000	-40 000	0
Menot	0	-40 000	-40 000	-40 000	0
Tulot	0	0	0	0	0
4502 VEDENHANKINTASUUN.LUOMINEN	-30 000	0	-30 000	-15 483	14 517
Menot	-30 000	0	-30 000	-15 483	14 517
Tulot	0	0	0	0	0
4517 VERKOSTON SANEERAUS	-15 000	0	-15 000	-2 888	12 112
Menot	-15 000	0	-15 000	-2 888	12 112
Tulot	0	0	0	0	0
4524 VIEMÄRISANEERAUS	-15 000	0	-15 000	-8 077	6 923
Menot	-15 000	0	-15 000	-8 077	6 923
Tulot	0	0	0	0	0

JV-PUHD.SANEERAUS					
4525	SUUN.+TOT.	-30 000	0	-30 000	-8 127 21 873
Menot		-30 000	0	-30 000	-8 127 21 873
Tulot		0	0	0	0

VARAUTUMINEN (AIDAT,					
4602	AGREG.YM)	-20 000	0	-20 000	-582 19 418
Menot		-20 000	0	-20 000	-582 19 418
Tulot		0	0	0	0

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma	Poikkeama
RAPORTTI YHTEENSÄ	-1 339 000	-105 000	-1 444 000	-692 454	751 546
Menot	-2 012 000	-105 000	-2 117 000	-801 880	1 315 120
Tulot	673 000	0	673 000	109 426	-563 574
Rahoitusosuudet	653 000	0	653 000	57 456	-595 544
Pysyvien vastaavien myynnit	20 000	0	20 000	51 971	31 971

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu.

	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	1 227 275	0	1 227 275	1 211 068	98,68%
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	-181 034	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	0	0	0	95 563	
	1 227 275	0	1 227 275	1 125 597	91,72%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-2 012 000	-105 000	-2 117 000	-801 880	37,88%
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	653 000	0	653 000	57 456	8,8%
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	20 000	0	20 000	24 000	120,0%
	-1 339 000	-105 000	-1 444 000	-720 425	49,89%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-111 725	-105 000	-216 725	405 172	-186,95%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINA SAAMISTEN VÄHENNYS	0	0	0	22 804	
	0	0	0	22 804	
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	0	0	-339 605	
	0	0	0	-339 605	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0	0	0	-29 931	
VAIHTO-OMIAISUUDEN MUUTOS	0	0	0	4 762	
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	-25 756	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0	322 115	
	0	0	0	271 190	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	0	0	-45 610	
RAHAVAROJEN MUUTOS	-111 725	-105 000	-216 725	359 562	-165,91%
RAHAVARAT 31. 12.	1 003 534				
1.1.	643 973			359 562	

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN TOIMIELIMET

	TA 2019	Toteutunut 2019	Tot %	TP2018
10 Keskusvaaliltk				
Tuotot	8 000	8 320	104	4 270
Kulut	-8 300	-6 936	83,6	-3 614
Netto	-300	1 384	-461,4	657
11 Tarkastusltk				
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-9 550	-10 068	105,4	-9 051
Netto	-9 550	-10 068	105,4	-9 051
12 Valtuusto				
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-22 400	-16 627	74,2	-15 101
Netto	-22 400	-16 627	74,2	-15 101
15 Kunnanhallitus				
Tuotot	382 456	280 248	73,3	387 351
Kulut	-1 535 115	-1 527 289	99,5	-1 441 812
Netto	-1 152 659	-1 247 041	108,2	-1 054 461
20 Sosiaalilautakunta				
Tuotot	1 092 326	1 349 380	123,5	1 207 352
Kulut	-10 475 669	-10 569 309	100,9	-11 133 235
Netto	-9 383 343	-9 219 929	98,3	-9 925 883
30 Sivistyslautakunta				
Tuotot	286 740	360 536	125,7	318 657
Kulut	-2 992 220	-3 025 794	101,1	-2 972 310
Netto	-2 705 480	-2 665 258	98,5	-2 653 653
40 Tekninen lautakunta				
Tuotot	770 600	713 451	92,6	775 092
Kulut	-1 775 735	-1 807 730	101,8	-1 761 960
Netto	-1 005 135	-1 094 278	108,9	-986 868
50 Ympäristölautakunta				
Tuotot	30 000	21 082	70,3	27 328
Kulut	-115 810	-106 060	91,6	-89 831
Netto	-85 810	-84 978	99	-62 503
90 Tekninen ltk vesilaitos				
Tuotot	415 000	398 405	96	432 657
Kulut	-291 820	-307 890	105,5	-257 395
Netto	123 180	90 515	73,5	175 262

TALOUSARVION TOTEUTUMA TULOSALUEET

	TA 2019	Toteutunut 2019	Tot %	TP2018
100 Vaalit				
Tuotot	8 000	8 320	104	4 270
Kulut	-8 300	-6 936	83,6	-3 614
Netto	-300	1 384	-461,4	657
110 Tilintarkastus				
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-9 550	-10 068	105,4	-9 051
Netto	-9 550	-10 068	105,4	-9 051
112 Valtuusto				
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-22 400	-16 627	74,2	-15 101
Netto	-22 400	-16 627	74,2	-15 101
120 Keskushallinto				
Tuotot	217 500	140 351	64,5	235 240
Kulut	-1 033 805	-1 043 803	101	-937 054
Netto	-816 305	-903 452	110,7	-701 814
180 Ruokapalvelu				
Tuotot	164 956	139 897	84,8	152 112
Kulut	-501 310	-483 486	96,4	-504 759
Netto	-336 354	-343 589	102,2	-352 647
200 Sos.hallinto ja erityispalvelu				
Tuotot	0	121	*****	0
Kulut	-138 760	-141 569	102	-180 381
Netto	-138 760	-141 448	101,9	-180 381
220 Sostyö ja taloudellinen tuki				
Tuotot	97 910	67 891	69,3	116 156
Kulut	-543 350	-566 453	104,3	-703 330
Netto	-445 440	-498 562	111,9	-587 174
230 Ikääntyneiden palvelut				
Tuotot	889 916	1 192 008	133,9	992 208
Kulut	-2 905 269	-3 221 050	110,9	-3 228 531
Netto	-2 015 353	-2 029 043	100,7	-2 236 322
240 Vammais ja erityispalvelut				
Tuotot	104 500	89 360	85,5	98 988
Kulut	-778 440	-915 369	117,6	-865 172
Netto	-673 940	-826 008	122,6	-766 184

	TA 2019	Toteutunut 2019	Tot %	TP2018
250 Perusterveydenhuolto				
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-2 684 959	-2 734 004	101,8	-2 685 494
Netto	-2 684 959	-2 734 004	101,8	-2 685 494
260 Ympäristöterveydenhuolto				
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-140 000	-124 902	89,2	-129 914
Netto	-140 000	-124 902	89,2	-129 914
270 Erikoissairaanhoito				
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-3 284 891	-2 865 961	87,2	-3 340 413
Netto	-3 284 891	-2 865 961	87,2	-3 340 413
300 Peruskoulutus				
Tuotot	165 900	203 463	122,6	173 423
Kulut	-1 843 060	-1 900 889	103,1	-1 842 917
Netto	-1 677 160	-1 697 427	101,2	-1 669 494
320 Muut koulutuspalvelut				
Tuotot	0	0	0	242
Kulut	-64 350	-73 483	114,2	-67 101
Netto	-64 350	-73 483	114,2	-66 859
330 Kirjasto ja kulttuuripalvelut				
Tuotot	2 800	17 587	628,1	5 753
Kulut	-196 130	-213 411	108,8	-205 716
Netto	-193 330	-195 824	101,3	-199 963
350 Liikuntatoimi				
Tuotot	7 000	6 170	88,1	5 593
Kulut	-57 350	-52 106	90,9	-45 596
Netto	-50 350	-45 936	91,2	-40 003
360 Nuorisotoimi				
Tuotot	20 300	23 630	116,4	20 537
Kulut	-57 640	-57 636	100	-55 191
Netto	-37 340	-34 006	91,1	-34 654
370 Varhaiskasvatus				
Tuotot	90 740	109 686	120,9	113 109
Kulut	-773 690	-728 268	94,1	-755 790
Netto	-682 950	-618 582	90,6	-642 681

	TA 2018	Toteutunut 2019	Tot %	TP 2018
Tuotot	740 600	701 472	94,7	770 024
Kulut	-1 255 005	-1 330 239	106	-1 305 013
Netto	-514 405	-628 767	122,2	-534 990
430 Liikenneväylät ja muut yl.alue				
Tuotot	23 000	11 979	52,1	5 068
Kulut	-244 430	-203 569	83,3	-190 922
Netto	-221 430	-191 590	86,5	-185 854
440 Palo ja pelastustoimi				
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-229 000	-224 795	98,2	-220 424
Netto	-229 000	-224 795	98,2	-220 424
450 Yksityistiet				
Tuotot	7 000	0	0	0
Kulut	-47 300	-49 126	103,9	-45 601
Netto	-40 300	-49 126	121,9	-45 601
500 Rak.valvonta ja ymp.suojelu				
Tuotot	30 000	21 082	70,3	27 328
Kulut	-115 810	-106 060	91,6	-89 831
Netto	-85 810	-84 978	99	-62 503
900 Vesilaitos				
Tuotot	215 000	196 788	91,5	220 803
Kulut	-144 030	-140 452	97,5	-117 250
Netto	70 970	56 335	79,4	103 553
910 Viemärilaitos				
Tuotot	200 000	201 617	100,8	211 853
Kulut	-147 790	-167 437	113,3	-140 144
Netto	52 210	34 180	65,5	71 709

10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

100 VAALIT

Keskusvaalilautakunnan jäsenet 1.1.2019 – 31.12.2019

Neljä kokousta kaudella,
joihin osallistuminen:

Heiskanen Arja	puheenjohtaja	2
Laukkanen Reijo	varapuheenjohtaja	4
Kaunisaho Ari		4
Konttinen Aarno		2
Roivainen Sirkka		3
Paananen Jyrki	varahenkilö	4
Nyyssönen Heli	varahenkilö	1

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Keskusvaalilautakunta vastaa valtiollisten ja kunnallisten vaalien järjestelyistä kunnassa.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Ennakkoäänestyksen ja vaalien järjestäminen oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti	Ennakkoäänestys eduskuntavaaleissa on järjestetty 3.4.– 9.4.2019 ja Euroopan parlamentin vaaleissa 15.– 21.5.2019. Järjestetty eduskuntavaalit 14.4.2019 ja Euroopan parlamentin vaali 26.5.2019.
B Äänestysaktiivisuuden lisääminen	Tiedottaminen on tehty oikeusministeriön ohjeiden mukaan. Eduskuntavaaleissa äänestysprosentti oli 69,5% ja Euroopan parlamentin vaaleissa 40,4%.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

VAALIT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	0	4 270	8 000	8 320	-320
Toimintakulut	-7 368	-3 664	- 8 300	-7 044	1 256
Toimintakate	-7 368	606	-300	1 276	976
Poistot					
Asukkaita	2309	2 242	2309	2 202	-107
€ / asukas netto	-3			1	

11 TARKASTUSLAUTAKUNTA

110 TILINTARKASTUS

Tarkastuslautakunnan jäsenet 1.1.2019 – 31.12.2019

Kahdeksan kokousta kaudella,
joihin osallistuminen:

Jauhiainen Jaana	puheenjohtaja	8
Laitinen Liisa	varapuheenjohtaja	8
Karhunen Esa		3
Savolainen Birgitta		8
Savolainen Pekka		7
Saastamoinen Oiva	varahenkilö	5
Konttinen Aarno	varahenkilö	1

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen, hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelu valtuustolle ja valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteidentoteutumisen seuranta.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
Kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen.	Säännölliset tapaamiset tilintarkastajan kanssa, kunnan taloustilanteen seuranta. Tilintarkastaja on ollut paikalla kolmessa kokouksessa
Valtuuston asettamien tavoitteiden arviointi	Arviointisuunnitelman mukainen toiminta. Toiminta on edennyt työohjelman mukaisesti. Arviointikertomus on esitelty kunnanhallitukselle ja saatettu tiedoksi valtuustolle.
Talouden tasapainotuksen seuranta ja sen realistisuuden arvioiminen.	Tilanteen aktiivinen seuraaminen. Hallintojohtajaa on kuultu neljässä, kunnanjohtajaa kahdessa ja sosiaalihoitajaa yhdessä kokouksessa.
Työohjelman suunnitelman mukainen tarkastelu ja arviointi.	Suunnitelman toteuttaminen. Toteutus on mennyt suunnitelman mukaisesti. Ymp.lautakunnan puheenjohtaja on kuultu. On tutustuttu nuoris- ja liikuntatoimen tiloihin, toimintaan ja ohjaajiin..

**3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA
VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT**

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

TILINTARKASTUS	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0			
Toimintakulut	-8 630	-9 099	-9 550	-10 128	-578
Toimintakate	-8 630	-9 099	-9 550	-10 128	-578
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	-107
€ / asukas netto	-4	-4	-4	-5	

12 VALTUUSTO

115 VALTUUSTO

Valtuuston jäsenet 1.1.2019 – 31.12.2019

Kuusi kokousta kaudella,
joihin osallistuminen:

Andersson Anna-Riikka		5
Huttunen Eeva		6
Jauhiainen Jaana		6
Kaunisaho Ari		5
Koskinen Saara		4
Laitinen Liisa		6
Laukkanen Matti		6
Metso Marko		6
Paananen Antti		6
Paananen Jari		6
Paananen Markku		6
Pellikka Minna	puheenjohtaja	6
Räty Eeva		6
Savolainen Pekka		4
Tabell Helena		6
Tirkkonen Mirja		6
Tuhkanen Anna-Liisa		6
Vesterinen Pekka		5
Vuorela Olli		6
Kolari Juhani		1
Kärkkäinen Matti	varahenkilö	2
Laukkanen Jari		2
Nuutinen Teijo		1

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Valtuusto on kunnan asukkaiden valitsema kunnan ylin toimielin. Valtuusto käyttää kunnan päätösvaltaa, jollei ole toisin säädetty. Kunnan ylin poliittinen päätösvalta kuuluu valtuustolle.

Valtuustolla on kokonaisvastuu kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon. Valtuutettujen, kuten muidenkin luottamustehtäviin valittavien vaalikelpoisuudesta, asemasta ja toimivallasta säädetään kuntalaissa.

Kuntalaki painottaa valtuuston roolia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kunnan toiminnan pitkántähtäimen tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Talouden tasapainotussuunnitelman toteuttaminen	Talouden toteumaa seurattu neljännesvuosittain.
B Toiminnan uudelleen organisoinnin valmistelu sote- ja maakuntaudistuksen jälkeiseen aikaan	Valmisteltu Palveluyhtiö Viisareiden toimintaa.
C Elinvoimaa tukevat toimenpiteet	Kaavamuutokset.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

VALTUUSTO	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0			
Toimintakulut	-27 241	-15 439	-22 400	-16 960	-5 440
Toimintakate	-27 241	-15 439	-22 400	-16 960	-5 440
Poistot					
Asukkaita	2309	2 242	2309	2 202	-107
€ / asukas netto	-12	-7	-10	-10	51

15 KUNNANHALLITUS

120 KESKUSHALLINTO

Kunnanhallituksen jäsenet 1.1.2019 – 31.12.2019

15 kokousta,
joihin osallistuminen:

Tuhkanen Anna-Liisa	puheenjohtaja	15
Paananen Markku	varapuheenjohtaja	15
Andersson Anna-Riikka		9
Karppinen Eeva		13
Kaunisaho Ari		13
Laukkanen Matti		15
Metso Marko		14
Liimatainen Eija	varahenkilö	2
Vuorela Olli	varahenkilö	2
Räty Eeva	varahenkilö	4
Raatikainen Asko	varahenkilö	1

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Kunnanhallitus on kunnan keskeisin toimielin. Sen tehtävänä on johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta.

Kunnanhallitus vastaa

- kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta
- valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
- kunnan toiminnan yhteensovittamisesta
- kunnan toiminnan omistajaohjauksesta

Lisäksi kunnanhallituksen lakisääteisenä tehtävänä on

- valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
- edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta
- huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Tarkemmin hallituksen toimi- ja päätösvalta määritellään valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Talouden tasapainotussuunnitelman toimeenpano	-talouden kuukausi- ja kvartaaliraportit -poikkeamiin reagointi
B Taloushallinnon kehittäminen	Koulutus toteutettu Ylä-Savon Kymppi-ryhmän kanssa yhteistyössä
C Taseen keventäminen	-kiinteistöjärjestelyt Alaskirjauksia ei tehty

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Työhyvinvoinnin kehittäminen	Perehdytysopas on hyväksytty kh:ssa. Yhteistä toimintaa järjestetty mm. Peurungan retki ja henkilöstöjuhla syksyllä.
B ICT-osaamisen lisääminen	-digikoulutukset

2.3 Lähidemokratia ja osallisuus

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Viestinnän kehittäminen	-viestintätiimin koulutus ja tietosisällön laajentaminen
B Avustukset järjestöille ja yhteisöille	--arvioidaan vaikuttavuus
C Vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen	-kuntalaisillat, osallistuvan budjetoinnin valmistelu

2.4 Hyvinvoiva kuntalainen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Ennakoivan palvelutuotannon varmistaminen	-toimialakohtainen arviointi
B Hankkeiden edistäminen	-UUDET-hankkeen toimenpiteet
C	

2.5 Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Viihtyisyyden parantaminen	-Uudet-hankkeen viihtyisyysuunnitelman toteuttaminen
B Asuntokannan kunnostaminen	-yhteistyö rakentajien, rahoittajien ja Aran kanssa
C	

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Maankäytön suunnitelmat	-kaavoituksen muutokset teollisuusalueella
B Saavutettavuuden parantaminen	-tiehankkeet -kyläverkkohankkeen loppuunsaattaminen
C Elinkeinojen kehittäminen	-Yhteistyö Savogrown ja alueellisten ja maakunnallisten hankkeiden kanssa

Joukkoliikenne

ELY-keskukset ovat velvollisia määrittämään toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason. (Joukkoliikennelain 14 § 1 momentti).

ELY-keskukset huolehtivat osaltaan joukkoliikennepalveluiden saatavuudesta ja luovat edellytykset joukkoliikenteen toimivuudelle ja sujuvuudelle. Joukkoliikenteen järjestämistä säätelevät EU:n asetus rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä kansallinen joukkoliikennelaki.

ELY-keskukset määrittelevät joukkoliikenteen tavoitteellisen palvelutason yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa, hankkivat liikennepalveluja ja myöntävät reitti- ja kutsujoukkoliikennelupia. ELY-keskukset hoitavat myös joukkoliikenteen valtion rahoitukseen liittyviä tehtäviä.

Joukkoliikenteen tarpeet huomioidaan kaikessa liikenteen suunnittelussa. Tavoitteena ovat pysäkkien varustelun parantaminen ja teiden talvihoidon kehittäminen joukkoliikenteen tarpeet huomioiden sekä matkaketjujen toimivuuden edistäminen parantamalla liityntäpysäköintiä ja yhteyksiä pysäkeille.

Henkilöliikennemarkkina elää murros- ja muutosvaihetta. Liikennekaarta ja aluehallintouudistusta valmistellaan, väestökehityksessä tapahtuu suuria muutoksia ja digitalisaatio tuo uusia tapoja ja mahdollisuuksia liikkumiseen ja joukkoliikenteelle. Muutokset koskettavat monia tahoja: matkustajia, yrityksiä, kuntia, kaupunkiseutuja, ELY-keskuksia.

Waltiksi nimetyn valtakunnallisen matkakortin kokeilu on alkanut kesällä 2015.

Waltti on joukkoliikenteen vyöhykepohjaiseen hinnoitteluun perustuva matkakortti. Waltin tulevaisuuden visiona on toimia Suomen kaikki kaupunkiseudut kattavana matkakorttina. Waltti on perustettu toteuttamaan hallitusohjelmaan kirjattua yhteiskäyttöistä lippujärjestelmää, jonka tarkoituksena on lisätä joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja myös helpottaa matkustajamäärien ja eri lipputyypin käytön seuranta.

Waltti-lipuilla on voinut matkustaa Itä-Suomessa 6.6.2016 alkaen Iisalmen, Kuopion, Joensuun ja Mikkelin kaupunkeihin suuntautuvassa maaseutuliikenteessä sekä Waltti-kaupunkien (Iisalmi, Kuopio, Joensuu ja Mikkeli) paikallisliikenteessä. Waltti-kortti ei ole kuitenkaan käytössä kaikilla yhteysväleillä.

12.10.2016 julkaistun tiedotteen mukaan Pohjois-Savon ELY-keskuksen Waltti-liikenteen lippuvalikoimaa laajennetaan hieman runsaan asiakaspalautteen vuoksi. Waltti-liikenteessä voi käyttää myös Matkahuollon 44 matkan opiskelijasarjalippuja. Lisäksi vielä tällä hetkellä voimassa olevat seutuliput kelpaavat maksuvälineenä. Ylä-Savon seutulipuista Iisalmen ja Pielaveden seutulippuja ei ole enää ollut myynnissä eikä käytössä 2018. Sen sijaan Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän Ylä-Savon seutulippuja on myyty edelleen.

Kuopion seudun seutulippujen myynti on loppunut 31.12.2018, mutta loppuvuodesta myydyillä lipuilla tehtiin vielä matkoja vuonna 2019.

Waltti-liikenteen aikataulut eivät näy Oy Matkahuolto AB:n aikataulupalvelussa. Aikataulut löytyvät kunnan joukkoliikennesivuilta ja ELY-keskuksen Waltti-sivuilta.

Jokaisella Waltti-alueella on omat asiakaspalvelupisteet, josta saa aikatauluneuvontaa. Lisäksi aikatauluja löytyy Liikenneviraston ylläpitämästä matka.fi – palvelusta. Vuoden 2017 alusta käytössä on valtakunnallinen aikataulupalvelu digitransit.fi.

Waltti- asiakaspalvelupisteen kustannuksia alettiin 1.1.2017 alkaen jakamaan käytön mukaan. Iisalmen kaupunki pyytää Pohjois-Savon ELY- keskukselta puolivuotisraportit Waltti- taustajärjestelmästä ja laskutus tapahtuu näiden mukaan kaksi kertaa vuodessa.

Liikennepalvelulaki tuli voimaan 1.7.2018. Tietojen ja tietojärjestelmien yhteen toimivuutta koskevat säännökset tulivat voimaan jo 1.1.2018. ITS-direktiiviin liittyvät älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönottoon liittyvät säännökset tulivat voimaan 1.10.2017.

Liikennepalvelulaki kokoaa yhteen liikennemarkkinoiden lainsäädännön ja luo edellytykset liikenteen digitalisaatiolle ja uusille liiketoimintamalleille. Liikennepalvelulain keskeisenä tavoitteena ovat asiakaslähtöiset liikennepalvelut. Hallitus esitti liikennepalvelulain vahvistamista 24. toukokuuta 2017.

Liikennepalvelulailla muutetaan nykytilaa, jossa liikenteen markkinat ovat vahvasti säännelty ja julkisin toimin ohjatut. Liikennepalvelulaki edistää kilpailun tasapuolisuutta henkilöliikennemarkkinoilla sekä henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien kilpailukykyä.

Liikennepalvelulaki edistää merkittävästi uuden teknologian, digitalisaation ja uusien liiketoimintamallien käyttöönottoa. Liikennepalvelulaki mahdollistaa saumattomat, multimodaaliset matkaketjut.

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Palvelutasotavoitteen mukaisten joukkoliikennedyhteyskehittämisen olemassaolevien resurssien puitteissa	Osallistuminen Pohjois-Savon ELY-keskuksen, alueen henkilöliikennetyöryhmän sekä alueen muiden toimijoiden väliseen yhteistyöhön
B Keiteleen kunnan sisäisen ostoliikenteen järjestäminen	Ostoliikenteen kilpailuttaminen. Joukkoliikenteen kehittäminen MT551 ja VT77 suuntiin, joista jatkoyhteydet kaupunkikeskuksiin.

Kehitysyhtiö SavoGrow Oy

1. TOIMINNAN KUVAUS

SavoGrow toteuttaa yhteistä elinkeinostrategiaa, hoitaa alueen elinkeino-poliittista edunvalvontaa yhdessä kuntien kanssa, edistää alueen pysymistä asuttuna ja elinvoimaisena ja on alueensa aktiivinen seutuviestijä.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Aloittavien yritysten sparraus	Yritysneuvonta yritystoimintaa suunnitteleville ja aloittaville henkilöille sekä yritystoimintaansa kehittäville. - Toimii yritysten ja viranomaisten välisenä linkkinä - TE-toimiston Starttirahalausunnat aloittaville yrityksille - Hankeosaamisessa syntyneitä tietotaitoa viedään suoraan yritysten käyttöön - Tuotteistetaan ja kehitetään uusia palveluja (mm. elintarvike, matkailu, hyvinvointi- ja sosiaaliala, kohdennetut asiantuntijapalvelut) - Edesauttaa uusien yritysten syntymistä sekä toiminnassa olevien yritysten kehittymistä ja yritysten verkostoitumista
Toimivien yritysten kehittäminen	Julkisen rahoituksen hyödyntäminen yritysten kehittämisessä - Yrityksille ja yritysryhmille etsitään julkista rahaa kehittämiseen. - Euroopan Unionin suoran erillisrahoituksen hyödyntäminen - Yritysten markkinoinnin, kansainvälistymisen ja viennin kehittäminen, erityisesti Venäjän markkinointi - Yritysten koulutuspalveluiden järjestäminen joustavasti, lyhytkestoisesti, räätälöidysti ja lähellä toteutettuna - Kilpailutus-, laatu- ja hankintaosaamisen kehittäminen - Sähköisen liiketoiminnan kehittämisessä hyödynnetään maakuntaan rakennettavaa nopeaa kuituyhteyttä. - Kehitetään mm. yritysten liiketoiminnan sähköistä markkinointia sekä uutta, sähköistä liiketoimintaa. - Työvoiman saatavuuden edistäminen yhteistyössä oppilaitosten kanssa - Yrittäjien hyvinvointi - Hiljaisen tiedon kerääminen - Yrityskannan säilyttäminen omistajan- ja sukupolvenvaihdosten avulla
Kehittämispalveluiden hallinnointi	Hankkeet nousevat alueen elinkeinostrategiasta ja vahvuuksista - Edistetään aktiivisesti uusia hankealueita ja ideoita - Lisätään EU-hankerahoitusosaamista ja etsitään aktiivisesti nykyisten rahoitusinstrumenttien rinnalle uusia rahoituskanavia - Hallinnoidaan hankkeita ja ollaan mukana tärkeissä kumppanuushankkeissa

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Kehitysyhtiö Savogrown toiminta vuonna 2019 toteutui suunnitelman mukaan. Elinkeinoasiamiestiimissä tapahtui vuoden aikana muutoksia, mikä näkyi palvelun saatavuudessa ja henkilöstön normaalia laajempuna työskentelynä koko alueella.

Keiteleellä tapahtumia, joissa SavoGrown yritysasiiantuntija oli mukana, toteutui 220 kpl ja asiakasyrityksiä oli 96 kpl. Vuoden aikana Keiteleelle syntyi 12 uutta yritystä. Vuoden aikana Savogrow hallinnoi keskimäärin 18 eri yritysten kehittämishanketta, joihin osallistui noin 20 keiteleläistä yritystä

MAASEUTUELINKEINOT

Tukipalvelut

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Kehittämisyksikkö

Maaseudun kehittäminen ja yhdessä M-ryhmän kanssa päättää maaseudun kehittämismäärärahan käytöstä ja kehittämisen linjauksista. Maatalouden pitäminen elinvoimaisena ja uudenlaisen yritystoiminnan kehittäminen ovat perustehtäviämme. Kannustaa maatilayrityksiä investointeihin, edistää yritystoimintaa maaseudulla sekä maatilayritysten välistä yhteistyötä. Mahdollistaa maatalouden liittämiselinkeinoja ja selvittää vaihtoehtoisia rahoitusmuotoja maatalousyrittäjille.

Tukihallintoyksikkö

Keiteleen, Kiuruveden ja Pielaveden ovat muodostaneet 1.1.2012 alkaen maaseutuhallinnon yhteistoiminta- alueen, jossa järjestäjä kuntana toimii Kiuruveden kaupunki. Maatalouden tukihallintoyksikkö tuottaa ja turvaa toimintaedellytykset maataloustukijärjestelmän kuntakohtaiseen hoitamiseen, maaseutuväestön tarvitsemiin hallinnon alaan liittyviin palveluihin, sekä maaseutuelinkeino- viranomaiselle kuuluviin muihin viranomastehtäviin lähipalveluina yhteistoiminta- alueen jokaisessa kunnassa.

Maatalouden tukihallintoyksikkö huolehtii toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti kaikissa yhteistoiminta- alueen kunnissa. Maatalouden tukihallintoyksikön jaettavat kustannukset jaetaan yhteistoiminta-alueen kuntien kesken 17.6.2019 tukea hakeneiden tilojen suhteessa. Tukea hakeneita tiloja oli Kiuruvedellä 393, Pielavedellä 185 ja Keiteleellä 67.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

Tavoitteet <i>Kehittämisyksikkö</i> – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Maatalouden investoinnit vähintään 5 kpl	Tilakäyntejä on tehty 7 kpl. Maatalouden investoinnit 0 kpl.
B Sukupolvenvaihdokset vähintään 3 kpl	Sukupolvenvaihdokset 1 kpl sekä yksi SPV-suunnittelu aloitettu tarkastelujakson aikana.
C Bioenergian edistäminen	KIERRE-hankkeen avulla edistää bioenergiainvestointeja ml. aurinkopaneelit ym. Bioenergiainvestoinnit 0 kpl.

<i>Tukihallintoyksikkö</i>	
D Maataloustukihakemukset käsitellään ja tallennetaan siten, että maksatukset voidaan toteuttaa valtakunnallisessa aikataulussa.	Huolehdittu riittävästä ja asiantuntevista henkilöresursseista, jolloin hakemusten käsittely on sujuvaa.
E Tuenhakijoille tiedotetaan maatalouden tukijärjestelmien muutoksista tavoitteena EU:n ja kansallisten tukien täysimääräinen hyödyntäminen	Tiedotettu mm. vapaista tukioikeuksista, tukiehtojen muutoksista ja alueella järjestettävistä koulutuksista.

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

Tavoitteet <u>Tukihallintoyksikkö</u> – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Henkilöstön työssä viihtymistä ja jaksamista ylläpidetään ja kehitetään	Ylläpidetty ja kehitetty tiiviillä kanssakäymisellä, työkuormaa jakamalla eri toimipisteiden välillä.

2.4 Hyvinvoiva kuntalainen

Tavoitteet <u>Tukihallintoyksikkö</u> – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Maataloustoimistosta saatava hyvä palvelu	Henkilöstö on kouluttautunut, asiantunteva ja helposti lähestyttävä.

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

Tavoitteet <u>Kehittämisyksikkö</u> – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Uusia maatalousyrityksiä ml. erikoiskasvituotanto	2 uusi maatalousyritystä on aloittanut tarkastelujaksolla, jolla erikoiskasvituotantoa.
B Myyntiin pieniä lopettaneita maatalousyrityksiä	1 toimiva yritys on vuokrattavana/myynnissä.
C Maatalousyrittäjien kannustaminen toiminnan kehittämiseen. Taloushallintaan liittyvä koulutus	Tilakäynnit yhteistoiminta-alueella 33 kpl. Asiakaskontaktit 170 kpl. Koulutusta järjestetty 2 pv. 1 asiakas ohjattu Voimaa-arkeen-palveluiden piiriin.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA*Kehittämisyksikkö*

Maataloudessa on takana haastavia aikakausia mutta tarkasteluvuonna kohtuulliset satotasot sekä yleinen ilmapiiri maataloudessa muuttui positiivisemmaksi. Keiteleellä ei ole tarkastelujaksolla tehty rahoitustukiin oikeuttavia investointeja maatalouteen ja maidontuotannon määrä on laskenut noin miljoonalla litralla (v. 2018 5.1 milj litraa, v. 2019 4.1 milj litraa). Maidontuottajien määrä laski 15 tilasta 11 maitotilaan ja vastaa pitkälti maidontuotannon rakennemuutosta. Muutoin on maataloudessa lisääntynyt erikoiskasviviljely sekä muita tuotantomuotoja, jotka ovat maaseudulle ominaiset.

Keiteleen kunnan maksuosuus on 10.067,24€

Tukihallintoyksikkö

EU:n ohjelmakausi tuo paljon muutoksia maatalouden monimutkaisiin tukijärjestelmiin ohjelmakauden aikana, koska tukiehdot muuttuvat ja tarkentuvat vuosittain. Muutokset aiheuttavat henkilöstölle jatkuvaa kouluttautumistarvetta. Maaseutuhallinnon henkilöstölle tukiehtojen sisäistäminen on ensisijaisen tärkeää, jotta asiakaspalvelu pysyy jatkossakin joustavana, laadukkaana ja asiantuntevana.

Valtaosan vuoden 2019 viljelijätukihakemuksista tehtiin sähköisesti, mutta mm. tukioikeuksien siirrot ja vuokrasopimukset tehdään ainoastaan paperilla, jolloin toimipisteen ja henkilökohtaisen palvelun tarve on viljelijöille todella tärkeä. Vaikka tukia haetaan pääasiassa sähköisesti, on vielä viljelijöitä (5%), jotka palauttavat tukihakemuksen paperilomakkeilla. Maaseutuhallinto tiedotti viljelijöitä aktiivisesti vapaista tukioikeuksista, jotka toinen viljelijä pystyi hyödykseen käyttämään. Mikäli

viljelijät eivät käytä vapaita tukioikeuksiaan, ne siirtyvät tukioikeuksien varantoon. Varannossa olevat tukioikeudet eivät ole enää viljelijöiden käytettävissä ja menetettyjen EU- tukien määrä voi olla alueellisesti merkittävä.

Vuonna 2019 maaseutuhallinnon henkilöresurssit tuli olla täysimääräisesti käytössä, että tukihallintoyksikkö pystyy täyttämään maksajavirastosopimuksen vaatimukset ja muut velvoitteet. Kesäaikaisella lisätyövoimalla pystytään takaamaan se, että tukihakemukset saadaan valmiiksi käsitellyksi, ennen syksyn tukimaksatuksia viljelijöille. Vuonna 2019 lisätyövoimaa ei kesäksi saatu ja vakituinen henkilöstömäärä väheni 1 henkilöllä. Maaseutuhallinto pysyi kuitenkin tavoitteissaan, koska vuodelle 2019 ei tullut suuria tukiehtomuutoksia ja työtehtävissä pystyttiin keskittymään täysipainoisemmin tukien maksatuksiin. Henkilöstöresursseista ei olisi ollut vara tinkiä, koska aiemminkin henkilöstön jaksaminen oli äärirajoilla. Kun henkilöresurssit ovat täysin käytössä ne vaikuttavat myönteisesti henkilöstön työssä jaksamiseen, työilmapiiiriin, työhyvinvointiin, sairauspoissaoloihin ja näin ollen asiakaspalvelun laatuun.

Keiteleen kunnan maksuosuus on 14 793,63 €.

TUKIHALLINTOYKSIKKÖ TUNNUSLUVUT	TP 2019
Tuenhakijoita Keiteleellä	67
Tuet milj.euroa yhteensä	2

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

KESKUS- HALLINTO	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	88 477	235 291	217 500	141 106	76 394
Toimintakulut	-964 834	-938 748	-1 033 805	-1 047 054	-13 249
Toimintakate	-876 357	-703 457	-816 305	-905 948	-89 643
Poistot	0				
Asukkaita	2309	2 242	2 309	2 202	-107
€ / asukas netto	-380	-314	-353	-411	-58

15 KUNNANHALLITUS

180 RUOKAPALVELU

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Ruokapalvelu tarjoaa ravitsemussuositukset täyttävät palvelut eri asiakasryhmille ajallaan, huomioon ottaen asiakkaiden yksilölliset tarpeet.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Teemme työtämme tuloksellisesti ymmärtäen asiakastyytyväisyyden tärkeyden, yhteistyökumppaneiden hyvän yhteistyön ja työyhteisön positiivisen ja kehittyvän asenteen johdosta

2.1 *Vahva kuntatalous*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Palvelujen taloudellinen järjestäminen ja tuottaminen	Kustannusseurantaa lisättiin yllätyksenä tulleen vuodeosaston kuukauden sulun ja Ruustinnakodin sulkemisen vuoksi.
B Tasapainoinen budjetointi	Ruokahävikin seuranta ja ylimääräisen ruoan myynti kuntalaisille. Normaali kustannusseuranta sekä reseptiikan tarkennukset ja aktiivinen ja vastuullinen toiminta jokainen työyhteisön jäsenellä tuotannosta.

2.2 *Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Motivoitunut ja sitoutunut henkilökunta	Normaali työviestintä ja henkilökunnan palaverit. Hk:n liikuntapäivä Peurungassa
B Ennakoiva työterveyshuolto	Työterveyshuollon kutsumat käynnit.

2.3 *Lähidemokratia ja osallisuus*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Oppilasraati Hoivaraati	Palaverit Asiakastyytyväisyyskyselyt ja niiden pohjalta on tehty muutoksia ruokalistaan ja lisätty toiveruokia.
B Ruokalistojen kehittäminen	Paikallisten ja lähiseutujen raaka-aineiden tuotteiden käyttöä on lisätty ruokalistaan, silloin kun niitä on ollut saatavissa.

2.4 *Hyvinvoiva kuntalainen*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kuntalaisten terveys	Teemme palvelumme eri asiakasryhmille ravitsemussuositusten mukaisesti.

2.5 Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A	

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Ruokapalvelutyöpaikkojen säilyttäminen paikkakunnalla	-Muutoksia ei tapahtunut.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

RUOKAPALVELU	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	681 535	621 034	598 300	608 180	9 880
Toimintakulut	-531 118	-504 788	-501 310	-483 594	17 716
Toimintakate	150 417	116 246	96 990	124 587	27 597
Poistot	-27 949	-27 909	-9 500	-27 877	-18 377
Asukkaita	2309	2 242	2309	2 202	-107
€ / asukas netto	65	52	-42	-44	2

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Nilakka suorit määrä	1	57 808	56 500	53 157	3 343
Nilakka suoritearvo	10	2,90	2,90	2,90	-
Tk suorit määrä	2	94 888	100 851	82 368	18 483
7pv. keittiö					
Tk suoritearvo	2	4,19	4,19	4,19	-
Henkilöstö	7	7	7		

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

200 SOSIAALITOIMEN HALLINTO

Sosiaalilautakunnan jäsenet 1.1.2019 – 31.12.2019

9 kokousta,
joihin osallistuminen:

Huttunen Eeva	puheenjohtaja	9
Savolainen Maritta	varapuheenjohtaja	9
Häkkinen Kari	jäsen	9
Nuutinen Teijo	jäsen	9
Qvick-Ruuskanen Maarit	jäsen	7
Räty Eeva	jäsen	8
Vesterinen Pekka	jäsen	6
Saastamoinen Oiva	varahenkilö	3

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Toiminta-ajatuksena on tuottaa kuntalaisille hyvinvointia edistäviä peruspalveluja ja erityispalveluja tilanteissa, joissa yleiset palvelut eivät ole riittäviä. Sosiaalitoimen hallinto toimii palvelujen koordinoijana, lain asettamien velvoitteiden toteutumisen mahdollistajana ja sosiaalitoimen henkilöstön työhyvinvoinnin edistäjänä. Sosiaalitoimen hallinnosta vastaavan sosiaalilautakunnan nimi päätettiin muuttaa perusturvalautakunnaksi vuoden 2020 alusta lähtien.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Palvelujen tuottavuus ja vaikuttavuus	Sujuvien palveluketjujen kehittäminen Tiimi-/case-työskentely ja säännölliset palaverikäytännöt vakiinnutettiin. Perheneuvolan toiminta monipuolistui ostopalveluiden myötä. Perhekeskusmallia kehitettiin SavoGrown kuntakehittäjän johdolla.
B Talousarvion toteutuminen suunnitellusti	Tuetaan esimiesten talousosaamista Esimiesten keskinäistä yhteistyötä on tiivistetty. Esimiehet osallistuivat sekä työnantajan järjestämään että omaehtoiseen koulutukseen. Talousasioista tiedottamista lisättiin.
C Tilastoinnin ja raportoinnin oikeellisuus	Varmistetaan vertailutietojen oikeellisuus parantamalla tietojärjestelmiin kirjaamista ja tilastointia. Sosiaalisen työllistämisen seuranta toteutettiin usean eri tilaston avulla. Ikääntyneiden, erityispalvelujen sekä lastensuojelun ostopalveluiden seurattiin Excel-taulukoilla. Perheneuvolassa tilastoitiin asiakasmääriä ja käyntikertoja manuaalisesti. Pro Consona -järjestelmään tehtiin

	tiedonhuoltoa. Sosiaalipalveluiden konsulttiselvityksen materiaaliksi toimitettiin erilaista tilastotietoa, jonka avulla on mahdollista muun muassa tehdä kuntien välistä vertailua useiden tunnuslukujen avulla.
--	---

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Työyhteisöjen toimivuus	Säännölliset kokous-/palaverikäytännöt Työyhteisöpalavereja pidettiin säännöllisesti, Ikääntyneiden palveluissa kaksi kertaa vuodessa koko henkilöstölle. Perheneuvolassa kehitettiin tiimikäytännöt kunnittain. Osaamisen kehittäminen Sosiaalitoimesta osallistuttiin monipuolisesti eri tahojen järjestämiin täydennyskoulutuksiin.
B Työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen	Työaikajoustot Työaikajoustoja sovellettiin työn luonne/työtehtävä huomioon ottaen. Etätyön mahdollistaminen Etätyötä toteutettiin osana kaikkia sosiaalipalveluja mahdollisuuksien/tarpeen mukaan. Riskitekijöiden selvittäminen ja arviointi Haitta- ja vaaratekijöiden arviointi tehtiin kaikkien yksiköiden osalta loppuvuonna 2019.

2.3 Lähidemokratia ja osallisuus

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kuntalaisten/asiakkaiden omaehtoisten osallistumistapojen hyödyntäminen	E-raadin hyödyntäminen Ei toteutunut suunnitellusti. Säännölliset tyytyväisyyskyselyt Yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa tehtiin kysely yli 75-vuotiaille. Selkeäkielinen viestintä/tiedottamien valmis-telussa olevista asioista Tiedottamisessa hyödynnettiin kotisivuja ja erilaisia tapahtumia. Lautakunnalle järjestettiin talousarvioseminaari. Eri viestintäkanavien hyödyntäminen Palveluesitteitä on saatavilla sähköisinä ja paperisina. Omaehtoista osallistumista edistettiin ryhmätoiminnan avulla.

2.4 Hyvinvoiva kuntalainen

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Ajantasainen viestintä kuntalaisille	Kotisivujen päivittäminen tarpeen mukaan Sivuja päivitettiin yhteystietojen osalta ja lisättiin uusia lomakkeita ja toimintaohjeita. Viestintätiimin toimintaan osallistuminen Palveluohjaaja on ollut tiimissä mukana. Kesäasukkaiden huomioiminen tiedottamisessa Kesäasukkaille tiedotettiin sosiaalitoimen palveluista Keiteleen kesä 2019 -julkaisussa. Yhteistyö paikallislehden kanssa On toteutunut.

2.5 Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Eri toimijoiden hyvinvointitoiminnan tukeminen	Poikkihallinnolliseen ja monialaiseen HYTE-toimintaan osallistuminen Osallistuttiin paikalliseen ja seudulliseen toimintaan.

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kunnallisten palvelujen täydentäminen tai vaihtoehtojen tarkastelu	Asiakasyhteistyö Verkostotyötä tehtiin suunnitellusti. Ostopalveluiden tarkoituksenmukainen hyödyntäminen Eri palveluita on ostettu tarpeen mukaan.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Sosiaalihuolto ja erityispalvelut -tulosalue toteutui lähes ennakoidusti ylityksen jäädessä alle kolmeen tuhanteen euroon. Ylitys muodostui pääosin henkilöstökuluista. Sosiaalitoimiston palvelusihteeri aloitti tehtävissään maaliskuussa, ja hän on toiminut sosiaalitoimen tietosuojavastaavana joulukuusta 2019 alkaen. Säästöjä saatiin palvelujen ostoissa.

Keiteleen sosiaalitoimi osallistui SavoGrow-alueen viiden kunnan yhteisen Kanta-projektityöntekijän palkkaamiseen ajalla 6.8.-31.12.2019. Tavoitteena oli kuntien yhteisen käyttöönottoprojektin valmistelu. Keiteleen kunnassa Sosiaalihuollon Kanta-arkistointiin siirtymistä valmisteltiin vuoden 2019 aikana muun muassa laatimalla sosiaalihuollon asiakirjojen nykytilan kartoitusta. Valmistelun kuluessa selvisi, että vanhojen asiakirjojen Kanta-siirron kustannukset muodostuisivat suuriksi, joten kunta jättäytyi pois sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston 4. käyttöönoton aallosta.

Keiteleen kunta päätti lähteä mukaan Pohjois-Savon alueelliseen Pro Consona -ratkaisuun, ja Pro Consona Sosiaalityöhön päätettiin ottaa käyttöön uusi palvelutehtäväluokitus. Projektin kustannukset ajoittuvat vuodelle 2020. Pro Consona-ohjelmisto kehittyi versiopäivityksillä OMNI360 asiakastietojärjestelmäksi jo alkuvuodesta 2020 alkaen.

Savon Villin Lännen perhekeskusta ja henkilöstöpoolia suunniteltiin vuoden aikana kokoontumalla sivistys- ja sote-toimijoiden kesken SavoGrown kuntakehittäjän johdolla. Henkilöstöpoolia suunnittelevassa työryhmässä sovittiin yhteisen rekrytointikampanjan käynnistämisestä.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä järjesti sosiaalipäivystyspalvelut Keiteleen kunnalle määräaikaikaisella sopimuksella vuonna 2019. Keiteleen sosiaalitoimi oli mukana pientyöryhmässä, joka kehitti Pohjois-Savon maakunnallisen sosiaalipäivystyksen 24/7-mallia. Maakunnallinen päivystys käynnistyi "Sosiaalipäivystys etulinjassa"-mallilla Kuopion kaupungin järjestämänä vuoden 2020 alussa.

SavoGrow-alueen kunnat päättivät alkusyksystä 2019 käynnistää kuntien yhteisen sosiaalipalvelujen selvityksen. Selvityksen laati LGR-Consulting Oy/Jouko Luukkonen. Selvityksen yhteydessä tuotettiin muun muassa erilaista tilastotietoa ja kartoitettiin kuntien palveluja ja toimintoja. Selvitys esiteltiin kuntien valtuustoille Suonenjoella 11.12.2019.

Taloustietojen raportointiin ja automatisointiin liittyvän Ylä-Savon Kymppi-kuntatietoprojektin johdosta sosiaalitoimen tilikarttaan tehtiin monia muutoksia. Jatkossa eri kustannuspaikkojen taloustiedot eivät välttämättä ole suoraan verrannollisia aiempiin vuosiin nähden.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

SOSIAALITOIMEN HALLINTO JA ERITYISPALVELU	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	175	154	0	121	
Toimintakulut	-107 915	-181 079	-138 760	-141 764	-3 004
Toimintakate	-107 740	-180 925	-138 760	-141 643	-2 883
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2309	2 202	-107
€ / asukas netto	-47	-81	-60	-64	4

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Henkilöstö	2	2	2	2,16	0,16

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

220 SOSIAALITYÖ JA TALOUDELLINEN TUKI

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Sosiaalityö on sosiaalihuoltolain 15 §:n mukainen sosiaalipalvelu. Sosiaalityö on muutosta tukevaa työtä, jonka tavoitteena on yhdessä yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen kanssa lieventää elämäntilanteen vaikeuksia sekä vahvistaa osallisuutta. Sosiaalityöllä vähennetään sosiaalisia ongelmia sekä vahvistetaan hyvinvointia, yhteisöjen toimivuutta ja ihmisten toimintamahdollisuuksia heidän omassa elinympäristössään.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A	
B Palvelujen vaikuttavuus	Eri ammatti- ja hallintokuntien rajat ylittävä moniammatillinen yhteistyö ja verkostoituminen Toteutunut muun muassa oppilashuollollisessa työskentelyssä ja SavoGrown alueen perhekeskuksen suunnittelussa. Tehostetut työmenetelmät tarvittaessa On toteutettu yksilöllisesti. AVAIN-mittarin kokeilu Mittaria ei ole kokeiltu, mutta menetelmään on tutustuttu. Mittari on liitettävissä vain Effic YPH-järjestelmään. Keiteleellä on käytössä Pro Consona -asiakastietojärjestelmä.
C Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus	Tarvittavan tuen järjestäminen riittävän ajoissa On pääosin toteutunut. Perheneuvolassa ei pystytty järjestämään psykologipalveluita alkuvuonna. Lähipalveluiden turvaaminen yhteistyössä Nilakan kuntien kanssa. On toteutunut, muun muassa virka-apua on annettu kuntien kesken lastensuojelussa.

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Houkutteleva ja kilpailukykyinen työpaikka	Mielekäs tehtäväkokonaisuus Hallintosääntöä on päivitetty ja uusien työntekijöiden toimenkuvat ovat muotoutuneet.

	Liukuva työaika ja työaikajoustot On toteutunut mahdollisuuksien mukaan. Tyhy-toiminta Osallistuttiin kunnan yhteiseen tyhy-iltapäivään ja lisäksi järjestettiin yksikön omaa tyty-toimintaa.
--	---

2.3 Lähidemokratia ja osallisuus

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Sosiaalisten ongelmien ennalta ehkäisy	Yhteistyö eri viranomaisten, kolmannen sektorin ja etsivän työn kanssa On toteutunut suunnitellusti. Perus- ja ns. normaalipalvelujen toimivuus Perheneuvolan psykologipalvelut on toteutettu ostopalveluina. Sosiaalipalveluiden esitteitä on päivitetty ja uusia asiakasohjeita on laadittu. Tiedon lisääminen kuntalaisille ja kunnan henkilöstölle sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaisista ilmoituksista Yhteydenottolomakkeet päivitettiin ja liitettiin kotisivuille.

2.4 Hyvinvoiva kuntalainen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Lapsi- ja perhelähtöiset, yhteensovitettavat palvelut	Sitoutuminen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaan Sosiaalitoimi osallistui paikalliseen ja seudulliseen LAPE-työhön.
B Pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen	Kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen, tiivis yhteistyö Kelan, TE-toimiston, perusterveydenhuollon kanssa Kutyssä kehitettiin ryhmätoimintaa ja tehtiin yhteistyötä TE-palveluiden ja perusterveydenhuollon toimijoiden kanssa. Eläkeselvittelyt tarvittaessa Eläkeselvittelyihin ohjattiin tarpeen mukaan. Aikuissosiaalityön palveluiden kehittäminen Taloussosiaalityötä tehostettiin. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen soveltamisohje uudistettiin.

2.5 Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Parempien elinolosuhteiden edistäminen	Elämänhallinnan ja selviytymisen voimavarojen vahvistaminen Lapsia on tuettu harrastus- ja leiritoiminnassa.

B Asunnottomuuden ehkäisy	Yhteistyötä asuntotoimen kanssa tiivistetään Asuntotoimen kanssa on luotu uusia toimintamalleja häätöjen ehkäisemiseksi. Asiakkaan avustaminen maksusuunnitelman laatimisessa vuokrien erääntyessä Ohjausta ja neuvontaa sekä taloussosiaalityötä on tehostettu.
-------------------------------------	---

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kunnallisten palvelujen täydentäminen tai vaihtoehtojen tarkastelu	Asiakasyhteistyö On toteutunut suunnitellusti. Ostopalveluiden tarkoituksenmukainen hyödyntäminen Ostopalveluita on hyödynnetty tarpeen mukaan.
B Työllistymistä edistävien palveluiden käytön lisääminen ja palkkatuen hyödyntäminen	Yritysyhteistyö työkokeilupaiikkojen saamiseksi KOTELO-hanke käynnistyi loppuvuonna -19 Palkkatukityöpaikkojen kartoittaminen Toteutui suunnitellusti. Palkkatukityöpaikkoja ei ole keiteleellä riittävästi.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Sosiaalityö ja taloudellinen tuki -tulosalueen ennuste ylittyi yhteensä 12,9 %. Ylitykset selittyvät pääasiassa uusista lastensuojelun laitoshoidon kustannuksista. Vastaavasti perhehoidon palkkioista ja kulukorvauksista sekä jälkihuollosta saatiin säästöjä. Säästöjä kertyi myös henkilöstökuluissa. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen menot toteutuivat ennakoitua pienempänä. Uusi täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen soveltamisohje vahvistettiin lautakunnassa 1.11.2019 alkaen. Lasten ja nuorten perhehoidon ja tukiperhehoidon uusi toimintaohje vahvistettiin lautakunnassa 17.12.2019.

Työmarkkinatuen kuntaosuus ylittyi lähes 100 %. Keiteleellä työttömyysprosentti oli koko vuoden ajan maakunnan matalimpia, mutta pitkäaikaistyöttömyys ei kuitenkaan vähentynyt. Kuntouttavan työtoiminnan osallistumispäiviä järjestyi vuoden aikana yhteensä 1050, joista eniten teknisessä toimessa, kirjastolla, seurakunnissa ja sosiaalitoimessa. Valtion korvausta kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä saatiin ennakoitua vähemmän. Jatkopolkujen löytymisessä haasteena oli muun muassa työkokeilupaiikkojen puute kunnassa.

SavoGrow-alueen kuntien (Vesannon, Tervon, Keiteleen ja Rautalammin) kesken valmisteltiin kevään aikana maaseutukuntien tarpeeseen ESR-rahoitteista työllisyshanketta (KOTELO), joka käynnistyi loppuvuodesta. Hankkeen toteutusaika on 1.12.2019-30.11.2022.

Sivistystoimen kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä LAPE-asioissa ja oppilashuollon puitteissa. Kunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöksi nimettiin sosiaaliohjaaja. Tervon kunta osti sosiaalityöntekijän virka-apua muutamien viikkojen ajaksi. Nilakan

perheneuvolassa ei pystytty järjestämään psykologipalveluita alkuvuonna, mikä pienensi perheneuvolan tuloja ja asiantuntijapalveluiden ostoja. Psykologipalvelu toteutui ostopalveluna kaikissa kolmessa kunnassa viimeistään syksystä lähtien.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

SOSIAALITYÖ JA TALOUDELLINEN TUKI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	113 121	116 156	97 910	67 891	-30 019
Toimintakulut	-804 695	-705 371	-543 350	-570 929	27 579
Toimintakate	-691 574	-589 210	-445 440	-503 038	-57 598
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2309	2 202	-107
€ / asukas netto	-300	-263	-193	-228	35

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Varsinaista toimeentulo- tukea saavat kotitaloudet ja siitä täydentävää tukea saaneet	52 46	37	35	26	-9
Ennaltaehkäisevää toimeentulotukea saaneet	33	25	30	35	5
Kuntouttavan työtoim. piirissä olevat asiakkaat	23	15	25	22	-3
Lastensuoj.sijaishuollon vuorokaudet (sis. huos- taanotetut ja jälki- huollossa olevat	1936 sij. 4 jh. 3	730 jh. 2	730 jh 4	581 Sij.3 jh 4	-149 3
Perheneuvolan asiakaskäynnit	206	360	400	486(koko Nilakka)	86
Päihdehuollon hoitovuorokaudet	475	407	400		
Henkilöstö	4	5	5	3	-2
Perhetyön as.perheet	7	6	6	3	-3
Lastenvalvojan isyys selvitykset	12	0	7	3	-4
Lastenvalvoja elatussopimukset	20	20	20	25	5
Lastenvalvoja huolto- ja tapaamissopimukset	24	8	15	8	-7
Lastenvalvoja virka- apupyynnöt	6	15	5	13	8

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

230 IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Ikääntyneiden palveluissa tarjotaan kotihoitoa ja siihen sisältyvinä erilaisia tukipalveluita ja omaishoidon tukea sekä asumispalveluita. Kotihoidolla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaisen kotipalvelun ja terveydenhuoltolain 25 §:ään sisältyvien kotisairaanhoidon tehtävien muodostamaa kokonaisuutta.

Kotihoidon toiminta-ajatuksena on tarjota hoitoa, hoivaa ja apua itsenäiseen selviytymiseen arjessa. Palveluilla tuetaan asiakkaiden oman elämän hallintaa ja osallisuutta. Toiminnan tavoitteena on asiakkaiden toimintakyvyn ylläpitäminen ja turvallinen asuminen omassa kodissa.

Asumispalveluyksiköissä järjestetään turvallista ja kuntouttavaa asumista kodinomaisessa ympäristössä. Yksiköiden henkilöstö huolehtii asukkaiden päivittäisistä toiminnoista tarpeiden mukaisesti. Asukkaiden omatoimisuutta tuetaan ja kannustetaan voimavaralähtöisesti.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut	Moniammatillinen palvelutarpeen arviointi Arvioinnit ovat toteutuneet suunnitellusti, Fysioterapeutin vaikuttavuusseuranta On toteutunut. Fysioterapeutti on panostanut kotona asuvien toimintakyvyn ylläpitämiseen ja kaatumisten ehkäisyyn Asiakas- ja palveluohjaus ja SAS-toiminta SAS-toiminta on ollut säännöllistä. Palveluista tiedottamista on kehitetty ja palveluohjausta on tehostettu.
B Toimivat ja toimintaa tukevat tietojärjestelmät	Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto SavoGrow-kuntakehittämishankkeen puitteissa on kilpailutettu ohjelmistotoimittajat järjestelmän pilotointiin alueella. Järjestelmää ei ole otettu käyttöön. Alueelliset koulutukset On osallistuttu muun muassa virtuaalihoivan kokeiluhankkeeseen, Titania-pääkäyttäjäkoulutukseen, perhehoitomallin suunnitteluun ja sovelakimuutoskoulutukseen
C Palvelukustannukset eivät nouse	Henkilöstöresurssien yhteiskäyttö ja mitoitus muuttuvaan palvelutarpeeseen Yhteiskäyttö on toteutunut, mutta sijaisten tarve oli ennakoitua suurempi.

	Ostopalvelujen vähentäminen Henkilöstön rekrytointi oli haasteellista ja vajetta jouduttiin täydentämään ostopalveluin. Perustettiin Kotikujan pienryhmäkoti ja käynnistettiin Ruustinnakodin asukkaiden muutto. Kotihoitoon lisättiin hoitajaresurssia. Palvelujen myöntämiskriteereiden tarkista-minen Tarkistettiin omaishoidon tuen ja kuljetuspalveluiden osalta.
--	--

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Houkutteleva ja kilpailukykyinen työpaikka	Työntekijöillä on mahdollisuus oppia ja kehittyä työssään Erilaisiin täydennyskoulutuksiin osallistumista on mahdollistettu henkilöstöoppaan ohjeistusten mukaisesti. Liukuva työaika ja työaikajoustot Työvuorosuunnittelussa on huomioitu yksilölliset tarpeet mahdollisuuksien mukaan.
B Hyvinvoiva ja sitoutunut henkilöstö	Ikäjohtaminen On huomioitu työvuorosuunnittelussa, lisäksi käytössä on ollut työkyvyn varhaisen tuen malli, yhteistyötä on tehty työterveyshuollon kanssa. Tyhy-toiminta On mahdollistettu osallistuminen kunnan henkilöstölle järjestettyyn tyhy-tapahtumaan ja tuettu tyhy-kortilla.

2.3 Lähidemokratia ja osallisuus

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Asukas/asiakasosallisuus ja vaikuttamismahdollisuus yhteisiin asioihin	Asiakaskyselyt Kyselyn yhteenveto valmistui 2/2019 Lisätään tiedottamista- palveluopas Perhehoidon kehittämishankkeessa Pohjois-Savon alueelle valmisteltiin yhteinen toimintaohje. laadittiin palveluopas keiteleläisille ikäihmisille.
B Esteetön ja osallisuutta edistävä elinympäristö	Kehitetään etäharrastuksia ja digitaalisia toimintaympäristöjä Kehitetty testamenttihankkeessa, käynnistetty virtuaalihoivan kokeiluhanke.

2.4 Hyvinvoiva kuntalainen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Mielen ja kehon hyvinvointi	Hyte-työ Testamenttihankkeen puitteissa on toteutettu viikoittain erilaista toimintaa, on myös jaettu liukuesteitä ja kävelysauvoja

B Vastuun ottaminen omasta hyvinvoinnista lisääntyä	Yhteistyörakenteiden kehittäminen Ulkoiluystävätoiminta, liikuntaryhmät, apuvälineet ym. Poikkihallinnollinen elintapaneuvonta On toteutunut suunnitellusti.
--	---

2.5 Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Lähiympäristö tukee viihtyvyyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä	Kaavoituksessa ja liikenneväylien suunnittelussa, sekä julkisen liikenteen suunnittelussa huomioidaan ikäihmisten tarpeet ja toiveet. Kotihoidon fysioterapeutti ja palveluohjaaja ovat olleet mukana suunnittelutyössä iäkkäiden tarpeita huomioiden. Asumisyksiköiden pihapiiriin on tehty kukkaistutuksia. Vanhus- ja vammaisneuvosto on osallistunut lähiympäristön muutoksiin liittyvän toiminnan kehittämiseen.
B Elinympäristön esteettömyys	Uudis- ja korjausrakentamisessa huomioidaan asuntojen esteettömyys On huomioitu palvelutarpeen arviointien ja kotikuntoutuksen yhteydessä. On myönnetty ja asennettu tukikaiteita ja apuvälineitä. Kulkuesteiden poistaminen Kaatumisten ehkäisyyn on panostettu kotikäynneillä. On jaettu Pysytään pystyssä- opasta ja annettu ohjausta ja neuvontaa.
C Liikkumismahdollisuuksien ylläpitäminen ja lisääminen	Huomioidaan ikäihmiset ulkoilureittien suunnittelussa. On toteutunut. Kutsutaksiaikataulut on päivitetty, lisävuorot ovat olleet käytössä.

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Yksityiset palvelujen tuottajat toimivat osana palvelukokonaisuutta	Palvelu- ja asiakasohjauksella asiakkaita ohjataan käyttämään yksityisiä palvelujen tuottajia On oltu mukana henkilökohtaisen budjetoinnin kokeiluhankkeessa. Yksityisiä palveluja on kunnan resurssivajeen vuoksi jouduttu käyttämään talousarviossa suunniteltua enemmän. Palveluseteli otetaan käyttöön Ei ole toteutunut suunnitellusti.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Kotihoidossa (kotipalvelun ja kotisairaanhoidon) asiakkaiden hoitoisuus on lisääntynyt, käyntejä on ollut 2500 edellistä vuotta enemmän. Kotipalvelua on ostettu yksityisiltä palvelujen tuottajilta resurssivajeeseen. Ostopalvelujen kustannus on ylittynyt talousarviosta 42 000 €.

Kotihoidon virtuaalihoivan pilottikokeilukäyttöön on jaettu kaikkiin hankekuntiin viisi tablettia. Tablettien avulla on korvattu turvakäyntejä sekä lääkkeiden antamista varten tehtyjä kotipalvelun käyntejä.

Tukipalveluissa sotainvalidien palvelujen kulut ovat ylittäneet talousarvioon suunnitellun määrärahan 181 000 euroa. Kulut saadaan palautuksena Valtiokonttorilta.

Sotaveteraanien palvelujen Valtiokonttorin korvausperusteet laajenivat 1.11.2019 alkaen vastaaviksi sotainvalidien palvelujen kanssa. Myös alkuvuodelle hyväksyttiin asumispalvelujen piirissä olevien veteraanien kustannuksia. Palveluihin ajoille 1.1.–31.10. sekä 1.11.–31.12. haettiin erillisesti lisämäärärahaa ennakkoarvion mukaan 277 500 euroa, joista kuitenkin jouduttiin palauttamaan yli puolet muun muassa muuttuneiden palvelutarpeiden vuoksi.

Sosiaalilautakunnan määrittelemillä (uusiin asiakkaisiin sovellettavilla) uusilla omaishoidon tuen myöntämisperusteilla ja maksuluokkamuutoksilla ei päästy talousarviossa tavoiteltuun kustannussäästöön. Kulut olivat kuitenkin 31 000 euroa edellisvuotta pienemmät.

lääkäiden asumispalveluissa palvelurakenteen keventäminen aloitettiin. Kotikujan ryhmäasunto (Peltotie 3) vapautui yksityisen yrittäjän käytöstä, jonka jälkeen se otettiin kunnan käyttöön ei-ympäri vuorokautisen asumispalvelun yksiköksi. Ruustinnakodin tilat on todettu epäkäytännöllisiksi. Tilojen ilmanvaihto ja tilaratkaisut eivät ole vastanneet asiakkaiden hoitoisuuden asettamia vaatimuksia. Ruustinnan asukkaille on järjestetty korvaavat asunnot Keiteleen tukiyhdistyksen muista asumispalveluyksiköistä, Kotikujalta sekä yksityisiltä yrittäjiltä. Ruustinnan tilat on suunniteltu muutettavaksi Vammais- ja erityispalvelujen päivätoiminnan käyttöön.

Asumispalvelujen ostot kotikuntalain nojalla ylittyivät 105 000 euroa, muutoin ostetut asumispalvelut ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti.

Ikääntyneiden palvelujen tulosalueen tulos ylittää talousarvion 2,5 %.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

IKÄÄNTY- NEIDEN PALVELUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toiminta- tuotot	1 000 857	992 208	889 916	1 196 489	306 582
Toimintakulut	-3 309 245	-3 228 531	-3 105 234	-3 460 932	-355 698
Toimintakate	-2 308 388	-2 236 322	-2 215 318	-2 264 433	-49 115
Poistot	-8 007	-8 006	- 4 000	-8 006	-4 006
Asukkaita	2 309	2 242	2309	2 202	-107
€/asukas netto	-1 000	-1 102	-959	-1 028	70

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Kotihoitoavun käyntikerrat (kp+ksh) Fysioterapeutti	24 382	25 961	25 000	28 476	3476
Hoitotunnit	6 791	7 966	7 500	10 751	3251
Lapsiperheiden kotipalvelu / tuntia	253	68,25	350	85	265
Kotipalvelua saa- neet kotitaloudet	82	69	70	67	-3
Kotisairaanhoidon asiakkaat	175	183	140	157	17
Ateriapalvelu asiakkaat	124	117	120	98	-22
Kylvetyspalvelu- asiakkaat	3	5	6	5	-1
Vaatehuoltopalvelu- asiakkaat	76	77	70	60	-10
Turvapuhelin- asiakkaat (Stella)	45	53	40	53	13
Turvapuhelin- asiakkaat (kunnan)	11	11	15	8	-6
Päiväkeskus- asiakkaat	12	12	12	13	1
Kuljetuspalvelu- asiakkaat	45	45	20	15	-5
Omaishoidontuki- asiakkaat	45	50	35	46	11
Asumispalvelu hoito- päivä (oma+osto)	17 400	19 538	16 000	16463 (13481) (2982)	463
Tukipalveluasiakkaita yhteensä	160	182	160	158	-2
Henkilöstö	36	35,7	36	36	
Oppisopimusopiskelija	2	2	2	2	
Työllistetty	1	1	0	0	

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

240 VAMMAIS- JA ERITYISPALVELUT

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Vammais- ja erityispalveluilla edistetään vammaisten henkilöiden tasa-arvoa ja edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Erityishuollolla edistetään kehitysvammaisen henkilön selviytymistä päivittäisistä toiminnoista, itsenäisyyttä ja sopeutumista yhteiskuntaan. Lisäksi turvataan henkilön tarvitsema opetus, hoito ja huolenpito.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 *Vahva kuntatalous*

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Tasapainoinen talous, kustannukset eivät kasva	Henkilöstöresurssien yhteiskäyttö ja mitoitus muuttuvaan palvelutarpeeseen On toteutunut talousarviossa suunnitellusti. Ostopalvelujen vähentäminen Ostopalveluita toteutui ennakoitua enemmän asumispalvelusijoitusten vuoksi. Kuljetuspalvelujen kilpailuttaminen Sansia kilpailutti kuljetuspalvelut, matkat on pääosin tilattu MYKin kautta, taksien saatavuudessa on ollut ongelmia edelleen.

2.2 *Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö*

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Houkutteleva ja kilpailukykyinen työpaikka	Työntekijöillä on mahdollisuus oppia ja kehittyä työssään Erilaisiin täydennyskoulutuksiin osallistumista on mahdollistettu henkilöstöoppaan ohjeistusten mukaisesti. Liukuva työaika ja työaikajoustot Työntekijöillä on ollut mahdollisuus vaikuttaa työvuorojensa suunnitteluun.
B Hyvinvoiva ja sitoutunut henkilöstö	Tyhy-toiminta On mahdollistettu osallistuminen kunnan henkilöstölle järjestettyyn tyhy-tapahtumaan ja tuettu tyhy-kortilla. Ikäjohtaminen On huomioitu työvuorosuunnittelussa.

C Suoriutumista tukeva lähijohtaminen	Koulutukset, esimies- ja muutosvalmennukset Työntekijöiden tukena on ollut jatkuva tiimimuotoinen toimintatapa, jossa esimies on ollut ohjaamassa toimintaa. Suunniteltujen koulutusten toteutuminen on siirtynyt 2020 keväälle.
--	--

2.3 *Lähidemokratia ja osallisuus*

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Asiakkaiden osallisuus toiminnan suunnittelussa ja uudistamisessa	Osallistetaan asiakkaat, omaiset ja yhteistyötahot toiminnan suunnitteluun (palautekyselyt, toiveiden kartoitus) Asiakkaat, omaiset ja yhteistyötahot ovat olleet mukana toiminnan suunnittelussa. Toiveita on kartoitettu kyselyin ja keskusteluin.
B Osallisuutta edistävä elinympäristö	Liikkumismahdollisuuksien järjestäminen Erilaisiin tapahtumiin on järjestetty kuljetuksia. Asiakaskohtaisesti on myönnetty shl- ja vpl- ja eho-kuljetuksia. Erityisryhmien tarpeet huomioidaan mm. liikuntapaikkojen ja ulkoilureittien suunnittelussa. Liikuntapaikkojen suunnittelua on tehty eri hallintokuntien yhteistyönä. Erityisryhmien tarpeita on huomioitu liikuntareittien suunnittelussa

2.4 *Hyvinvoiva kuntalainen*

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Yhdenvertaisuuden edistäminen	Tuetaan mahdollisuutta itsenäiseen asumiseen On tuettu yksilöohjauksella, päivätoiminnalla ja muilla palveluilla. Tuetaan oman elämän hallintaa On järjestetty kunnan omaa toimintaa ja mahdollistettu osallistumista perhejuhliin eri paikkakunnilla. On hyödynnetty vapaaehtoistyön mahdollisuuksia. Integroidut toimintaryhmät Päivätoimintaa on järjestetty integroidusti kehitysvammaisille ja mielenterveyskuntoutujille. Toiminnassa on ollut mukana kuntouttavan työtoiminnan henkilöitä.
B Fyysinen, henkinen ja sosiaalinen hyvinvointi	Tuetaan osallistumismahdollisuuksia Osallistumismahdollisuuksia erilaisiin tapahtumiin on järjestetty yhteistyössä järjestöjen ja kunnan eri hallintokuntien kanssa. Kokonaisvaltaista hyvinvointia on tuettu kuljetuspalveluin ja järjestämällä henkilökohtaista apua. Liikunnanohjaaja on toteuttanut säännöllisesti liikuntatuokioita.

	Koulutusmahdollisuuksien järjestäminen ja tuki toteutukseen Koulunkäyntimahdollisuuksia on tuettu ostamalla tutkimus- ja arviointi- sekä asumispalvelua Vaalijalasta, myöntämällä henkilökohtaista apua, kuljetuspalvelua ja tuettua asumista.
--	--

2.5 *Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö*

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Esteetön elinympäristö	Esteettömyyden huomioiminen rakentamisessa asuntojen korjaamisessa ja julkisissa rakennuksissa Esteettömyys on huomioitu yksilötyönä tehtyjen kotikäyntien yhteydessä (itsenäisen selviytymisen ohjausta ja tukea).
B Asuin ympäristön turvallisuus	Asumisen turvallisuusnäkökohdat huomioidaan asuinpaikan valinnassa Asumisen turvallisuus on huomioitu osana palvelukokonaisuuksien järjestämistä.

2.6 *Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen*

Tavoitteet – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A – Yksityiset palvelujen tuottajat toimivat osana palvelukokonaisuutta	Palvelu- ja asiakasohjauksella asiakkaita ohjataan käyttämään yksityisiä palvelujen tuottajia Yksityisten palvelujen tuottajien kautta on järjestetty mm. henkilökohtaista apua, kodin siivousta, liikkumisen tukea, asumispalveluja ja asiointipalveluja sekä tuettu kotona asumista kotipalveluin. Palveluseteli otetaan käyttöön Ei ole toteutunut suunnitellusti.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Erityishuoltolain mukaisen palveluasumisen tarve on lisääntynyt ja kustannukset ovat ylittyneet kuntayhtymiltä ostetuissa palveluissa 96 000 euroa. Vammaispalvelulain mukaiseen palveluasumiseen on tehty kaksi uutta sijoitusta, kustannukset ovat ylittyneet 66 000 euroa. Vammaispalvelulain ja erityishuoltolain mukaisiin asumispalveluihin liittyvästä hoivasta ei voida periä asiakasmaksua.

Attendo Oy:n Savolan Aurora-koti on lopettanut toimintansa 12/2019, jonka vuoksi yhdelle keiteleläiselle asiakkaalle on jouduttu järjestämään korvaava asumisratkaisu.

Päihdetyön kuntoutushoitoon varatuista määrärahoista on jäänyt käyttämättä 4000 euroa.

Avohuollon päivätoiminnan asiakkaat ja toimintapäivät ovat vähentyneet. Vähentymiseen ovat vaikuttaneet asiakkaiden toimintakyvyn heikkeneminen ja paikkakunnalta poismuuttaminen.

Vaikeavammaisten kuljetuspalvelujen piirissä on ollut 28 asiakasta, ylitystä talousarvioon nähden on 15 000 euroa. Henkilökohtaisen avun saajia on ollut 12, joista uusia asiakkaita on kaksi. Kustannukset ovat jääneet 14 000 euroa talousarvioon suunniteltua pienemmiksi.

Vammais- ja erityispalvelujen tulosalueen ylitys on noin 159 000 euroa.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

VAMMAIS- JA ERITYISPALVELUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	96 340	-98 988	104 500	89 929	-14 571
Toimintakulut	-1 024 144	-865 172	-790 715	-934 825	-144 110
Toimintakate	-927 804	-766 184	-686 215	-844 896	-158 681
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2309	2 202	-107
€ / asukas netto	-402	-350	-297	-384	87

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Vammaispalvelu- asiakkaat	44	31	37	32	-5
Avohuollon asiakkaat	44	42	44	36	-8
Henkilöstö	3	2,5	2,5	2,5	
Asumisyksiköt/vrk	0	0	0	0	
Asumisyksik. Ateriapalv./kpl	0	0	0	0	
Avohuollon työ- ja päivätoiminta/pv	2 800	2 805	3300	2759	-541
Avohuollon yksilö- työ/kerta	2 000	2 400	2000	893	-1107
Perhehoito hoitovrk	730	1 095	1095	730	-365
Hoiva- ja hoito- kodit/vrk	3 213	730	3285	4458 (527)	1173
Henkilökohtaisen avun hoitotunnit	14 060	9 362	8100	7928	-172
Vaalijala; laitushoito	0		0	0	
Poliklininen toiminta/ käynti	15		15	16	1

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

250 PERUSTERVEYDENHUOLTO

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri vastaa Keiteleen kunnan perusterveydenhuollon järjestämisestä. Palvelut tuottaa liikelaitos Kysteri. Toiminta-ajatuksena on tuottaa sujuvasti, asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti terveyttä ja hyvinvointia edistäviä ja ylläpitäviä terveyden ja sairaanhoidon palveluita saatavuus ja saavutettavuus huomioiden.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Perusterveydenhuolto ylitti talousarvion 1,8 % eli noin 49 000 euroa. Kysterin tasauslaskutuksen mukainen lisäkanto oli 32 267,57 €.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

PERUS- TERVEY- DEN- HUOLTO	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toiminta- tuotot	0	0	0	0	0
Toiminta- kulut	-2 891 289	- 2 685 494	-2 684 959	-2 734 004	-49 045
Toiminta- kate	-2 891 289	-2 685 494	-2 684 959	-2 734 004	-49 045
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	-107
€ / asukas netto	-1 252	-1 198	-1 163	-1 241	78

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

260 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Toiminta-ajatuksena on ehkäistä elinympäristöstä ihmiseen kohdistuvia terveysvaaroja ja -haittoja, poistaa olemassa olevia terveyshaittoja sekä edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia.

Ympäristöterveydenhuollon palveluja hallinnoi Tervon kunta.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Ympäristöterveydenhuollon toteuma alitti talousarvion 10,8 % eli noin 15 000 euroa. Keitele sai palautusta 8 756,95 €.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

YMPÄRISTÖ- TERVEYDEN- HUOLTO	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-127 835	-129 914	-140 000	-124 902	15 098
Toimintakate	-127 835	-129 914	-140 000	-124 902	15 098
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2309	2 202	-107
€ / asukas netto	-55	-56	-58	-57	-1

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

270 ERIKOISSAIRAANHOITO

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymältä.

Erikoissairaanhoidon tarkoituksena on järjestää kuntalaisille ne sairaanhoidon palvelut, joita ei voida perusterveydenhoidon kautta toteuttaa.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Erikoissairaanhoidon toteuma alitti talousarvion 16,9 %.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

ERIKOIS- SAIRAAN- HOITO	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toiminta- tuotot	0	0	0	0	0
Toiminta- kulut	-3 252 179	-3 340 413	-3 284 891	-2 865 961	418 930
Toimintakate	-3 252 179	-3 340 413	-3 284 891	-2 865 961	418 930
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2309	2 202	-107
€/asukas netto	-1 408	-1 490	-1 423	-1 240	-183

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistyslautakunnan jäsenet

9 kokousta, joihin
osallistuminen

Kortelainen Samuli		9
Koskinen Saara	puheenjohtaja	8
Leinonen Jarkko		7
Paananen Aune	varapuheenjohtaja	9
Paananen Jari		7
Tabell Helena		6
Vesterinen Krista		3
Huttunen Janne	varahenkilö	2
Laukkanen Arto	varahenkilö	0
Ojalehto Markus	varahenkilö	1
Ylitalo Ulla	varahenkilö	0
Vuorela Olli	varahenkilö	0
Savolainen Maritta	varahenkilö	3
Paananen Erja	varahenkilö	5

300 PERUSKOULUTUS

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Nilakan yhtenäiskoulu on inklusiivinen lähikoulu kaikille
Keiteleeseen kunnan lapsille.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Vakanssitarkastelu, jonka tuloksena toivotaan resurssin siirtyvän ennakoivampaan suuntaan	Esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen vakanssitarkastelu toteutetaan Q1-Q2/2019 aikana. Koulun TVT-tutor -osaamisen varmistaminen Eriyisopettajan SIV 15 vakanssi vapautui ja siihen saatiin täyttölupa 2.12.2019. Vakanssi täytettiin 7.1.2020 alkaen. Koulunkäynninohjaajan vakanssi SIV 43 vapautui ja siihen saatiin täyttölupa 19.12.2019. Vakanssi täytettiin 13.1.2020 alkaen
B Ennakoivia palveluja	Tsemppiohjaaja ja esiopettaja + viskarien LTO kokeilut jatkuvat / vakinaistetaan Tsemppiohjaajan hyödyntämistä kokeillaan parissa uudenlaisessa tilanteessa. Esiopettaja+ Viskari LTO jaksamisesta tulee huolehtia esimerkiksi toimintakulttuurierojen suhteen.

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Suunnitelma ohjaa henkilökohtaista osaamisen kehittämistä ja tukee koulun kehittämistarpeita	DIGI ja OPS-Tutor -hankkeet Tunne- ja vuorovaikutus teemana erinomaisesti onnistuneessa Nilakan kuntien yhteisessä VESO-lauantaissa 23.11.2019. Tunne ja vuorovaikutus sekä DIGI-tutor-toiminta etenevät suunnitellusti. Parasta ennen - koulutuksessa 4.12.2019 tuli esille kysymys: Palveleeko NYK tiimirakenne pedagogista johtamista?
B Kehitetään toimintamalleja haastavasti käyttäytyvien oppilaiden kohtaamiseen ja auttamiseen	Täydennyskoulutus Konsultaatiot Yksittäisistä onnistumisista yleisiä toimintamalleja Nilakan kuntien Tunne- ja vuorovaikutus VESO järjestettiin Keiteleellä 23.11.2019. Selvitetään <u>MAPA</u> -kouluttaja - koulutuksen mahdollisuutta. Yksi opettaja osallistunut pitkäkestoiseen haastavan oppilaan kohtaamisen koulutukseen (jatkuu 2020 keväällä). Koulupsykologin mukaan tulo yksilökohtaisiin ryhmiin ja konsultoimaan tiimejä on lisännyt onnistumisia. Esimerkiksi oppilaskohtaisia turvasuunnitelmia on tehty ja todettu ne toimiviksi. Lapsen kehityksen turvaamiseksi on välttämätöntä, että he pääsevät oikea-aikaisesti tarvittaviin tutkimuksiin sekä heidän mahdollisesti tarvitsemansa hoidot etenevät. Valitettavasti kaikissa tilanteissa huoltaja ja/tai oppilas eivät näe tutkimuksia tai hoitoja tarpeellisiksi. Toisaalta myös hoitoon pääsy voi viivästyä jonojen takia.
C Lukuvuosikohtainen OPV käyttöön (vrt KV puolen työaikapankki)	Päätetään, otetaanko lukuvuosikohtainen opetusvelvollisuus käyttöön 1.8.2019 alkaen Ei toimia koska KV puolen työaikapankki ei ole edistynyt.

2.3 Lähidemokratia ja osallisuus

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Oppilaiden ja huoltajien osallistaminen sääntöprojektiin ja "Kohtaan "- painotukseen (lv 2018-19)	Monialaisviikko Kyselyt Hyvinvointipäivä Sääntöpuun jalkauttamiseksi suunniteltu sääntötarinat - hanke ei ole edennyt odotetusti. Sääntöjen jalkauttamista jatketaan.

2.4 Hyvinvoiva kuntalainen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Lapset puheeksi -mallin hyödyntäminen	Sovitut keskustelut Oppilashuoltoryhmässä ideoitu "Hyvä lapsuus" -kampanja, johon on haastettu Savo Grow:n kunnat kuntakehityshankkeen avulla. Hanke alkaa helmikuussa 2020.

B Ennakoivan palvelun mallin kehittäminen ja jalkauttaminen	Kehitetään malli, jossa puututaan ennakoivasti, oikea-aikaisesti ja oikeilla keinoilla. Samalla varmistetaan dokumentoinnin käytänteet Mietitään mitä on ennen ennakointia => esim. Hyvä lapsuus-kampanja. Oppilashuoltoryhmä on kehittänyt yhdessä Pohjois-Savon PeKE /LaPe hankkeen avustamana (Keiteleen Ketterä -kokeilu) lomakepohjaa oppilaan tuen muotoja monipuolistamaan ja tukea koordinoimaan sekä tiedonkulkua parantamaan.
---	---

2.5 *Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Oppimisympäristöjen kehittäminen	Metsäeskarin jatkumon vaatimat muutokset (Kotamökki) Opetustilojen näyttöratkaisu 1/3 Kotamökki kuuluu Luovi- hankkeen 2020 toteutettavaan osaan. Opetustilojen näyttöratkaisu 2/3 sekä koulun ympäristön rakennussuunnittelun määrärahat hyväksyttiin TA20:ssa.
B Liikkuva koulu -hanke	Oman hankesuunnitelman mukaan Hanke päättynyt 30.6.2019

2.6 *Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Meidän luokka OY resurssin kehittäminen	Sovitaan 7. ja 8. luokalle Meidän luokka OY kurssin opetussuunnitelma. ML OY/ SavoGrow yhteistyö näkyy maaseutuhankkeen kautta, muuten ei ole edetty SG henkilövaihdoksista johtuen.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

PERUS-KOULUTUS	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toiminta-tuotot	128 644	175 278	165 900	207 217	41 317
Toiminta-kulut	-2 107 032	-1 989 241	-1 996 035	-2 044 621	-48 586
Toimintakate	-1 978 388	-1 813 963	-1 830 135	-1 837 405	-7 270
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	107
€ / asukas netto	-857	-809	-793	-834	41

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	-107
Oppilasmäärä	193	190,5	191	187	-4
joista esiopetusoppilaita	22,5	22	20	18	-2
€ / oppilas netto	10 250	9 603	9 601	9 826	225
Keskimääräinen opetusryhmäkoko (jakotunnit huomioitu)					
Esiopetus	9,8	9,4	7,1	6,6	-0,5
Esi-9 yleisopetus	14,0	14,6	14,7	14,2	-0,5
Esi-9 yleis- ja esiopetus	10,3	10,7	10,9	10,6	-0,3
Esi-9 esi-, erityis- ja tukioetus	10,0	10,6	10,8	10,5	-0,3
Tuntikehys / viikko	483	460,5	457	461	4
Tuntikehys / oppilas / viikko	2,50	2,42	2,39	2,47	0,08
Kuljetusoppilaiden määrä	87	86,5	92	91	-1
€ / kuljetusoppilas	3 196	3 176	2 913	2 973	60
Aamu- ja iltapäivätoiminta					
€ netto/os.	1 134	780	736	597	-139
Osallistujamäärä aamu	13	15,5	18	17	-1
Osallistujamäärä ilta	22	27	28	29	1
Henkilöstömenot					
€ / asukas	620	611	613	651	38
Opetushenkilöstön määrä	21	21	21	21,5	0,5
*resurssi säännöllisen työajan mukaan		21,8	21,8	21,8	0
Muun henkilöstön määrä	8	7	7	7	0
*resurssi säännöllisen työajan mukaan		7	7	7	0

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

320 MUUT KOULUTUSPALVELUT

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Kansalaisopisto (Pielavesi) ja musiikkiopisto (Viitasaari) palvelut ostetaan.

Kansalaisopisto tarjoaa monipuolisia oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuksia alueen väestölle. Eri-ikäisille suunnatun vetovoimaisen, laadukkaan ja monipuolisen opetuksen painopistealueina ovat keskeiset taideaineet, käden taidot ja liikunta.

Viitasaaren alueen musiikkiopisto antaa laadukasta opetusta muskari-ikäisistä lapsista aina musiikin ammattilaisiksi aikoville asti. Musiikkiopistossa järjestetään muun muassa soitin-, teoria- ja lauluopetusta. Lisäksi musiikkiopisto järjestää konsertteja ympäri vuoden.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Resurssi kohdennetaan monipuoliseen kurssitarjontaan	Monipuolinen kurssiohjelma 2 kertaa vuodessa Monipuolinen kurssiohjelma toteutettiin sekä kevät- että syyslukukaudelle ja kursseja toteutui suunniteltu määrä. Erityiskursseista jaettiin yksittäisiä mainoksia.
B Opetuksen määrää ja sisältöä ohjaa paikallinen sivistystarve. Uusia kurssimahdollisuuksia pidetään esillä. Ikääntyneiden huomioiminen kurssitarjonnassa.	Kädentaito- ja taideaineiden, kielten, TVT ja liikunnan kurssitarjontaa resursoidaan kysynnän mukaan. Mikäli sivistystarve lisääntyy, resursseja on priorisoitava. Mentiin suunnitellun kurssitarjonnan mukaan. OPH hanke aikuisten TVT taitojen parantamiseen. (mm. Strategiaproessin aikana ideoitu "Verkkoon heitto" -kurssi) Ei toteutunut vielä tällä kaudella.
C UMAKO-koulutus (Uusi maahanmuuttajakoulutus)	Suomen kielen kurssit Maahanmuuttajakoulutus: suomen kielikurssi toteutui. Toiminnalliset, yhteistyötä edellyttävät kurssit esim. kotitalous Suunnitelmissa edelleen.

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Ammattitaitoinen henkilökunta Erasmus-koulutus	Henkilökunnan täydennyskoulutus -uusi Erasmus-hanke haussa 2019-2021

	Uuteen Erasmus-hankkeeseen vuosille 2019-21 on saatu rahoitus. Yhteishanke Sisä-Savon, Siilinjärven, Lapinlahden, Vieremän ja Kiuruveden kanssa.
B Keiteleen osaston johtajuusratkaisusta päättäminen	Toistainen täyttö, joka tukisi kehittyvää opistopalvelua TAI Selvitetään voiko opiston osaston johtamisen yhdistämisellä muiden sivistystoimen yksiköiden kanssa lisätä synergiaa uuden peruskunnan hyvinvoinnin lisäämiseen. Toistainen täyttö 30.4.2020 saakka, jonka jälkeen 1.5.2020 alkaen osastovastaavuus siirtyy Keiteleen kirjastonjohtajalle. Pielaveden sivistyslautakunta on päättänyt opiston rehtorin tehtävästä seuraavaa: Rehtori aloittaa 1.1.2020 ja hänen työajastaan käytetään 30 % Pielaveden kulttuurityön organisointiin.

2.3 *Lähidemokratia ja osallisuus*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Opetuksen tavoitettavuuden parantaminen.	Etäopetus ½- kurssit Verkkoluentoja näytettiin neljä kevätkauden aikana ja kolme syyskaudella yhteistyössä kirjaston kanssa. Verkkokursseja oli tarjolla 3D-peligrifiikassa ja Python-ohjelmoinnissa. Puolikursseja toteutui 2 kpl kevätkaudella. Syyskaudella olivat mukana kurssitarjonnassa, mutta eivät toteutuneet.
B Paikallisen sivistystarpeen kartoittaminen	Kyselyt jotka tavoittavat myös opiston tulevat asiakkaat Yleiskysely Keiteleen hyvinvointimessuilla keväällä tietotekniikan käyttöaktiivisuudesta. Kevätnäyttelyiden yhteydessä palaute/ kurssitoivekyselyt. Näyttelyt olivat kahdessa paikassa, kirjastolla ja opiston tiloissa, mikä lisäsi kävijämäärää. Kyselyssä saatiin uusia kurssiaihteita, joita myös toteutettiin syksyn kurssitarjonnassa. Kyselyt tavoittivat myös tulevia asiakkaita.

2.4 *Hyvinvoiva kuntalainen*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Opiston strategiasta nousevista tavoitteista huomion kohteena miesten opiskelun aktivoiminen	Miehille sopivien kädentaito- aineiden ja liikuntamuotojen kurssitarjonnan lisääminen Lisätty kurssitarjontaa miehille: puutyöt, koneiden huoltokurssit, moottorisaha-veistokurssi, liikunta, kotitalous.
B Jokaisella kuntalaisella on vähintään yksi harrastus ja ystävä	Monipuolinen kurssitarjonta Kursseja tarjottiin monipuolisesti. Kyselyissä saatuja kurssitoiveita lisätty tarjontaan, mm. Taiteen perusopetukseen toinen ryhmä.

C Yhteistyö koulu-, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimen kanssa.	Taiteen perusopetus lapsille ja nuorille Tarjontaan lisättiin toinenkin ryhmä. Kädentaidot - ja liikuntaryhmissä tarjontaa myös lapsille ja nuorille Tarjontaa oli myös lapsille ja nuorille: Keppihevostia - käsityökurssi lapsille, perhejumppa (aikuinen+lapsi) - liikuntakurssi. 9.1k TET paikkoja tarjolla opistolla TET-paikkoja oli tarjolla opistolla. Etäluentojen ja näyttelyjen toteutus kirjaston kanssa Seitsemän etäluentoa kirjaston kanssa. Kevätnäyttelyt olivat kahdessa paikassa, kirjastolla ja opiston tiloissa.
--	---

2.5 *Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Opetustilat ja välineet ajanmukaisina ja toimivina	Opiston luokkaan tietokoneen yhteyteen väritulostin/monitoimikone Tulostin hankittu 8/19. Hallintoverkko vahvistettu kunnantalolta ja uusi mobiilireitin hankittu 9/2019.

2.6 *Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Yrittäjien koulutustoiveita huomioidaan kurssitarjonnassa mm. kielet, atk, ensiapu, liikunta.	Tehdään kysely paikallisille yrittäjille koulutuksen tarpeista Ensiapukurssi, Henkisen tuen kurssi, ATK- kursseja ja monipuolista liikuntaa järjestetty.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

MUUT KOULUTUS- PALVELUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	61	242	0	0	0
Toimintakulut	-67 483	-67 101	-64 350	-73 483	-9 133
Toimintakate	-67 422	-66 859	-64 350	-73 483	-9 133
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	107
€ / asukas netto	-29	-30	-28	-33	5

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Musiikkikoulutus					
Oppilaita musiikkiopistossa	8	11	12	10,5	-1,5
Oppilaita mus.leikkikoulussa	16	17,5	17	14	-3
Musiikkikoulutus €/netto	9 234	17 338	15 000	20 949	5 949
Musiikkikoulutus €/as. netto	4,0	7,7	6,5	9,5	3
Kansalaisopisto					
Opiskelijoita	337	366	390	374	-16
€ / opiskelija	171	135	125	141	16
Opetustunteja	1 788	1 848	1 600	1 685	85
€ / opetustunti	32	27	31	31	0
Kansalaisopisto €/netto	57 588	49 523	49 350	52 763	3 413
Kansalaisopisto €/as. netto	25	22	21	24	3

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

330 KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Tiloiltaan, välineiltään ja ohjelmistoiltaan tasokkaiden ja ajanmukaisten kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tuottaminen kullekin asiakkaalle sopivalla tavalla. Avainsanoina ovat tiedonsaannin vapaus, ennakkoluulottomuus, yhteisöllisyys, osallisuus, luotettavuus, avoimuus ja tasa-arvo.

Kulttuuri on osa kasvamista, oppimista, kuntasuunnittelua, hyvinvointia, terveyttä ja kohtaamisia. Kunnan vastuulla on organisoida toimintaa, jolla tuetaan paikallista kulttuuritoimintaa ja toimijoita sekä vahvistetaan kunnan pito- ja vetovoimaa. Museo ja kotiseutuarkisto ovat ajanmukaisin keinoin kuntalaisten saavutettavissa.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kunnan pito- ja vetovoiman vahvistaminen tasokkailla kirjasto- ja kulttuuripalveluilla	Ajanmukaiset palvelut Etäluentoja Pielavesi-Keitele kansalaisopiston kanssa kirjaston tiloissa. Jatkuu vuonna 2020. Järjestöjen tukeminen ja koordinointi Koulutusta järjestöille tietoturvasta ja jäsenrekistereistä.
B Digitalisaation haasteet	Vastuiden selkiyttäminen neuvonnan osalta Koulutusta henkilökunnalle Digivelhoiksi hankkeen myötä. <u>“Digivelhoiksi” yhteisen</u> Rutakko-hankkeen hyödyntäminen Digituntien järjestäminen asiakkaille ja asiakkaille koulutusta esim. Verohallinnon vuorovaikutuksesta internetissä.
C Viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen	Viestintätiimin tapaamiset ja selkeä ohjeistus sekä yhteisesti sovitut käytänteet Osallistuminen viestintätiimin toimintaan. Viestintää lehdissä, somessa ja perinteisesti “tolppamainoksilla”.

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Ammattitaitoinen ja riittävä henkilöstö	Henkilöstön koulutuksiin osallistuminen Osallistuttu Yhteisrutakko-kokoukseen ja Skypen välityksellä etäkoulutuksiin.

	Ammatillisen osaamisen kehittäminen Digivelhoksi-hankkeeseen osallistuminen, tarkoitus edistää henkilökunnan digitaitoja ja asiakkaille neuvomiskykyä digitaalisuuteen liittyvissä asioissa.
B Työtilan ilmanvaihto ja lämmönsäätö	Ilmastointiremontin loppuun saattaminen Kirjaston ilmastointiremontti on tehty.
C Työhyvinvoinnin ylläpitäminen yhteistyössä kunnan eri sektoreiden kanssa	Tyhy-toimiin osallistuminen Kunnan TYHY:t 3. ja 14.6.19 sekä Henkilöstögaala.

2.3 *Lähidemokratia ja osallisuus*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Keiteleen kunta 140 vuotta	Ohjausryhmän ja Tapahtumatiimin yhteistyö juhlatapahtumien järjestämiseksi Tapahtumatiimiin osallistuminen ja tapahtumien organisointi. Hyvinvointimessut tammikuussa Hyvinvointimessut eri toimijoiden kanssa onnistuivat. Tavoite 140 tapahtumaa Historia-ilta, Keitele-päivä, näyttelytoiminta Talligalleriassa, elokuvaillat.
B Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden laadun tarkkailu ja kehittäminen	Kuntalaiskysely (Tiedottamisen tehokkuus) Kuntalaiskysely, Rutakko-kirjastojen verkkokirjastokysely, kirjaston oma asiakaskysely ja marraskuussa lehtisaliin asennettu palautelaatikko.
C Kunnan ja järjestöjen yhteistyö	Yhteiset palaverit kaksi kertaa vuodessa sekä infokirjeet Hyvinvointirukkasen kokoontuminen helmikuussa ja syyskuussa. Tiedotus ajankohtaisista asioista niin järjestöille kuin kuntalaisille.

2.4 Hyvinvoiva kuntalainen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Lasten ja nuorten lukutaidon ja -innostuksen lisääminen	Kirjailijavierailut, kirjavinkkarit, tapahtumat Nilakan kirjastojen yhteisellä hankerahalla kirjavinkkausta. KeiteleFest nuorille. Yhteistyön kehittäminen koulun kanssa Lukujuhlat ykkösluokkalaisille, kirjastokäynnit viikoittain, kirjastonkäytönopetus. “Lukuloikkia Savossa” Kuopion hanke, Lukuliike-hanke Opetusministeriön ohjeiden mukaan Kirjavinkkausta ja lukuinnostusta koululaisille hankkeiden avulla Oheislukemistojen kehittämistä ja parempaa saatavuutta lukijoille.
B Aktiiviväestön huomioiminen	Tapahtumien ja kulttuurimatkojen organisointi Teatterimatka Hair-musikaaliin Jyväskylään yhteistyössä Pielaveden kanssa. Lisäksi teatteriesityksiä, elokuvia, Keitele-päivä, viini-ilta, laulu-ilta museolla, joulukonsertit kirjastossa ja kirjailijavierailut.
C Liikuntavälineiden lainaus	Yhteistyössä liikuntatoimen kanssa Liikuntavälineiden lainaus kirjastossa, kesällä pelastusliivejä, talvella lumikenkiä.

2.5 Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kirjasto tilana	Viihtyisä ja ajanmukaisin välinein varustettu sekä saavutettava sekä esteetön tila erilaisille käyttäjille Yhteistyössä muiden osastojen kanssa suunnittelu ja toteutus yhteisötaideteos taiteilija Jaana Bombinin kanssa. Liikuteltavien hyllyjen avulla on voitu järjestää konserttitoimintaa ja kirjaesittelyjä lainaussalissa, johon kaikilla on esteetön pääsy.
B Tapahtumapaikat, mm. Torilava, puistot	Tapahtumien organisoinnin helpottamiseksi penkit puistoihin, torille helposti saatavat pöydät ja istuimet sekä viihtyvyyttä luovat istutukset ja ilmoitustaulut Hankittu pihahuonekaluja ja kukkaistutuksia. Seinämaalaukset kirjaston ulkoseinälle 140-vuotislahjaksi yhdessä PiKeMan kanssa.
C Kulttuurista siivet ja juuret -hanke Ylä-Savossa	Yhteistyössä nuorisotoimen ja järjestöjen kanssa vahvistetaan nuorten osallisuutta tapahtumissa kulttuurin tekijöinä ja käyttäjinä Kulttuurista siivet ja juuret-hanke. Nuorille graffitipaja ja osallistuminen KeiteleFestin kustannuksiin. Elokuvia liikuntahallissa, nuoret osallistuneet tuolien järjestelyyn.

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Työkokeilijat, väliaikaiset työntekijät	Valtion ja kunnan sosiaalitoimen tukitoimien kautta Työkokeilija, lisäksi hanketyöntekijä digitointihankkeeseen, museossa kesätyöntekijä.
B Kesätyöntekijöiden työllistäminen kirjasto- ja kulttuurinpalveluihin sekä museoon Koululaisten työelämään tutustumisjaksot	Kunnan kesätyöllistämisraha Nuorten kesätoissa kolme nuorta kolmen viikon jaksoissa. Koulun kanssa tehtävä yhteistyö
C Yhteistyön lisääminen yritysten kanssa	Yhteiset tapahtumat Hyvinvointimessut tammikuussa

**3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA
VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT**

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

KIRJASTO- JA KULTTUURI- PALVELUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	4 809	5 753	2 800	17 587	14 787
Toimintakulut	-210 234	-207 143	-196 130	-214 195	18 065
Toimintakate	-205 425	-201 390	-193 330	-196 608	3 278
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	-107
€ / asukas netto	-89	-90	-83	-89	6

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Kirjastopalvelut					
Käynnit / asukas	18,2	20,2	18	19,4	1,4
Lainat / asukas	15,3	16,04	17	16,1	-0,9
Lainaajien määrä	907	850	930	825	-105
Lainaajat / asukasluku %	39	38	42	36	-6
Aukiolotunnit	5 180	5 173	5 195	5 189	-6
henkilöstöllinen	1 548	1 607	1 610	1 600	-10
omatoiminen	3 632	3 566	3 585	3 589	4
Aineistohankinta / kpl	2 290	2 109	1 900	1 438	-462
Aineistohankinta € / as.	16,4	17,4	14,5	14,2	-0,3
Tilatut paperilehdet kpl	81	75	380	323	-57
Verkkokäynnit	6 583	7 159	7 000	7 405	405
Chat-asioinnit		120	120	10	-110
Henkilöstö	2,5	2,56	2,4	2,4	0
Kulttuuripalvelut					
Kirjasto- ja kulttuuripalvelu- tapahtumat	227	96	140	115	-25
Kävijät tapahtumissa	5 652	3 839	5 500	3 101	-2 399
Kulttuuritoimen avustukset €	2 850	2 829	2 500	3 850	1 350
Avustetut järjestöt kpl	6	7	6	6	0
Museokäynnit / v	291	244	330	222	-108
Henkilöstö	0,6	0,6	0,6	0,6	0

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

350 LIIKUNTATOIMI

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Liikuntapalvelujen tehtävänä on tukea kunnan asukkaiden hyvinvointia edistämällä liikunnan harrastamista, järjestämällä olosuhteita liikuntaan, tukemalla kunto- ja terveysliikuntaa sekä toteuttamalla yhteistyötä poikkihallinnollisesti sekä järjestöjen kanssa

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 *Vahva kuntatalous*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen	Viestintätiimin säännölliset kokoontumiset ja koulutukset Alkuvuonna kehitettiin työpaikan esittelyä, näkyvyyttä ja rekrytointia. Loppuvuonna vietettiin viestintätiimin ”pöhinäpäivät”, joissa ideoitiin uusia suuntaviivoja
B Liikuntastrategian julkaisu 2019 Liikuntakyselyn jälkeen	Strategian luominen yhteistyössä sidosryhmien kanssa Liikuntastrategia julkaistiin vuonna 2019. Pohjana toimi alkuvuonna julkaistu liikuntakysely. Myös järjestöiltä kerättiin ajatuksia työkirjaan
C Monipuolinen ohjattu liikunta ja omaehtoisen liikunnan edistäminen	Senioreiden jumppavideot yhteistyössä vanhustyön fysioterapian kanssa Ideointi ja suunnittelu valmistuivat 2019, Voimaa Vanhuuteen – foorumissa 2020 haetaan vielä toteutusmenetelmiä

2.2 *Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Erilaiset työhyvinvointi- tapahtumat	Lajitutustumiset, Tyhypoivät, osallistumiset erilaisiin liikuntatapahtumiin kunnan joukkueella Liikuntatoimi oli mukana hallintokuntien TyHy- päivillä sekä koko henkilöstön hyvinvointipäivillä Peurungassa
B Kohdennetut ryhmät	Kohdennettuja ryhmiä kuten juoksu-, kävely, painonhallinta ja niska-hartiaryhmiä yhteistyössä liikunta-alan ammattilaisten kanssa Liikuntaneuvontahanke Rotevat käynnistyi vuonna 2019. Palautteen perusteella hanke oli onnistunut ja Liikuntaneuvontaa jatketaan vuonna 2020. Juoksutoimintaa kesällä 2019 järjesti lähialueen yrittäjä

C Henkilökunnan osaamisen ja tiedollisten taitojen kehittäminen	Koulutukset Sportec- messuilla tutustuttiin nykyaikaisiin kuntosalivälineisiin. Omaehtoista korkeakouluopiskelua
---	--

2.3 *Lähidemokratia ja osallisuus*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Liikkuva koulu -ohjelman myötä aktiivisempi koulupäivä	Hankesuunnitelman mukaisesti (ice skating- tour, liikuttajatutorit sekä välinehankinnat) Hanke toteutui suunnitellusti välineiden, tapahtumien ja toimien mukaisesti
B Liikuntapalveluiden laadun tarkkailu ja kehittäminen	Liikuntapalvelut – kysely kuntalaisille Liikuntakysely toteutettiin alkuvuonna 2019 ja se keräsi 143 vastausta
C Poikkihallinnollinen yhteistyö kunnan eri sektoreilla sekä kolmannen sektorin kanssa	Tapahtumat, työrukkasen kokoontumiset Kaksi työrukkasta toteutui vuonna 2019. Viikkokilpailut, pitäjänmestaruuskilpailut sekä kuntakisat järjestettiin yhteistyössä urheiluseurojen kanssa

2.4 *Hyvinvoiva kuntalainen*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Monipuolisten liikuntaryhmien kehittäminen	Liikuntapalvelut- kysely Isoimpana uudistuksena liikuntapalvelut ovat viikoittain mukana liikuttamassa varhaiskasvatuksen parissa olevia lapsia sekä samalla antamassa liikuntavinkkejä ohjaajille
B Koko perheen retket ja liikunnalliset tapahtumat	Yhteistyössä hallintokuntien ja järjestöjen kanssa Koko perheen tutustumisretket ulkoilureiteille sekä koko perheen retki Vuokattiin.
C Liikuntavälineiden lainaus	Yhteistyössä kirjaston kanssa Liikuntavälineiden lainaus on aloitettu ja toimintaa pyritään kehittämään vuodenaikojen mukaan.

2.5 *Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Urheilupuisto -hanke. Urheilukentän alueen ja kuntosalin kehittäminen	Valtionavustusten haku ja hankkeen edistäminen Tekojää- hanke ei saanut valtionavustusta. Kuntosalihankeen valmistelu sekä avustushakemuksen toteuttaminen loppuvuonna.
B Latujen- ja kävelyreittien kehittämien	Maastojen kartoittaminen Luovi- hankkeen mukaisesti kävelyreittejä on kehitetty ja

	loppureitti valmistuu 2020.
C Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen	Parkour- ja skeittipisteiden lisääminen Liikkuva- koulu hankkeen myötä skeitti- ja potkulautavälineitä hankittiin lisää. Koulun monialaisella viikolla skeitti- ja potkulautaympäristöä kehitettiin ja maalattiin.

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kesätyöntekijöiden työllistäminen ja nuorten työelämään tutustuminen	Nuorten kesätyöllistämisraha Liikunta- ja nuorisotoimi työllisti viisi kesätyöntekijää monipuolisiin tehtäviin.
B Liikuntatilojen käyttöasteen nostaminen ja työhyvinvoinnin edistäminen	Liikuntaryhmien ja -vuorojen markkinointi yrityksille Mainos julkaistiin liikuntavuoroihin liittyen talvikaudeksi sekä yritysvuoroja on myös markkinoitu sähköpostilla yrityksille.
C Yhteistyö yritysten kanssa	Messut ja tapahtumat Yritysten kanssa toteutui yhteistyössä senioreiden hyvinvointiaamu. Keitelepäivillä yrityssarja pyöräpotkuriajon SM- kisoissa.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

LIIKUNTATOIMI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	6 635	5 701	7 000	6 368	-632
Toimintakulut	-44 739	-45 769	-57 350	-52 194	5 156
Toimintakate	-38 104	-40 068	-50 350	-45 826	4 524
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	-107
€ / asukas netto	-17	-18	-21	-21	0

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Liikuntapaikkojen käyttöaste talvikaudella arkisin klo 15-21 ja la-su klo 9-21 (varaus %)					
- Liikuntahalli	80	74	75	81	6
- Nilakan koulun sali	46	32	50	47	-3
Kuntosali					
Kuntosalimaksun maksaneita	146	150	150	150	0
Liikuntatoimen avustukset					
Liikuntatoimen avustukset €	6 800	4 772	7 000	4 090	-2 910
Avustetut järjestöt kpl	12	4	12	6	-6
Ohjattu toiminta keskim.					
Kunta h / viikko	22	33	30	31	0
Järjestöt h / viikko	30,5	30	30	31	0
Henkilöstö	1	1	1	1	0

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

360 NUORISOTOIMI

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Nuorisotoimi tarjoaa tilat, aikuisen aikaa ja läsnäoloa lasten ja nuorten kasvun tueksi.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä ja ohjata alle 29-vuotiaita koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella olevia nuoria yksilöllisesti heidän tarvitsemiinsa palveluihin hakeutumisessa.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Nuorisotyön työmuotojen säilyttäminen, sopeuttaminen ja kehittäminen sekä palvelujen laadun tarkastelu	Resurssin ja toimintojen realistinen yhteensovittaminen. Nuorisotyössä on säilytetty perinteisiä, toimivia malleja perusnuorisotyön ja koulunuorisotyön kentillä (50 % työajasta). Etsivän nuorisotyön osalta työaika (50 %) jakautuu selkeämmin yksilökohtaiseen palveluohjaustyöhön. Toisaalta molemmissa työtehtävissä tehdään monipuolista työtä nuorten elinympäristöissä ja siten työtehtävät linkittyvät toisiinsa osittain saumattomasti ja työajan jakaminen ja seuraaminen on mutkatonta. Nuorisotilojen avointen ovien toiminnassa on ollut välillä vilkastuvia kausia, mutta yleisesti kävijämäärät ovat edellisistä vuosista hieman laskeneet. Nuorisotilan aukiolon kesätauko herätti keskustelua. Nuoriso-ohjaaja mukana Nilakan yhtenäiskoulun Parasta ennen-hankkeessa 8/2019 lähtien tiimin valmennuksissa. Parasta ennen-hankkeeseen liittyvä nuorten ryhmä perustettu nuoriso-ohjaajan johdolla 11/2019 ja tästä eteenpäin nuoriso-ohjaajalla on ollut sijainen nuorisotilojen avointen ovien toiminnassa 4 h viikossa (hankkeen erityiskustannus). Nuorisopalvelukyselyn toteuttaminen kuntalaisille. Siirretty laajuuden ja monimuotoisuuden vuoksi alkuvuoteen 2020.
B Järjestöt ja vapaaehtoiset nuorisotoiminnan toteuttajana	Järjestöjä ja vapaaehtoisia kannustetaan ja opastetaan kerhotoiminnan ja yökahvilatoiminnan toteuttajiksi. Järjestöjä ja vapaaehtoisia yksityishenkilöitä on ollut mukana valvojina yökahvilatoiminnassa joka toinen viikko perjantaisin kesää lukuun ottamatta pitkin vuotta. Yökahvilavalvojiksi on ilmoittautunut muutamia aktiivisia nuorisotilanuoria ja heitä tuetaan aktiivisuudessaan.

	Moottorikerhon toiminnassa keväällä notkahdus vapaaehtoisten osallistumisessa ja kesällä ja syksyllä kerhoa on pidetty työntekijän ja kerhon aktiivisten nuorten voimin.
C Viestinnän kehittäminen	Osallistuminen viestintätiimin säännöllisiin kokoontumisiin ja koulutuksiin. Nuoriso-ohjaaja osallistuu kunnan viestintätiimin toimintaan, viestinnän kehittämiseen ja aktiiviseen viestintään sekä kunnan yhteisillä että nuorisotyön omilla sosiaalisen median kanavilla.

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Henkilökunnan osaamisen kehittäminen ja ylläpito	Koulutuksiin, seminaareihin ja yhteistyöpäiviin osallistuminen. Nuoriso-ohjaaja osallistui sopiviin koulutuksiin ja yhteistyöpäiviin, kuten Mielenterveysseuran Nuoren mielen ensiapu- ja Etsivän nuorisotyön osaamiskeskuksen Mitä te oikein teette? -koulutuksiin. Koulunuorisotyön kautta Nilakan yhtenäiskoulun Parasta ennen-hankkeen valmennuksiin osallistuminen. Kollegiaalinen alueellinen yhteistyö. Kollegiaalinen yhteistyö on suuntautunut Pohjois-Savon ja Savogrown aluekehityshankkeen kuntien etsivien nuorisotyöntekijöiden ja nuoriso-ohjaajien alueyhteistyöhön. Etä- ja verkkotapaamisia ollut mm. etsivää nuorisotyötä jollain prosenttiosuudella tekevien työntekijöiden kanssa.
B Työhyvinvoinnin ylläpito ja henkilöstön jaksaminen	Työparityöskentelyn (sosiaalitoimi) ja työnohjauksen jatkaminen ja kehittäminen. Sosiaaliohjaaja työparina asiakastapauksissa ja ryhmän ohjaamisessa. Ei työnohjausta. TYHY-toiminnan ja verkostoyhteistyön hyödyntäminen. Tyhy-päivä Peurungassa 6/19 ja henkilöstön gaalailta 9/19.

2.3 Lähidemokratia ja osallisuus

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Nuoriso-/ nettivaltuuston toiminnan kehittäminen	Nuorisovaltuuston raamien tarkistaminen. Nuorisovaltuuston kokoa nostettiin viidestä seitsemään jäseneseen kunnanhallituksen päätöksellä 2/2019. Uuden valtuuston vaalit, ohjaaminen, verkostoitumisen tukeminen ja toiminnan kehittäminen.

	Vaalit pidettiin 29.3.19 ja valtuustoon valittiin Mikko Kaunisaho (pj), Laura Ojala (siht.), Veera Seppänen, Marcel Laukkanen, Miska Paananen, Roosa Soiru ja Tapio Savolainen. Nuorisovaltuuston toimintasääntö uudistettiin uuden valtuuston toiminnan päästyä vauhtiin kunnanjohtajan avustamana ja tukemana. Valtuusto oli suurelta osin mukana ensimmäisen nuorille suunnatun kesätapahtuma KeiteleFestin järjestämisessä kesällä 2019.
B Järjestöjen tukeminen	Järjestöjen tukeminen avustuksilla ja opastuksella. Hyvinvointirukkaseen osallistuminen. Nuorisotoimen avustukset jaettu partiolippukunta Keiteleen Saukoille ja Helluntaiseurakunnan lapsi- ja varhaisnuorten toiminnalle. Nuorisotoimi ei osallistunut Hyvinvointirukkasiin.
C Palvelut säilyvät tavoitettavissa	Etäyhteyksien hyödyntäminen palveluiden saatavuudeksi asiakasohjaustyössä. Etäohjauspalveluita hyödynnetään ja opastetaan hyödyntämään asiakkaiden palveluntarpeen mukaan. Digitömuotojen opastaminen asiakkaiden ohjauksessa ja nuorten neuvontatyössä. Ylä-Savon digihanke vieraana avoimessa työllisyysviikon tapahtumassa 2/2019.

2.4 Hyvinvoiva kuntalainen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Etsivä nuorisotyö tukena nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä	Etsivässä nuorisotyössä tavoitetaan, ohjataan ja tuetaan koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevia nuoria omalla polullaan etenemisessä ja elämänhallinnan haasteissa. Vahva palveluohjauksellinen työote. Etsivässä nuorisotyössä vuonna 2019 34 nuorta 14-28-vuotiasta asiakasta. Näistä nuorista 5 oli yhteydenottoon jääneitä kontakteja ja 29 pidempään asiakkuuteen johtaneita asiakkuuksia. Uusia nuoria joukossa mukana, joista suuri osa lähestyivät etsivää nuorisotyöntekijää suoraan omasta aloitteestaan joko suoralla yhteydenotolla tai sosiaalisen median kautta. Muutamia lakisääteisiä ilmoituksia siviilipalveluskeskukselta ja oppilaitoksilta. Kuntouttavan työtoiminnan ryhmä (3 kk) yhdessä kunnan sosiaaliohjaajan kanssa. Etsivä nuorisotyöntekijä läsnä kutsunnoissa Tervossa. Nuorten keskuudesta kuultu, että etsivän nuorisotyön rooli hämärtynyt nuorten mielessä, koska työntekijä profiloituu suurelta osin nuorempien nuorten työntekijäksi vahvasti

	näkyvän perusnuorisotyön kautta. Tämä herättänyt sivistyslautakunnassa keskustelua rooleista ja työtehtävästä niiden parissa.
B Vahva, tasokas perustoiminta	Nuorisotilojen aukiolo kolmena iltana viikossa. Nuorisotilat ovat olleet säännöllisesti auki kolmena päivänä viikossa ja yökahvila joka toinen perjantai valvojatilanteen mukaan. Kerho, -retki- ja leiritoiminnan jatkaminen nuorten toiveiden perusteella. Loma-aikojen toimintaa ja harrastusteemaisia kerhoja ja retkiä on järjestetty pitkin vuotta useita. Paljakan lasketteluleirillä 3/2019 mukana 14 nuorta ja Sompalan varhaisnuorten kesäleirillä 36 leiriläistä (+9 ohjaajaa ja kesätyöntekijää). Nuorten yksilöllinen ja arvostava kohtaaminen sekä kasvatus- ja neuvontatyö arjessa nuorten parissa. Nuorten asioiden, tarpeiden ja toiveiden ajaminen. Toimintaa ja ohjelmaa suunnitellaan usein nuorten kanssa yhdessä ja nuorilta viedään suoraa viestiä tiimien ja ryhmien toiminnan tueksi. Työntekijä on tarjoutunut tueksi ja avuksi nuorten kohtaamiseen kirjastolle, kyläyhdistyksille ja muille järjestöille.
C Yhteistyö kunnan muiden toimijoiden kanssa	Monipuolinen ja -alainen verkostoyhteistyö asiakasasioissa ja tiimeissä, joissa vaikutetaan kuntalaisten hyvinvointiin. Nuoriso-ohjaaja on mukana monissa kunnan sisäisissä ja alueellisissa tiimeissä, työryhmissä ja verkostoissa, kuten liikenneturvallisuustyöryhmä, tapahtumatiimi, viestintätiimi, koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä ja nuorten ohjaus- ja palveluverkosto. Yhteistyö liikuntatoimen kanssa tiivistä.

2.5 Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Nuorisotilan ajan- ja tarkoituksenmukaistamisen jatkaminen	Grillipaikan ja terassin rakentaminen nuorisotilan läheisyyteen, rullaverhot. Suunnitelmat on siirretty tuleville vuosille. Nuorisotoimi vastaanotti lahjoituksen, jolla on tarkoitus kattaa esimerkiksi grillin hankintakuluja vuonna 2020. Seinämaalaus yhdessä nuorten kanssa. Seinämaalauskiertue Colorz on the wall nuorisotiloilla yhteistyössä Kulttuurista siivet ja juuret -hankkeen kanssa 6/2019. Nuorisotilojen graffitityyliset seinämaalaukset toteutettiin ammattilaisten ohjauksessa yhdessä nuorten kanssa. Nuorisotilan varustaminen ja huoltotoimet.

	Äänentoiston uusiminen ja biljardikaluston huolto ja osittainen uusiminen vuodenvaihteessa 2019-20.
B Lähiharrastuspaikkojen kehittäminen	Skeitti-, skuutti- ja parkour-esteiden ja -telineiden kehittäminen ja lisääminen. Tämä ei ole toteutunut ajanjaksolla, eikä ole ollut nuorten toiveissakaan esillä. Maastopyöräilyradan suunnittelu ja mahdollinen perustaminen. Tästä keskusteltu kirkonkylän virkistysreittien suunnittelun yhteydessä.
C Paikallisten ja alueellisten hankkeiden ja avustusten hyödyntäminen	Kulttuurista siivet ja juuret -hanke nuorten osallisuuden vahvistamiseksi kulttuurin tekijöinä ja käyttäjinä. Yhteistyö hankkeen kanssa seinämaalauskiertueen, nuorten taidenäyttelyn ja KeiteleFestin suhteen. Mahdolliset nuorten kansainvälistymiseen suuntaavat hankkeet. Ei ole ollut vuoden aikana ajankohtaista. AVI:n avustusten hyödyntäminen toiminnan tueksi. Ragnar Ekberg -säätiön avustus leiritoiminnan tueksi Avustukset: etsivän nuorisotyön valtionavustus ja lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan kehittäminen (moottorikerho) (AVI). Avustus Sompalan leirin leirikeskuksen kulujen kattamiseksi (Ragnar Ekberg-säätiö).

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Etsivä nuorisotyö toimii yhteistyössä kunnan, alueen ja valtion työllistämistoimien kanssa	Yhteistyö sosiaalitoimen, te-palveluiden ja alueen koulutus- ja työllistämishankkeiden kanssa sekä asiakasohjauksessa että yleisesti kuntalaisia ajatellen. Työllisyysviikon tapahtuma järjestetty yhteistyössä sosiaalitoimen, te-toimiston ja alueellisten hankkeiden kanssa. Kuntouttavan työtoiminnan ryhmä 3 kk kevättalvella 2019. Uusi ryhmä suunnitteilla myös syksyllä, mutta se siirrettiin keväälle 2020.
B Nuorten kesätyöllistämisen jatkaminen	Nuorten työllistäminen nuorisotoimen kesäohjelman toteuttajiksi ja kesätyöllistämisen ohjaus yhdessä yleishallinnon kanssa. Kesätyöhaussa ohjaus yksilöille ja yhdessä yleishallinnon kanssa.

	Liikunta- ja nuorisotoimet työllistivät kesällä 2019 5 nuorta.
C Harjoittelu-, työelämään tutustumis-, työssäoppimis- ja työkokeilupaikkojen tarjoaminen	Nuorisotoimi voi tarjota paikan ja ohjausta sopivalle oppilaalle, opiskelijalle, kuntoutuvalle tai työttömälle henkilölle. Nuorisotoimi on tarjonnut paikan ammatilliselle kuntoutujalle harjoitteluun (8 vkoa), sosionomi-harjoittelija (10 vkoa) ja nuoriso- ja yhteisöohjaaja-harjoittelija (4 vkoa).

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

NUORISOTOIMI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	27 632	20 537	20 300	23 631	3 331
Toimintakulut	-87 016	- 55 233	-57 640	-57 762	-122
Toimintakate	-59 384	-34 696	-37 340	-34 131	3 209
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	-107
€ / asukas netto	-26	-15	-16	-16	0

4. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Nuorisotila					
Aukiolo h / vuosi	450	450	450	425	-25
Asiakkaita	90	100	120	100	-20
Kerhot					
Pidetyt kerhotunnit	240	230	100	70	-30
Kerholaisia		20	10	8	-2
Retket					
Retket kpl	8	7	6	7	1
Osallistujat	220	200	100	115	15
Tapahtumat					
Tapahtumia kpl	30	24	10	11	1
Osallistujia	3 850	2 970	500	2 400	1 900
Leirit					
Leirejä kpl	1	1	1	1	0
Osallistuneita	36	36	35	36	1
Avustukset					
Nuorisot. avust. €	700	1 220	1 300	1 580	280
Avustetut nuorisojärjestöt kpl	2	2	3	2	-1
Etsivä nuorisotyö					
Asiakkaat					
Yksilöasiakkaita	52	41	35	34	-1
Sovitut asiakastapaamiset	218	138	150	130	-20
Asiakaskäynnit	190	125	150	110	-40
Moniammatillinen asiakasyhteistyö	100	68	80	50	-30
Palveluohjaukset					
Palveluohjaukset yhteensä	166	60	80	50	-30
Koulutuspalvelut	9	16	10	13	3
Työelämäpalvelut	19	2	8	9	1
Henkilöstö	2	1	1	1	0
	1.9.alk.1				

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

370 VARHAISKASVATUS

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tarjota lapsille laadultaan ja sisällöltään monipuolista ja hyvää opetusta, kasvatusta ja hoitoa huomioiden lapsen ikä, tulentarve sekä perheen palvelutarve.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 *Vahva kuntatalous*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Vakanssitarkastelu	Esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen vakanssitarkastelu toteutetaan Q1-Q2 /2019 aikana Henkilöstö osallistunut vakanssitarkasteluun. Vakanssimuutos (SIV 119) perhepäivähoitajan toimi muutettu lastentarhanopettajan toimeksi. Täyttölupa perhepäivähoitajan (SIV 115) toimeen. Lastentarhanopettajan ja perhepäivähoitajan vakanssit täytetty 1.8.2019 alkaen. Selvitetään, kuinka moni lastenhoitaja haluaa pätevöityä LTOksi Lastenhoitajien kanssa keskusteltu pätevöitymisestä lastentarhanopettajaksi. Tällä hetkellä ei halukkaita.
B Työkokeilut (uudelleen kouluttautujat)	Sosiaalitoimen kanssa yhteistyössä Työkokeilija päiväkodilla tammi -kesäkuussa ja marras-joulukuussa 2019.
C Resurssit vastaavat kuormitusta	Työvuorosuunnittelussa lapsia/aikuinen määrän optimointi Yhteistyötä tiivistetty NYK:n ohjaajien kanssa sijaisuusjärjestelyissä mahdollisuuksien mukaan. Lokakuussa palkattu lastenhoitaja päiväkotiin perhepäivähoitajan vakanssiin. Työsopimus voimassa toukokuun 2020 loppuun. Alle kolmivuotiaiden lasten lukumäärä lisääntynyt päiväkodissa.

2.2 *Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Henkilökunnan pedagogisen osaamisen vahvistaminen ja hyödyntäminen	Ammatilliset täydennyskoulutukset yhteistyössä Nilakan alueen kuntien kanssa Pohjois-Savon Varhaiskasvattaja 2019 koulutuspäivä koko henkilöstölle 16.2.2019.

	Lastentarhanopettaja osallistunut Niilo Mäki instituutin koulutukseen 2 pv. Hätä ensiapu –koulutus henkilöstölle 18.11 ja 10.12.2019. Lastentarhanopettaja osallistunut Nilakan kuntien yhteiseen TunneTutor – koulutukseen. Koko henkilöstölle TunneTutor – koulutuspäivä 23.11.2019. Savo Grow alueen kuntien varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutuspäivä: Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa –koulutus toteutettu 28.9.2019. Varhaiskasvatusjohtaja osallistunut SavoGrow alueen kuntien varhaiskasvatusjohtajien tapaamiseen 10.9.2019. Varhaiskasvatuksen palaverikäytännöt vakiintuneet (viikko/kuukausipalaverit). Lastenhoitajat päivittäneet osaamisensa lähihoitaja/lastenohjaaja opiskelijan ohjaamiseen ja näyttöjen vastaanottamiseen. 21.10.2019 uusi lastenhoitaja aloittanut päiväkodilla. Työsopimus voimassa 31.5.2020 asti. AVI:n maksuttomat koulutukset; etäyhteyksiä hyödyntäen Varhaiskasvatusjohtaja osallistunut Turvallisuus kuuluu kaikille -koulutukseen 17.5.19. 29.10.19 Varhaiskasvatusjohtaja osallistunut päiväkodin työaikasuunnittelu ja erityiset työaikamääräykset - koulutukseen etänä. Metsä Mörrä -toiminta käytännöksi kaikkiin yksiköihin Metsä Mörrä - viikot toteutuneet varhaiskasvatuksen eri yksiköissä ja ryhmissä suunnitelman mukaisesti syksyisin ja keväisin. Koulutuksista saadun ”TietoTaidon” jakaminen omassa työyhteisössä Lastentarhanopettajat ovat esitelleet koulutusten teemoja ja niitä käsitelty kuukausipalavereissa (pienin askelin, tunnetutor, traumatisoitunut lapsi). Koko henkilöstö on saanut koulutusmateriaalit käyttöönsä.
B Hyvät ja toimivat työvälineet	Henkilökunnan tietokoneiden uusiminen tarvittaessa Varhaiskasvatusjohtaja on ollut yhteydessä Opinsys:n tietokonetoimittajaan. Koneita odotetaan koe käyttöön mahdollisesti v.2020 alussa.

C TYHY –toiminta	Osallistutaan kunnan yhteisiin tyhy-tapahtumiin mahdollisuuksien mukaan ja järjestetään varhaiskasvatuksen omia tyhy-iltoja (1-2 krt /vuosi) Henkilöstö osallistunut 3.6 ja 14.6.19 järjestettyihin TYHY-päiviin. Henkilöstö arvioinut omaa pedagogista toimintaansa tiimeittäin. Varhaiskasvatuksen suunnittelupäivä 7.9.2019. Varhaiskasvatuksen työntekijät osallistuivat Henkilöstö Gaalaan. Varhaiskasvatuksen henkilöstön TYHY –ilta/ pikkujoulu 5.12.2019.
------------------	--

2.3 Lähidemokratia ja osallisuus

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Lasten ja huoltajien osallisuuden vahvistaminen varhaiskasvatuksessa	Daisy-ohjelman monipuolisen käytön vahvistaminen ja hyödyntäminen pedagogisessa toiminnassa kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä. Daisy –ohjelma käytössä viestinnän ja lasten havainnoinnin välineenä varhaiskasvatuksessa. Vanhempainilta 5.9.2019. Kuntalaisaloitteen mukaisesti kartoitettu kyselyllä maksullisen tilapäisen vuorohoidon tarvetta. Tarjottu perheille mahdollisuutta kolmena viikonloppuna (pe-la) ”yökylään” vuorohoitopäiväkotia Ankkurinapissa. ”Yökylä” toiminta toteutunut kerran (29-30.11.19) syyskaudella. Varhaiskasvatussuunnitelma näkyvissä huoltajille ja kasvattajille: havaintojen kirjaaminen ajankohtaisesti, ei vain yhdessä keskustelussa. Huoltajat perehdytetty Vasu-lomakkeen täyttämiseen ja sen seuraamiseen. Vasu - keskustelussa huoltajat ja työntekijä sopivat yhdessä kasvattajien toiminnalle tavoitteet lapsen kasvua, oppimista ja kehitystä tukemaan. Sähköisen kasvunkansion käyttöönotto. Sähköinen kasvunkansio otettu käyttöön sekä perehdytetty huoltajat tallentamaan oman lapsen kuvat itselleen. Vasu-keskustelut (1-2krt/vuosi) Varhaiskasvatussuunnitelmat on tehty jokaiselle varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle. Vasu ja on päivitetty tarpeen mukaan ja huoltajien niin halutessa. Keskusteluja on pidetty vähintään yksi lasta kohden. Kyselyt Varhaiskasvatuksen asiakastyytyväisyyskysely tehtiin toimintakauden lopussa. Kyselyyn sai vastata toukokuun loppuun mennessä. Varhaiskasvatuksen asiakas perheistä 40% vastasi kyselyyn.
B Varhaiskasvatuspalveluiden laadun tarkkailu ja kehittäminen	Kysely kuntalaisille Varsinaista kuntalaiskyselyä ei toteutettu.

	Nilakan alueen kuntien yhteinen varhaiskasvatussuunnitelma ja Keiteleen oma varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin kevään 2019 aikana. Tiimi-, varhaiskasvatuksen opettajien ja lastenhoitajien palaverit on toteutuneet säännöllisesti. Varhaiskasvatuksen opettajien suunnittelu-, arviointi- ja kehittämis aika on toteutettu mahdollisuuksien mukaan ja otettu huomioon työvuorosuunnittelussa.
--	--

2.4 Hyvinvoiva kuntalainen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Ennakoiva lapsiperhepalvelu	LaPu –keskusteluiden sopimuksien vahva seuranta ja toimiva yhteistyö eri toimijoiden välillä LaPu-keskusteluja pidetty uusille varhaiskasvatuksen aloittaville perheille sekä 4-v. Täyttävien lasten perheille. Nilakan alueen kuntien LaPu –Boosteri 1.4. ja 30.9.2019 yhdessä monialaisen yhteistyöverkoston kanssa (SI-SO-TE). Varhaiskasvatuksesta osallistujina ollut varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja opettaja sekä -johtaja. Boosteri-päivät toimivat työnohjauksellisesti ja osallistujien esille tuomien asioiden mukaan. KASVO (kasvun ja oppimisen tuen -) -ryhmän aikaa käytetty tarvittaessa LaPu-neuvonpitoihin. VARPE (LAPE-) -ryhmä (Kasvo- ja Pene-palaverit) Monialaisen yhteistyön tiivistäminen Pene-palaveri säilyy omanaan ja KASVO-ryhmä keskittyy LaPu-neuvonpitoihin. Pene-palaveri kokoontunut 15.2, 26.4 ja 8.10.2020. Pene – palaverin nimi muutos vuoden viimeisessä kokoontumisessa Keiteleen konsultaatio ja perheneuvolatyön tiimi. Palaverit ovat konsultoivia ja case –pohjaisia. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja varhaiskasvatusjohtaja ovat osallistuneet mahdollisuuksien mukaan monialaisen yhteistyöryhmän kokoontumisiin. Lapset Puheeksi –neuvonpitoja on pidetty tarpeen mukaan. LAPE - ryhmä on kokoontunut keväällä ja syksyllä kaksi kertaa aiheena ”Hyvä lapsuus”. Nilakan alueen LAPE-ryhmä kokoontui Keiteleellä 20.5.2019. Varhaiskasvatusjohtaja on osallistunut SavoGrow perhekeskusyhdysheiköiden palaveriin sekä maakunnalliseen yhteistyöpalaveriin perhekeskusasioissa etänä.

B Lasten tuentarpeen ennakointi varhaiskasvatuksessa	Tuentarpeen arvioinnin työkalun kehittäminen varhaiskasvatukseen monialaisessa yhteistyöryhmässä (VARPE) Varhaiskasvatussuunnitelman päivityksen yhteydessä ovat varhaiskasvatuksen erityisopettajat Nilakan alueella kehittäneet tuen tarpeen ennakointiin työkalun (lomakkeen), jolla voidaan seurata lapsen tuen tarvetta. Lääkehoito- ja Keiteleen varhaiskasvatussuunnitelma suunnitelma päivitetty. Lasten tuen tarpeenmukaisia menetelmiä sekä ryhmiä on muodostettu tarvittaessa varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksen ja sosiaalitoimen yhteistyö on tiivistynyt lasten ja perheiden tuen tarpeiden lisääntyessä.
---	--

2.5 *Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö*

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Varhaiskasvatuksen toimivat ja viihtyisät oppimisympäristöt	Päiväkodin remonttitarpeet: v. 2019 (keittiö) Keittiö remontoitu kesällä 2019. Lasten kalusteiden uusiminen tarpeen mukaan Lapsiryhmän pöytä ja tuolit uusittu Koulun Viskari-ryhmään hankittu uudet sängyt Toimistoon uudet työtuolit Ei vielä hankittu, koska viisivuotiaiden ryhmään koululle tarvittiin sängyt
B Positiivinen kasvatus- ja työskentelyasenne	Hyvän kosketuksen ja vahvuuksien näkeminen asiakkaissa ja kasvattajissa “Huomaa hyvä” Vahvistettu positiivista pedagogiikkaa ryhmissä koulutuksella ja itsearvioinnilla. Uusia kesätyöntekijöitä ja sijaisia perehdytetty positiiviseen kasvatusasenteeseen. Vuorovaikutus-leikki ja satuhieronta yms. menetelmät käyttöön kaikissa yksiköissä. Henkilöstön käytössä menetelmät satuhieronta, vuorovaikutusleikki. Jokainen lapsi saa ennen päivälepoa satuhieronnan/ selkäpiirustuksen. Vuorovaikutusleikin ja tunnekasvatuksen elementtejä on sisällytetty varhaiskasvatuksen arkitoimintoihin. Positiivinen pedagogiikka – koulutus 28.9.2019 Kirjallisuutta ym. Materiaalia hankittu henkilöstön käyttöön. TunneTutor – koulutuspäivä 23.11.2019, Satuhieronta – joulukalenteri varhaiskasvatuksen ryhmissä käytössä

C Erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen	Metsä Mörrä - toiminta yhteistyössä metsäeskarin kanssa; kunnan erilaisten liikunta ym. tilojen käyttö varhaiskasvatuksen lapsiryhmien toiminnassa Varhaiskasvatuksen toimintaa eri liikuntapaikoilla itse järjestettynä tai osallistuttu liikunta- ja nuorisotoimen järjestämiin toimintoihin. Osallistuttu pienissä ryhmissä kirjaston satutunneille. Uusia lapsia (Nappi-ryhmään) päiväkotiin. 8.4.2019 Viskari (5 v.) ryhmä (8 lasta/hoitaja) aloitti koululla. Yhteistyö eskari-viskari ryhmien kesken monipuolistunut. Viskari-ryhmä jatkaa koulun tiloissa toimintakauden v. 2019-20. Yhteistyötä eskari - ryhmän kanssa tiivistetty (yhteisiä laavuretkiä, ulkoliikunta hetkiä). Liikunnanohjaajan kanssa yhteistyötä Viskari – ja Ankkuri – ryhmien liikuntatukioissa (Kapteeni Kalle). Metsä Mörrä -viikot lapsiryhmissä toteutuneet keväällä ja syksyllä. Koululla toimiva Viskari - ryhmä käyttää liikuntahallia sekä musiikki ja kuvaamataidon luokkia lasten toiminta ympäristönä. Varhaiskasvatuksen joulujuhla järjestettiin 12.12.2019 Nilakan yhtenäiskoulun alakoulun salissa
--	---

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kesänuorten työllistäminen	Kesänuorten työllistämisraha Päiväkodissa työllistetty 3 kesänuorta v. 2019 Kaksi henkilöä työskennellyt kuntouttavassa työtoiminnassa/ työkokeilussa loka-marraskuussa 2019.
B Opiskelijoiden ja koululaisten harjoittelu ja työssäoppimisen ohjaaminen	Työntekijät ohjaavat alalle opiskelevia keiteleläisiä opiskelijoita Työelämään tutustujia Nilakan yhtenäiskoululta tammikuussa 2 opiskelijaa. Viittomakielen ohjaaja opiskelija 9.1 - 26.4.2019. Lähihoitajan työssä oppimisjakso 4.-24.3.2019. Lastenohjaaja-opiskelija työssä oppimassa 1.4 - 19.5.2019. Lastenohjaaja opiskelijan 30.9 -8.11.2019 työssäoppimisjakso päiväkodissa. Kaksi 9 luokkalaista työssäoppimisjaksolla päiväkodilla syksyllä 2019. Lähihoitajaopiskelija 11.11 - 13.12.2019 työssäoppimisjaksolla.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

VARHAISKASVATUS	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	136 480	114 759	90 740	114 462	23 722
Toimintakulut	-866 301	-822 548	-841 819	-800 067	41 752
Toimintakate	-729 821	-707 789	-751 079	-685 605	65 474
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	-107
€ / asukas netto	-316	-316	-326	-314	12

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Päiväkoti					
Toimintapäivät vuodessa	365	365	365	365	0
*kokoaik. läsnäolopäivät	6 518	3 759	4 000	5 433	1 433
*osa-aik. läsnäolopäivät	436	1 040	1 000	1 480	480
Lapset / kokopäivähoito	40	25	42	38	-4
Lapset / osapäivähoito	4	14	14	15	1
Perhepäivähoito					
Toimintapäivät vuodessa	260	246	260	260	0
*kokoaik. läsnäolopäivät	2 089	1 923	2 036	1 075	-961
*osa-aik. läsnäolopäivät	15	235	348	249	-99
Lapset / kokopäivähoito	20	13	16	10	-6
Lapset / osapäivähoito	1	3	0	2	2
Kotihoidontukea saavat perheet keskim. / kk	24	21	22	23	1
Kotihoidontukea saavat lapset keskim. / kk	31	25	26	27	1
Henkilöstö					
Päiväkoti (42 paikkaa)	10,50	10,15	10,75	10,4	-0,35
Perhepäivähoito (4 pp- hoitokotia)	5,0	4,60	4,25	3,6	-0,65
Nilakan yhtenäiskoulu / esikoululaisten varhaiskasvatusryhmä					
Toimintapäivät vuodessa	260	251	260	260	0
*kokoaik. läsnäolopäivät	313	207	0	0	0
*osa-aik. läsnäolopäivät	1 730	901	1 917	1 837	-80
Lapset / kokopäivähoito	1	3	0	0	0
Lapset / osapäivähoito	14	13	16	12	-4

40 TEKNINEN LAUTAKUNTA

400 TEKNISET PALVELUT

Teknisen lautakunnan jäsenet 1.1.2019 – 31.12.20189

Viisi kokousta kaudella
(josta 1 kokous sähköpostilla).
Osallistuminen:

Kaunisaho Ari	puheenjohtaja	5
Liimatainen Eija	varapuheenjohtaja	4
Kärkkäinen Matti		4
Paananen Antti		5
Tirkkonen Mirja		4
Paananen Kirsti		5
Turpeinen Ensio		3
Vänskä Jorma	varahenkilö	1

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Teknisen toimen hallinnon sekä kiinteistöjen hoidon ja kunnossapidon järjestäminen.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Tilankäytön tehostaminen	Myydään tai muuten luovutaan tarpeettomista tiloista (P - K koulu, yksittäiset osakehuoneistot) Tavoitteissa ei onnistuttu täysimääräisesti.
B Energian säästäminen	Kulutusseuranta, Energiatehokkuushanke on käynnistynyt kirjastolla ja koulukeskuksella. Painotetaan hankinnoissa uusiutuvaa energiaa. Energiatehokkuushankkeen toimenpiteet ovat toimineet ennakkodusti.
C Tiukka kuluseuranta	Keskitytään ennakointiin Toimintamallien ja vastualueiden päivittäminen onnistunut suunnitelmallisesti

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Henkilöstön ammattitaito	Kouluttautuminen Kouluttautuminen on ollut tarpeen mukaista.
B Selkeät toimintamallit	Työnjohto Tavoitteessa onnistuttu. Valmistauduttu vuoden aikana tulevaan yhtiömuutokseen.

2.3 Lähidemokratia ja osallisuus

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Reagointi kuntalaispalautteeseen	Selkeä ohjeistus organisaation sisällä Kuntalaispalautteeseen reagoitu mahdollisuuksien mukaan

2.4 Hyvinvoiva kuntalainen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Sisäilmaongelmiin pyritään löytämään ratkaisut viipymättä	Käsitellään sisäilmaongelmat 2015 perustetussa sisäilmatyöryhmässä, jossa pyritään yhteistyössä löytämään ratkaisut ongelmien selvittämiseksi. Oireilmoituksiin reagoitu välittömästi. Vakavia kiinteistöriskejä ei toimintavuoden aikana esiintynyt.
B Peruspalveluiden helppo lähestyttävyyys	Oikeanlainen organisaatio Tavoitettavuus tavoitteissa onnistuttiin.

2.5 Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Siisti kyläkuva	Työnjohto ja työn suunnitelmallisuus Toiminnan suunnitelmallisuus parantunut oikeanlaisella henkilöstöpanoksella
B Turvalliset harrastusmahdollisuudet	Infran ylläpito Olemassa olevia rakenteita on ylläpidetty normaalien huolto-ohjelmien mukaisesti

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kuunnellaan yrittäjien tarpeita	Kehitetään yhteistyötä yrittäjiin ja panostetaan helposti lähestyttävyyteen Yrittäjäyhteistyön kehittyminen onnistunut suunnitelmallisesti. Täsmäkohteita kehitetty mm. liikennejärjestelmien osalta.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Teknisen toimen yhtiöittämisselvitykset on aloitettu ns. Nilakan kuntien alueella. Selvitykseen osallistuvat Keiteleen, Tervon, Vesannon ja Pielaveden kunnat. Yhtiöittämisen tavoitteena on saada Nilakan kuntien alueelle yhteinen ylikunnallinen yhtiö, joka vastaa teknisen toimen tuottamista palveluista kuntalaisille. Yhtiön selvitystyö on käynnissä.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

TEKNISET PALVELUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	723 461	780 827	740 600	719 077	-21 523
Toimintakulut	-1 506 280	-1 347 530	-1 255 005	-1 379 092	124 087
Toimintakate	-782 819	-566 703	-514 405	-660 014	145 609
Poistot	-240 014	-246 371	-262 525	-242 116	20 409
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	-107
€ / asukas netto	-339	-253	-223	-110	113

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Henkilöstö	13	13	13	13	

40 TEKNINEN LAUTAKUNTA

430 LIIKENNEVÄYLÄT JA MUUT YLEISET ALUEET

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Liikenneväylien ja yleisien alueiden hoitaminen taloudellisesti siten, että liikkuminen on turvallista ja alueiden yleisilme on siisti ja viihtyisä. Liikenneväylien kunnossapito toteutetaan ostopalveluna.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 *Vahva kuntatalous*

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kuluhallinta ja kolmannen sektorin aktivoiminen	Valvotaan sovittuja sopimuksia ja sopimussisältöjä Onnistuttu tavoitteiden mukaisesti.

2.2 *Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö*

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Motivointi ja tavoitteellisuus	Selkeät ohjeet ja työrytmi, työnjohto Toteutettu suunnitelmallisesti. Uudistusten käyttöönotto aiheuttanut paikoitellen haastetta henkilöstössä.

2.3 *Lähiidemokratia ja osallisuus*

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kuntalaisten aktivoiminen suunnitteluun	Hanketyöt Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.

2.4 *Hyvinvoiva kuntalainen*

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Katujen peruskorjaussuunnitelman noudattaminen	Korjausten järjestys lautakunnan päätöksen mukaisesti: 2019: Lepolantie 2020: Pajatie ja Sommelontie 2021: Kirkkotien loppupää 2022 Äyräpääntie ja Perätie Alasintien ja Pajatien korjaus kesällä 2019
B Liikenneturvallisuuden kehittäminen	Toteutetaan vuonna 2018 valmistunutta Nilakan alueen liikenneturvallisuus suunnitelmaa Toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Suunnittelukohteena 2019 Viitasaarentie

2.5 Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Yleisten alueiden viihtyisyyteen panostetaan enemmän	Viheralueiden hoito järjestetään yhdessä paikallisten yritysten kanssa. Onnistui suunnitelman mukaisesti
B Kohteiden opastusta parannetaan	Opastussuunnitelman laatimista jatketaan. Kehitetään yhteistyötä ELY-keskuksen ja paikallisten yritysten suuntaan. Suunnitelma valmis pääpiirteittäin

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Ostopalvelut	Katujen ja piennaralueiden hoito hankitaan paikallisilta yrityksiltä Onnistui suunnitelman mukaisesti

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT**4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN**

LIIKENNEVÄYLÄT JA MUUT YLEISET ALUEET	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
--	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Toimintatuotot	32 141	5 068	23 000	11 979	-11 021
Toimintakulut	-278 523	-197 579	-244 430	-209 645	-34 785
Toimintakate	-246 382	-192 511	-221 430	-197 666	-23 764
Poistot	-133 945	-127 048	-106 000	-140 017	-34 017
Asukkaita	2309	2 242	2309	2 202	-107
€ / asukas netto	-107	-86	-96	-90	-6

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Kaavateiden pituus / km	13,5	14,0	14,0	14,0	
Henkilöstö	0,1	0,5	0,5	0,5	

40 TEKNINEN LAUTAKUNTA

440 PALO- JA PELASTUSTOIMI

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Turvata ihmisten, eläinten ja omaisuuden pelastamiseen tarvittavan toimintavalmiuden ylläpito.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
Pohjois-Savon aluepelastuslaitoksen laatiman palvelutasopäätöksen mukainen palvelutaso saavutetaan alueella.	Tekninen toimi valvoo palvelutasopäätöksen toteutumista. Toteutui suunnitelman mukaisesti

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Pelastustoimen kulujen n.2 %:n vuotuinen korotus.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

PALO- JA PELASTUSTOIMI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-212 211	-220 424	-229 000	-224 795	-4 205
Toimintakate	-212 211	-220 424	-229 000	-224 795	-4 205
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	-107
€ / asukas netto	-92	-98	-99	-102	3

40 TEKNINEN LAUTAKUNTA

450 YKSITYISTIET

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Lautakunta toimii Lain yksityisistä teistä -mukaisen kunnan toimielimenä.

Tekninen lautakunta avustaa määrärahojen puitteissa yksityisteitä kunnossapito- ja peruskorjausavustuksilla

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Yksityisteiden avustaminen siten, että liikennöinti yksityisteillä on turvallista ja kaikille tienkäyttäjille sallittua.	Yksityisteiden ylläpitoon varataan 45 000 €:n määräraha. Toteutui suunnitelman mukaisesti

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kouluttautuminen	Yksityistielain muutos aiheuttaa kouluttautumistarvetta. Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan. Onnistui suunnitelman mukaisesti

2.3 Lähidemokratia ja osallisuus

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Yksityistieavustusten jakoperusteet	hyväksytetään lautakunnassa Jakoperusteita ei ole vuoden 2019 aikana käsitelty uudestaan.

2.4 Hyvinvoiva kuntalainen

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Noudattaa Lakia yksityisistä teistä	Asiakaskohtaista neuvontaa annetaan tarvittaessa. Toteutunut tarvittaessa. Päävastuu neuvontapalveluista nykyään Maanmittauslaitoksella.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Muutetaan yksityisavustusten jakoperusteita. Keskitytään yhtenäistämään jakoperusteita mahdollisuuksien mukaan yhteistyökuntien kanssa.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

YKSITYISTIET	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	7 147	0	0	0	0
Toimintakulut	-53 686	-45 601	-47 300	-49 126	-1 826
Toimintakate	-46 539	-45 601	-47 300	-49 126	-1 826
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2309	2 202	-107
€ / asukas netto	-20	-20	-20	-22	2

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Yksityisteiden pituus / km	161	161	161	161	
Avustetut tiekunnat / kpl	45	45	46	40	-6

50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

500 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU

Ympäristölautakunnan jäsenet

Kolme kokousta kaudella, joihin osallistuminen

Andersson Anna-Riikka			1
Jäntti Eeva	Vesanto	varapuheenjohtaja	3
Manninen Katariina	Tervo		3
Paananen Markku		puheenjohtaja	2
Simonen Jussi	Tervo		3
Simonen Risto	Vesanto		3
Tirkkonen Mirja	varahenkilö		1

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Rakennusvalvonta vastaa rakennushankkeiden lupien myöntämisestä ja valvonnasta sekä kaavojen toteutumisesta sekä rakentamisen neuvonnasta.

Ympäristönsuojelun tulosalueeseen kuuluu mm. kestävän kehityksen tukeminen ympäristönsuojelun ja luonnonsuojelun edistäminen, ympäristöneuvonta ja – valistuksen jakaminen, vesiensuojelun edistäminen ja valvonta, jäte- ja ympäristölupavalvonta sekä melun torjunta, ilman laadun valvonta ja vesihuoltolain mukaiset valvontatehtävät. Tulosalueeseen kuuluu myös maasto- ja veneliikenneasioiden valmistelu ja valvonta sekä osa ajoneuvojen siirtämistä koskevan lain mukaisista tehtävistä. Lisäksi ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvat myös maa-aineslain mukaiset tehtävät.

Kunnan ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisena toimii Keiteleen, Tervon ja Vesannon kuntien yhteinen ympäristölautakunta. Tulosalueen tehtäviä hoitaa ympäristölautakunnan alainen kuntien yhteinen ympäristönsuojelutarkastaja sekä kolme jokaisen kunnan omaa rakennustarkastaja.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kiinteistöverotietojen ajantasaistaminen	Oma rakennustarkastaja on aloittanut työn 1.11.2018. Työtä jatketaan Työ jatkunut mahdollisuuksien mukaan
B Lupa-asiat käsitellään nopeasti ja joustavasti, lupamäärien nosto	Oma rakennustarkastaja on aloittanut työn 1.11.2018. Työtä jatketaan tietoisuuden lisäämisellä. Lupa-asiat käsitelty nopeasti

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Ammattitaito	Kouluttautumalla Toteutunut tarpeen mukaan
B Pitkäjännitteisyys	Tarjotaan työympäristö, jossa työnteon kuormittavuus pysyy mielekkäänä. Työnkuvaa tarkasteltu vuoden mittaan

2.3 Lähidemokratia ja osallisuus

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Helposti lähestyttävä palvelu	Ihmisläheinen palvelu Toteutunut suunnitelman mukaisesti
B Otetaan käyttöön <i>Lupapiste.fi</i> -lupa-asointipalvelu	Tutkitaan mahdollisuutta saada vastaava palvelu KuntaNet 7-ohjelmiston kautta. Hanke pilottivaiheessa

2.4 Hyvinvoiva kuntalainen

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Palvelun tarjoaminen	Ihmisläheinen palvelu Toteutunut suunnitelman mukaisesti
B Rakennusvalvonnan palvelukulttuurin luonti	Rakennustarkastaja luo kulttuuria uudelleen Toteutunut suunnitelman mukaisesti

2.5 Viihtyisä ja virikkeellinen asuin ympäristö

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Kaavoitus	Toteutetaan mahdollistavasti Pienemmät hankkeet toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Nilakka-Koutajärvi rantaosayleiskaavan päivittäminen ontunut kaavoittajan toimesta

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Lupapäätökset nopeita ja mahdollistavia	Pyritään päätöksissä mahdollistaviin ratkaisuihin Onnistunut suunnitelman mukaisesti

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Pielaveden, Keiteleen ja Vesannon yhteinen ympäristölautakunta loppuu 31.12.2018. Tilalle on tulossa Keiteleen, Vesannon ja Tervon yhteinen ympäristölautakunta. Kuntien rakennustarkastajien yhteistyötä tiivistetään ja alueelle on tulossa yksi yhteinen ympäristötarkastaja.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

RAKENNUSVALONTA JA YMPÄRISTÖN- SUOJELU	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	18 685	27 328	30 000	21 017	-8 983
Toimintakulut	-59 171	-89 846	-115 810	-106 072	9 738
Toimintakate	-40 486	-68 518	-85 810	-84 990	820
Poistot					
Asukkaita	2 309	2 242	2309	2 202	-109
€ / asukas netto	-18	-28	-37	-39	2

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Rakennuslupien ja toimienpidelupien määrä	53	64	50	52	2
Henkilöstö	0,75	1,25	0,75	1,25	0,5

90 TEKNINEN LAUTAKUNTA VESILAITOS

900 VESILAITOS

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Vesilaitos toimittaa puhdasta talousvettä toiminta-alueellaan asiakkailleen pohjavedenottamolta. Vettä myydään myös vesiosuuskunnille.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 *Vahva kuntatalous*

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Taksojen paikkansa pitävyys	Aktiivinen talousseuranta. Toteutunut suunnitelman mukaisesti

2.2 *Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö*

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Työn sopiva kuormittavuus	Tarkastellaan henkilöstön riittävyyttä, kuormituksen jakaantuminen Palkattu oppisopimuskouluttautuja jakamaan työkuormaa
B Ammattitaito	Kannustetaan kouluttautumaan Koulutuksia käyty tarpeen mukaan
C Yhteiset tavoitteet	Tiedottaminen Kehitetty toimintakulttuuria

2.4 *Hyvinvoiva kuntalainen*

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Talousveden keskeytyksetön toimittaminen ja toimituksen turvaaminen kaikissa tilanteissa	Jatkuvalla laitoksen ympärivuorokautisella päivystyksellä mahdolliset häiriötilanteet saadaan nopeasti hallintaan Toteutunut suunnitelman mukaisesti
B Veden laatu täyttää talousvedelle asetetut laatuvaatimukset	Vesianalyysijä tehdään säännöllisin väliajoin valvontatutkimusohjelman mukaisesti Toteutunut suunnitelmallisesti
C Vuoden 2018 aikana pyritään löytämään ratkaisu vedentoimituksen turvaamiseksi	Uuden vedenottamon etsimistä jatketaan. Selvitykseen otetaan myös yhdysputkien rakentaminen naapurikuntiin. Aloitettu puhtaan käyttöveden hankintasuunnitelman tekeminen

2.5 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

Tavoitteet (enintään kolme) – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Osallistetaan kolmatta sektoria	Ulkoistetaan mittarivaihdot Ei toteutunut alkuperäisen suunnitelman mukaan. Selvityksessä etäluettavien mittareiden hankinta.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Syvennetty yhteistyö lisääntyy naapurikuntien vesilaitosten kanssa. Automaation harmonisointi ja mahdollisesti päivystysketjujen yhteistyö lisääntyvät.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

VESILAITOS	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	265 340	239 445	215 000	216 761	1 761
Toimintakulut	-156 855	-123 253	-144 030	-153 596	-9 566
Toimintakate	108 485	116 192	70 970	63 165	-7 805
Poistot	-40 459	-38 212	-45 000	-41 278	-3 722
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	-107
€ / asukas netto	47	52	31	29	-2

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Kuluttajamäärä	1 660	1 660	1 660	1 660	0
Verkostoon pumpattu vesimäärä/m3	125 578	118 576	110 000	108 872	-1 128
Vesijohtojen pituus / km	72	72	72	72	0
Henkilöstö	1	1	1	1	0

90 TEKNINEN LAUTAK. VESILAITOS

910 VIEMÄRILAITOS

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Viemärlaitos johtaa toiminta-alueellaan syntyvät jätevedet jäteveden puhdistamolle. Puhdistamolle otetaan vastaan myös haja-asutusalueilla syntyviä sakokaivolietetteitä. Puhdistetut jätevedet lasketaan Nilakka-järveen.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1 Vahva kuntatalous

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Taksojen paikkansa pitävyys	Aktiivinen seuranta Toteutui suunnitelman mukaisesti
B Puhdistamolietteen kompostointia tehostetaan	Kilpailutetaan urakoitsija puhdistamolietteen kompostointiin määräaikaisen sopimuksen päätyttyä. Ei toteutunut suunnitelman mukaan.

2.2 Sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Työn sopiva kuormittavuus	Tarkastellaan henkilöstön riittävyyttä, kuormituksen jakaantuminen Palkattu oppisopimuskouluttautuja jakamaan työnkuormaa
B Ammattitaito	Kannustetaan kouluttautumaan Koulutuksia käyty tarpeen mukaan
C Yhteiset tavoitteet	Tiedottaminen Kehitetty toimintakulttuuria

2.3 Hyvinvoiva kuntalainen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Keskeytyksetön jäteveden puhdistusprosessi.	Jatkuvalla laitoksen ympärivuorokautisella päivystyksellä mahdolliset häiriötilanteet saadaan nopeasti hallintaan. Toteutunut suunnitelman mukaisesti

2.5 Viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Noudatetaan lupaehtoja.	Jätevedenpuhdistamon toimintaa tarkkaillaan valvontaohjelman mukaisesti. Toteutunut suunnitelman mukaisesti

2.6 Työn ja yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen

TAVOITTEET – mitä on tavoiteltu	Toimenpiteet – miten suunniteltu on toteutunut
A Yhteistyösopimusten luonti	Aktiivinen kanssakäyminen paikallisten yritysten kanssa. Toteutunut osittain

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Yhdyskuntaliikenteen kompostointi on lopetettu 10/2016. Liete toimitetaan kolmevuotisella sopimuksella Biotehtaalle Kuopioon. Aloitetaan selvitykset uuden kompostointiurakoitsijan saamiseksi puhdistamolietteelle.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

VIEMÄRILAITOS	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	227 545	233 426	200 000	222 745	22 745
Toimintakulut	-165 864	-147 880	-147 790	-168 415	-20 625
Toimintakate	61 681	85 547	52 210	54 330	2 120
Poistot	-93 944	-62 077	-101 250	-59 343	-41 907
Asukkaita	2 309	2 242	2 309	2 202	-107
€ / asukas netto	27	30	44	25	-19

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Kuluttajamäärä	1 470	1 470	1 470	1 470	0
Käsitelty jätevesi- määrä / m3	127 464	126 253	130 000	115 930	-14 070
Vesijohtojen pituus / km	42	42	42	42	42
Henkilöstö	1	1	1	1	0

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA 2019 JA 2018

1-12/2019

1-12/2018

TOIMINTATUOTOT				
MYYNITITUOTOT	1 384 552,69		1 389 465,63	
MAKSUTUOTOT	752 626,34		793 684,10	
TUET JA AVUSTUKSET	299 945,03		250 659,06	
MUUT TOIMINTATUOTOT	694 297,66	3 131 421,72	718 898,54	3 152 707,33
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
PALKAT JA PALKKIOT	-4 905 982,75		-4 750 384,30	
HENKILÖSIVUKULUT				
ELÄKEKULUT	-1 234 639,20		-1 236 257,94	
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-122 677,34		-149 813,95	
PALVELUJEN OSTOT	-8 960 333,03		-9 501 097,75	
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-870 978,76		-889 906,43	
AVUSTUKSET	-828 754,76		-746 428,19	
MUUT TOIMINTAKULUT	-454 335,08	-17 377 700,92	-410 419,68	-17 684 308,24
TOIMINTAKATE		-14 246 279,20		-14 531 600,91
VEROTULOT		7 133 803,57		6 873 755,53
VALTIONOSUUKSET		8 169 121,00		7 454 761,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	107,25		107,25	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	171 363,21		261 871,39	
KORKOKULUT	-16 145,55		-10 785,64	
MUUT RAHOITUSKULUT	-901,94	154 422,97	-6 049,00	245 144,00
VUOSIKATE		1 211 068,34		42 059,62
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT		-574 481,33		-552 980,26
SATUNNAISET ERÄT				
SATUNNAISET KULUT		-181 034,01		0,00
TILIKAUDEN TULOS		455 553,00		-510 920,64
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		455 553,00		-510 920,64

RAHOITUSLASKELMA 2019 JA 2018

	2019		2018	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	1 211 068,34		42 059,62	
SATUNNAISET ERÄT	-181 034,01		0,00	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	95 562,51	1 125 596,84	-27 488,91	14 570,71
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-801 880,48		-883 263,33	
RAHOITUSOSUUKSET INVESTOINTIMENOIHIIN	57 455,65		0,00	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	24 000,00	-720 424,83	29 639,31	-853 624,02
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	405 172,01		-839 053,31	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAJASTEN VÄHENNYS	22 804,00	22 804,00	22 804,00	22 804,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAJAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0,00		3 000 000,00	
PITKÄAJAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	0,00		-334 630,00	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-259 630,00	-259 630,00	-1 248 330,50	1 417 039,50
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-29 930,74		-32 831,06	
VAIHTO-OMIAISUUDEN MUUTOS	4 761,82		1 544,48	
SAAJASTEN MUUTOS	-105 730,59		5 375,11	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	322 115,02	191 215,51	-66 236,24	-92 147,71
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-45 610,49		1 347 695,79	
RAHAVAROJEN MUUTOS	359 561,52		508 642,48	
RAHAVARAT 31. 12.	1 003 534,10		643 972,58	
1. 1.	643 972,58	359 561,52	135 330,10	508 642,48

TASE 2018 JA 2017 KUNTA

	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	15 840,18	30 516,32
AINEETTOMAT OIKEUDET	15 840,18	30 516,32
AINEELLISET HYÖDYKKEET	11 377 427,98	11 310 249,38
MAA- JA VESIALUEET	2 176 598,94	2 167 868,94
RAKENNUKSET	6 001 206,54	6 106 375,11
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	2 257 867,61	2 242 214,02
KONEET JA KALUSTO	373 491,65	357 190,62
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	568 263,24	436 600,69
SIJOITUKSET	3 434 140,31	3 391 473,78
OSAKKEET JA OSUUDET	3 291 115,49	3 225 644,96
MUUT LAINASAAMISET	136 824,00	159 628,00
MUUT SAAMISET	6 200,82	6 200,82
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	14 827 408,47	14 732 239,48
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	516 976,43	517 116,43
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	516 976,43	517 116,43
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	83 652,16	88 413,98
AINEET JA TARVIKKEET	83 652,16	88 413,98
SAAMISET	1 457 221,71	1 351 491,12
PITKÄAIKAISET SAAMISET	169 524,46	180 044,22
MUUT SAAMISET	169 524,46	180 044,22
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 287 697,25	1 171 446,90
MYyntISAAMISET	475 172,08	391 584,63
MUUT SAAMISET	70 763,91	66 640,78
SIIRTOSAAMISET	741 761,26	713 221,49
RAHAT JA PANKKISAAMISET	1 003 534,10	643 972,58
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 544 407,97	2 083 877,68
VASTAAVAA YHTEENSÄ	17 888 792,87	17 333 233,59

	2019	2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	7 582 348,17	7 582 348,17
ARVONKOROTUSRAHASTO	791 466,14	791 466,14
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 095 511,91	-584 591,27
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	455 553,00	-510 920,64
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 733 855,40	7 278 302,40
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	67 592,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	67 592,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	420 684,43	450 755,17
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 268,42	1 268,42
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	421 952,85	452 023,59
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	3 538 144,01	3 777 365,05
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	3 073 288,00	3 332 928,00
MUUT VELAT	464 856,01	444 437,05
LYHYTAIKAINEN	6 127 248,61	5 825 542,55
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	4 809 640,00	4 809 630,00
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	627 346,71	387 204,58
MUUT VELAT	198 755,05	100 409,58
SIIRTOVELAT	491 506,85	528 298,39
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	9 665 392,62	9 602 907,60
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	17 888 792,87	17 333 233,59

KONSERNITULOSLASKELMA 2019 JA 2018

	2019	2018
TOIMINTATUOTOT	9 712 983,19	10 247 759,42
OSUUS OSAKK.YHT. VOITTO/TAPPIO	16 506,23	22 400,48
TOIMINTAKULUT	-23 896 298,35	-24 712 277,02
TOIMINTAKATE	-14 166 808,93	-14 442 117,12
VEROTULOT	7 133 803,57	6 873 755,53
VALTIONOSUUDET	8 692 095,19	7 942 834,24
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	103 143,74	128 188,83
KORKOTUOTOT	7 001,25	2 811,89
MUUT RAHOITUSTUOTOT	251 113,25	257 004,12
KORKOKULUT	-112 938,92	-87 306,23
MUUT RAHOITUSKULUT	-42 031,84	-44 320,95
VUOSIKATE	1 762 233,57	502 661,48
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 192 305,94	-1 150 331,37
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 192 305,94	-1 146 495,81
SATUNNAISET ERÄT	-181 006,76	-26 020,57
TILIKAUDEN TULOS	388 920,86	-673 690,46
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	1 796,54	5 439,76
Tilikauden verot	-3 229,27	-451,72
Laskennalliset verot	-8 313,15	-751,29
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-8 790,52	1 017,43
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	370 384,47	-668 436,28

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 2019 JA 2018

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
	1 762	
Vuosikate	234	537 865
Satunnaiset erät	-181 007	-26 021
Tilikauden verot	-3 229	
Tulorahoituksen korjauserät	55 793	-24 083
	<u>1 633</u>	
	791	487 761
Investointien rahavirta		
	-2 006	
Investointimenot	322	-1 454 420
Rahoitusosuudet investointimenoihin	81 575	9 768
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	51 724	95 856
	<u>-1 873</u>	
	023	-1 348 796
Toiminnan ja investointien rahavirta	-239 232	-861 035
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-4 023	-172
Antolainasaamisten vähennys		22 804
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	336 034	3 991 885
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-160 417	-833 537
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-281 052	-1 250 327
	<u>-105 435</u>	<u>1 908 021</u>
Oman pääoman muutokset	122 788	79 979
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-25 995	118 214
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 408	11 601
Saamisten muutos	-193 213	54 190
Korottomien velkojen muutos	340 121	50 574
	<u>119 505</u>	<u>234 579</u>
Rahoituksen rahavirta	132 834	2 245 219
Rahavarojen muutos	-106 398	1 384 184
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 878 517	2 037 172
Rahavarat 1.1.	1 984 914	652 987
Rahavarojen muutos yhteensä	-106 398	1 384 184

KONSERNITASE 2019

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	25 215 823,67	24 520 488,72
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	173 214,83	180 310,46
AINEETTOMAT OIKEUDET	149 984,69	166 984,37
MUUT PITKÄAIKAISET MENOT	7 715,50	8 971,19
ENNAKKOMAKSUT	15 514,65	4 354,90
AINEELLISET HYÖDYKKEET	23 518 131,66	22 901 042,04
MAA- JA VESIALUEET	2 441 431,11	2 433 798,98
RAKENNUKSET	16 695 000,56	16 512 757,81
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	2 387 256,75	2 385 700,75
KONEET JA KALUSTO	829 360,98	831 972,55
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	131 649,18	108 144,26
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	1 033 433,08	628 667,68
SUJOTUKSET	1 524 477,18	1 439 136,21
OSAKKEET JA OSUUDET	1 499 504,83	1 418 399,08
JOUKKOVELKAKIRJALAINASAAMISET	2 088,45	2 000,00
MUUT LAINASAAMISET	0,00	0,00
MUUT SAAMISET	22 883,90	18 737,13
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	587 297,61	609 034,29
VALTION TOIMEKSIANNOT	35 203,54	57 033,87
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	545 002,95	540 316,15
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	7 091,12	11 684,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 003 412,84	3 915 189,64
VAIHTO-OMAISUUS	154 158,72	152 750,43
AINEET JA TARVIKKEET	129 118,08	130 404,47
KESKENERÄISET TUOTTEET	1 622,50	1 553,79
MUU VAIHTO-OMAISUUS	23 418,13	20 792,18
SAAMISET	1 970 738,17	1 777 525,25
PITKÄAIKAISET SAAMISET	169 561,01	180 766,15
MUUT SAAMISET	169 524,46	180 733,86
SIIRTOSAAMISET	36,55	32,29
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 801 177,16	1 596 759,10
MYYN TISAAMISET	726 303,23	611 897,02
MUUT SAAMISET	152 610,26	133 726,63
SIIRTOSAAMISET	922 263,67	851 135,46
RAHOITUSARVOPAPERIT	15 040,12	350,20
MUUT ARVOPAPERIT	15 040,12	350,20
RAHAT JA PANKKISAAMISET	1 863 475,83	1 984 563,75
VASTAAVAA YHTEENSÄ	29 806 534,12	29 044 712,64

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA	8 269 578,30	7 799 472,85
PERUSPÄÄOMA	7 582 348,17	7 582 348,17
LIITTYMISMAKSURAHASTO	254,50	424,27
ARVONKOROTUSRAHASTO	801 297,92	801 297,92
MUUT OMAT RAHASTOT	899 890,93	894 059,22
EDELL. TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 384 597,68	-1 478 656,74
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	370 384,47	
VÄHEMMISTÖOSUUDET	840 061,67	790 238,09
PAKOLLISET VARAUKSET	290 434,60	243 385,07
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	498 478,28	547 579,95
VALTION TOIMEKSIANNOT	36 047,20	57 830,20
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	448 973,77	474 039,64
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	13 457,31	15 710,11
VIERAS PÄÄOMA	19 907 981,26	19 664 036,68
PITKÄAIKAINEN	11 944 561,09	12 020 637,10
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	7 264 785,25	7 310 206,51
LAINAT JULKISYHTESÖILTÄ	0,00	0,00
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	4 214 919,83	4 265 993,54
MUUT VELAT	464 856,01	444 437,05
LYHYTAIKAINEN	7 963 420,18	7 643 399,58
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	5 064 989,25	5 069 906,93
LAINAT JULKISYHTESÖILTÄ	0,00	0,00
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	0,00	3 077,00
SAADUT ENNAKOT	88 115,69	79 954,71
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	978 622,72	721 745,97
MUUT VELAT	485 631,75	406 288,49
SIIRTOVELAT	1 286 958,82	1 311 637,69
LASKENNALLISET VEROVELAT	59 101,95	50 788,80
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	29 806 534,12	29 044 712,64

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**LIITETIETO 1. TILINPÄÄTÖSTÄ LAADITTAESSA NOUDATETUT ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET**

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty hankintamenoon

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Jaksotusperiaatteet

Olennaiset jaksotukset on kirjattu suoriteperusteisesti.

LIITETIETO 2. TULOSLASKELMAN ESITTÄMISTAVAN MUUTOS

- Ei muutosta edelliseen tilikauteen

LIITETIETO 3. OIKAISUT EDELLISEEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

- Ei tapahtumia

LIITETIETO 4. EDELLISTEN TILIKAUSIEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

- Ei muutosta edelliseen tilikauteen

LIITETIETO 5. AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT SEKÄ KÄSITTELY

- Ei tapahtumia

LIITETIETO 6.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TOIMINTATUOTOT TOIMIELIMITTÄIN		
ulkoiset		
	2019	2018
Keskusvaalilautakunta	8 320,40	4 270,20
Tarkastuslautakunta	0,00	0,00
Valtuusto	0,00	0,00
Kunnanhallitus	280 247,85	387 351,45
Sosiaalilautakunta	1 349 380,04	1 207 352,07
Sivistyslautakunta	360 535,80	318 657,21
Tekninen lautakunta	713 451,24	775 091,77
Ympäristölautakunta	21 081,72	27 328,11
Tekninen ltk Vesilaitos	398 404,67	432 656,52
Toimintatuotot yhteensä	3 131 421,72	3 152 707,33

LIITETIETO 7.

VEROTULOJEN ERITTELY

	2019	2018
Kunnan tulovero	5 769 539,02	5 713 890,41
Osuus yhteisöveron tuotosta	803 891,82	617 992,55
Kiinteistövero	560 372,73	541 872,57
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	7 133 803,57	6 873 755,53

LIITETIETO 8.

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	8 513 802,00	6 277 525,00
- Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 916 191,00	1 644 995,00
Peruspalvelun valtionosuuden korotus, päätös 11.11.2019	99 478,00	
Syrjäisyysslisä 2019 oikaisu	10 960,00	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-455 119,00	-467 759,00
Valtionosuudet yhteensä	8 169 121,00	7 454 761,00

LIITETIETO 9. PALVELUIDEN OSTOJEN ERITTELY

	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	6 959 003,64	7 797 971,14
Muiden palveluiden ostot	2 001 329,39	1 703 126,61
Palveluiden ostot yhteensä	8 960 333,03	9 501 097,75

LIITETIETO 10. VALTUUSTORYHMIEN TUET - Ei tapahtumia**LIITETIETO 11. SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT**

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista on kunnan tilinpäätöksessä.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan (Kvalt.04.05.1998 §18)

Poistosuunnitelma tarkastettu (Kvalt. 17.12.2012 § 47)

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ja poistomenetelmät ovat:

Tietokoneohjelmistot	tasapoisto 3 vuotta
Rakennukset	tasapoisto 10-50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	tasapoisto 15% / 25 v
Koneet ja kalusto	tasapoisto 5 vuotta
Maa -ja vesialueet	ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa

**ERITTELY SUUNNITELMAN MUKAISTEN
POISTOJEN JA POISTONALAISTEN
INVESTOINTIEN VASTAAVUUDESTA**

Keskimääräiset sumu-poistot 2015–2019	567 085,91
Poistonalaisten investointien omahankintameno 2018	618 253,79
Ero (euroa)	-51 167,88
Poikkeama -%	9,2

LIITETIETO 12.

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

	konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	23 636 158,00	20 271 960,00		
lisäykset tilikaudella		3 364 198,00		
vähennykset tilikaudella	- 2 334 268,00			
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	21 301 890,00	23 636 158,00		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	243 385,07			
lisäykset tilikaudella			67 592,00	
vähennykset tilikaudella				
Muut pakolliset varaukset 31.12.	243 385,07	243 385,07	67 592,00	

LIITETIETO 13.

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT
JA -TAPPIOT

	konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot			530,00	27 488,91
Rakennusten luovutusvoitot				
Muut luovutusvoitot	51 724,38	95 856,00		
Luovutusvoitot yhteensä	51 724,38	95 856,00	530,00	27 488,91
Muut toimintakulut				
As Oy Pohjois-Keiteleen portti luovutustappio			28 500,51	
Luovutustappiot yhteensä			28 500,51	

LIITETIETO 14.

SATUNNAISTEN TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY

	2019	2018
Satunnaiset tuotot:		
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	-	-
Satunnaiset kulut:		-
Keiteleen Palvelukoti Oy konkurssin takausvastuu	181 034,01	-
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	181 034,01	-

LIITETIETO 15. **OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY**

	Kunta	
	2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	155 981,76	179 396,38
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	4 829,43	15 123,44
<i>Yhteensä</i>	160 811,19	194 519,82

Tuloslaskelmassa korkotuotot ja korkokulut esitetään omina erinään.

LIITETIETO 16. POISTOERON MUUTOKSET - Ei ilmoitettavaa

LIITETIETO 17. KULUKSI KIRJAAMATTOMAT MENOT JA PÄÄOMA-ALENNUKSET
- Ei ilmoitettavaa

LIITETIETO 18. **ARVONKOROTUKSET**

	Kunta	
	2019	2018
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeiden ja osuuksien arvonnkorotus		
- Savon Energiaholding		791 466,14
<i>Yhteensä</i>	0,00	791 466,14

Arvonnkorotus tehty 31.12.2018 kunnanjohtaja Hanna Helasteen selvityksen mukaisesti. Arvonnkorotus on varsin varovainen, sillä osinkohistoria ja Väreön perustamisen yhteydessä esitetyt omutuksen arvot, viittaavat lähes viisinkertaiseen arvonnkorotukseen.

LIITETIETO 19.

TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET										
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet					
	Aineet-tomat oikeudet	Muut pitkä-vaikut-teiset menot	Ennak-ko-mak-sut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennuk-set	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkom. ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poista-maton hankintame no 1.1.2019	30 516,32	0,00	0,00	30 516,32	2 167 868,94	6 106 375,11	2 242 214,02	357 190,62	436 600,69	11 340 765,70
Lisäykset tilikauden aikana				0,00	13 200,00	137 631,00	313 872,88	92 543,01	813 523,60	1 370 770,49
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00			-57455,65			-57 455,65
Vähennykset tilikauden aikana				0,00	-4 470,00				-681 861,05	-686 331,05
Siirrot erien välillä				0,00						0,00
Tilikauden poisto	-14676,14			-14 676,14		-242 799,57	-240 763,64	-76 241,98		-574 481,33
Arvonalennukset ja niiden palautukset				0,00						0,00
Poistama-ton hankintameno 31.12.2019	15 840,18	0,00	0,00	15 840,18	2 176 598,94	6 001 206,54	2 257 867,61	373 491,65	568 263,24	11 393 268,16
Arvonkorotukset				0,00						0,00
Kirjanpito-arvo 31.12.2019	15 840,18	0,00	0,00	15 840,18	2 176 598,94	6 001 206,54	2 257 867,61	373 491,65	568 263,24	11 393 268,16
Olennot lisäpoistot				0,00						0,00
Erittely olennaisista lisäpoistoista				0,00						0,00

Pysyviin vastaaviin ei ole aktivoitu kehittämismenoja tai ei-palautettavia liittymismaksuja.

	PYSYVIEN VASTAAVIEN SIIJOITUKSET									KAIKKI YHTEENSÄ
	Osakkeet ja osuudet						Muut saamiset ja lainasaamiset			
	Arvonkorotus-rahastot	Tytäryhteisö-osakkeet	Osakkeet, omistus-yhtiöt, yhteisöt	Kunta-yhtymä	Muut osakkeet	Yhteensä	Muut lainasaamiset	Muut saamiset	Yhteensä	
Hankintameno 1.1.2019	791 466,14	684 529,90	2 000,00	1 310 177,18	437 471,74	3 225 644,96	159 628,00	6 200,82	165 828,82	3 391 473,78
Lisäykset			105 000,00		7 971,04	112 971,04	-22 804,00		-22 804,00	90 167,04
Vähennykset					-47 500,51	-47 500,51			0,00	-47 500,51
Siirrot erien välillä						0,00			0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2019	791 466,14	684 529,90	107 000,00	1 310 177,18	397 942,27	3 291 115,49	136 824,00	6 200,82	143 024,82	3 434 140,31
Arvon alennukset						0,00			0,00	0,00
Arvon korotukset						0,00			0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	791 466,14	684 529,90	107 000,00	1 310 177,18	397 942,27	3 291 115,49	136 824,00	6 200,82	143 024,82	3 434 140,31

LIITETIETO 20., 21., 22. OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ 2018

				Kuntakonsernin osuus (1000 eur)		
TYTÄRYHTEISÖT, KUNTAYHTYMÄOSUUDET SEKÄ OSAKKUUSYHTEISÖT	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsesnin omistus- osuus %	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voitosta /tappiosta
Tytäryhteisöt:						
K Oy Nilakanranta (1140)	Keitele	100,00 %	100,00 %	261	4538	0
Tossavaisenkulma Oy (1141)	Keitele	63,37 %	63,37 %	359	4	0
Keiteleen Torikiinteistö Oy (1142)	Keitele	100,00 %	100,00 %	119	10	0
As Oy Keiteleen Pappilanelto (1143)	Keitele	53,70 %	53,70 %	150	76	1
As Oy Keiteleen Satamanranta (1144)	Keitele	61,09 %	61,09 %	329	288	0
As Oy Keiteleen Satamanpuisto (1145)	Keitele	52,19 %	52,19 %	266	204	0
Kuntayhtymät:						
Pohjois-Savon sairaanhoidopiirin ky	Kuopio	1,008800 %	1,008800 %	935	5358	86
Ylä-Savon koulutus- kuntayhtymä (3003)	Iisalmi	1,724100 %	1,724100 %	380	92	2
Savon koulutus- kuntayhtymä (3004)	Kuopio	0,417690 %	0,417690 %	264	117	3
Pohjois-Savon liitto (3006)	Kuopio	1,010000 %	1,010000 %	9	54	0
Vaalijalan kuntayhtymä (3007)	Pieksämäki	0,560899 %	0,560899 %	76	156	22
Itä-Suomen päihdehuollon ky (3008)	Mäntyharju	0,502300 %	0,502300 %	8	0	-2

LIITETIETO 23.

SAAMISTEN ERITTELY

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä:				
Myyntisaamiset (1720)		62 333,35		15 868,31
Lainasaamiset (1231)	136 824,00		159 628,00	
Muut saamiset (1810)				30 000,00
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä:				
Myyntisaamiset (1725)		18 245,89		23 676,75
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä yhteensä:	136 824,00	80 579,24	159 628,00	69 545,06
Saamiset muilta:				
Myyntisaamiset kunnalta (1738)		80 792,85		32 063,92
Myyntisaamiset (1740, 1742)		313 799,99		319 975,65
Muut saamiset (1688)	169 524,46		180 044,22	
Muut saamiset muilta (1246)	6 200,82		6 200,82	
ALV palautus verottajalta (1806)		70 763,91		36 640,78
Saamiset muilta yhteensä:	175 725,28	384 563,90	186 245,04	356 616,43

LIITETIETO 24.

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	922 263,67	137 778,21	741 761,26	713 221,49
<i>Lyhytaik. siirtosaamiset, suurimmat:</i>				
Vaalijala ylijäämäpalautus			8 413,00	
Valtiokonttori			258 643,87	176 265,00
Storaenso				37 475,17
Business Finland energiahanke			49 250,00	49 250,00
Istekki				11 531,23
Työttömyysvak.maksut pal.				16 545,85
Uudet hanke			20 276,93	
Ymp.terv.huolto palautus 2019			8 756,95	

LIITETIETO 25.

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	7 582 348,17	7 582 348,17	7 582 348,17	7 582 348,17
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	7 582 348,17	7 582 348,17	7 582 348,17	7 582 348,17
Arvonkorotusrahasto 1.1.	801 297,92	28 728,35	791 466,14	
Lisäykset		772 569,57		791 466,14
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	801 297,92	801 297,92	791 466,14	791 466,14
Liittymismaksurahasto 1.1.	424,27	424,27		
Lisäykset				
Vähennykset	169,77			
Liittymismaksurahasto 31.12.	254,50	424,27		
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	894 059,22	842 446,45		
Siirrot rahastoon	5 831,71	51 612,77		
Siirrot rahastosta				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	899 890,93	894 059,22		
Edellisten tilikausien ali/ylijäämä 1.1.	-1 478 656,74	64 316,30	-584 591,27	137 321,12
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				
Edellisten tilikausien ali/ylijäämä 31.12.	-1 384 597,68	-783 515,02	-1 095 511,91	-584 591,27
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	370 384,47	-672 919,97	455 553,00	-510 920,64
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.	8 269 578,30	7 799 472,85	7 733 855,40	7 278 302,40

LIITETIETO 26.

ERITTELY POISTOEROSTA

- Ei ilmoitettavaa

LIITETIETO 27.

PITKÄAIKAISET VELAT

- Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

	2019	2018
Lainat jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua:		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
- Kuntarahoitus Oy	2 197 432,00	2 416 396,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat/liittymismaksut		
- Vesilaitoksen liittymismaksut	104 245,09	93 826,13
- Viemärlaitoksen liittymismaksut	360 610,92	350 610,92
Muut velat / liittymismaksut yhteensä:	464 856,01	444 437,05
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 662 288,01	2 860 833,05

LIITETIETO 28.

JOUKKOVELKAKIRJALAINAT JA LYHTYAIKAISET LAINAT

	2019	2018
JVK- lainat	0,00	0,00
- korko		
- vuotoinen lyh./kerta lyh.		
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	4 550 000,00	4 809 630,00
- korko %		
- erääntyvät 1.1. - 31.12.2020		
Pitkäaikasten lainojen lyhennysosuudet	259 640,00	
- erääntyvät 1.1. - 31.12.2020		
Yhteensä	4 809 640,00	4 809 630,00

LIITETIETO 29.

PAKOLLISET VARAUKSET

	konserni		kunta	
Pakolliset varaukset	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				
Vahingonkorvausvaraus				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			67 592,00	
Potilasvahinkovakuutus- maksuvastuu				
Muut pakolliset varaukset	243 385,07	243 385,07		

LIITETIETO 30.

VIERAS PÄÄOMA

	2019		2018	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
<i>Velat tytäryhteisöille</i>				
Saadut ennakot				
Ostovelat		-313,68		-13 737,20
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		-313,68		-13 737,20
<i>Velat jäsenkuntayhtymille</i>				
Saadut ennakot				
Ostovelat		-4 405,95		-133 745,64
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		-4 405,95		-133 745,64
<i>Lyhytaikaiset ostovelat muille</i>				
Saadut ennakot				
Ostovelat		586 211,16		499 452,50
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		586 211,16		499 452,50
<i>Lyhytaikaiset ostovelat kunnalle</i>				
Saadut ennakot				
Ostovelat		34 598,78		21 935,15
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		34 598,78		21 935,15
<i>Lyhytaikaiset ostovelat valtiolle</i>				
Saadut ennakot				
Ostovelat		11 256,40		13 299,77
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		11 256,40		13 299,77
Vieras pääoma yhteensä	0,00	627 346,71	0,00	387 204,58

LIITETIETO 31.

PANKKITILIMIITIT

	2019	2018
Danske Bank FI03 8000 1900 8008 15	16818,79	16818,79
- siitä käyttämättä oleva määrä	16818,79	16818,79
Nilakan Seudun OP FI51 5128 0620 0163 58	16818,79	16818,79
- siitä käyttämättä oleva määrä	16818,79	16818,79

LIITETIETO 32.

LYHYTAIKAiset MUUT VELAT

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset muut velat osakkuusyhteisöille (Viisarit lomapalkka velka)			91 912,29	
ennakonpidätysvelka			103 704,32	96 937,16
Sosiaaliturvamaksuvelka			3 138,44	3 472,42
Saadut ennakot	88 115,69			
Muut velat yhteensä	88 115,69	0,00	198 755,05	100 409,58

Huom! Liittymismaksuvelat esitetty liitetiedossa 27.

LIITETIETO 33.

SIIRTOVELAT

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lomapalkkajaksotus			404 860,11	417 952,80
Muut siirtovelat	1 286 958,82	1 314 384,63	85 471,60	109 347,88
Pohjois-Keiteleen vesi			1 175,14	997,71
Siirtovelat yhteensä	1 286 958,82	1 314 384,63	491 506,85	528 298,39

LIITETIETO 34–37

PANTIT, KIINNITYKSET JA VAKUUDET

- kunta, ei ilmoitettavaa

- Konserni:	2019	2018
Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiri 1,008800%	24 049,79	24 049,79
Savon koulutuskuntaytymä 0,417690%	338,33	338,33
Yhteensä	24 388,12	24 388,12

LIITETIETO 38–39

**TASEeseen sisältyvät VASTUUSITOUMUKSET,
LEASING- JA VUOKRAVASTUUT**

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien kanssa (arvonlisäveroineen)	Konserni	
	2019	2018
Vuokra- ja leasing vastuut		
Savon koulutuskuntayhtymä	36 558 480,98	4 067 700,80
kunnan osuus 0,40000% v.2018		16 270,80
kunnan osuus 0,41769% v.2019	152 701,12	
Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiri	47 858 036,00	54 275 037,00
kunnan osuus 1,008800%	482 791,87	548 177,87
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	3 778 175,00	4 650 996,00
kunnan osuus 1,724100%	65 139,52	79 997,13
Vaalijalan kuntayhtymä	4 105 762,00	710 857,00
kunnan osuus 0,560899%	23 029,18	3 980,80
Pohjois-Savon Liitto	261 122,66	543 078,56
kunnan osuus 1,010000%	2 637,34	5 485,09
Yhteensä	726 299,02	653 911,69

Kunnan leasingvuokravastuiden yhteismäärä (alv 0)	Kunta	
	2019	2018
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	73 676,51	51 226,22
Myöhemmin maksettavat	344 879,53	162 232,96
Muut vastuut	388,00	656,06
Yhteensä	418 944,04	214 115,24

Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

LIITETIETO 40. MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT

KUNNAN VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA	Kunta	
	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	13 509 541,00	13 181 911,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	8 888,00	8 469,00

TAKAUKSET	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta:				
Alkuperäinen pääoma	9 220 561,17	8 270 561,20	9 683 483,78	8 733 483,81
Jäljellä oleva pääoma	4 888 443,96	5 032 995,11	5 218 330,42	5 384 296,33
Takaukset muiden puolesta:				
Alkuperäinen pääoma	2 094 270,00	2 088 270,00	2 096 287,60	2 852 082,50
Jäljellä oleva pääoma	908 976,13	1 125 104,83	910 993,73	1 673 282,70
Kunta ei ole myöntänyt täytetakauksia.				

LIITETIETO 41.

MUUT KUNTAA KOSKEVAT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT**KUNNAN ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU**

ALV 120 §:n mukainen palautusvastuu, mikäli rakennus myydään tai siirretään toiseen tarkoitukseen

Tilikaudelta 2019	94 907,88
Tilikaudelta 2018	102 365,74
Tilikaudelta 2017	131 195,51
Tilikaudelta 2016	33 725,44
Tilikaudelta 2015	52 867,63
Tilikaudelta 2014	307 760,11
Tilikaudelta 2013	110 408,08
<i>Tilikaudelta 2012</i>	<i>22 607,91</i>
<i>Tilikaudelta 2011</i>	<i>12 228,39</i>
<i>Tilikaudelta 2010</i>	<i>5 145,11</i>

Vastuun toteutuminen on epätodennäköistä.

KONSERNIN ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU

Tilikaudelta 2019	77 648,68
Tilikaudelta 2018	80 823,64

LIITETIETO 42.

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

Toimintayksikkö	Vakinaiset		Sijaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Yhteensä	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	11	12	4	4	1	1			16	17
Sosiaalitoimi	41	38	15	11	4	3			60	52
Sivistystoimi	46	45	4	6	3	5			53	56
Ympäristö ja tekniset palvelut	17	14	2	1	1	4			20	19
YHTEENSÄ	115	109	25	22	9	13	0	0	149	144

LIITETIEO 43. HENKILÖSTÖKULUT

	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	6 263 299,29	6 136 456,19
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	0

LIITETIETO 44. LUOTTAMUSHENKILÖN PALKOISTA PERITYT JA PUOLUEELLE TAI PUOLUEYHDISTYKSELLE TILITETYT LUOTTAMUSHENKIÖMAKSUT

	2019	2018
Keiteleen Kokoomus	78,00	112,00
Keiteleen Keskusta	2478,00	2288,00
Keiteleen Sos.dem työväenyhdistys	214,00	226,00
Vasemmistoliiton Keiteleen yhdistys	250,00	314,00
Keiteleen Perussuomalaiset ry	360,00	468,00
Ylä-Savon kristillisdemokraatit	75,00	
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	3455,00	3408,00

LIITETIETO 45. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot / BDO Auditor Oy	6 437,65	5 386,40
Tarkastuslautakunta	3 489,23	3 501,49
muut kulut/ Tarkastuslautakunta	201,04	210,72
yhteensä	10 127,92	9 098,61

LIITETIETO 46. INTRESSITAHOON LIITTYVÄT TOIMET

- Ei ilmoitettavaa

Intressitahoilla tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on kunnan kanssa:

1. määräysvaltasuhteessa; tai
2. osakkuussuhteessa

Intressitahoihin luetaan lisäksi:

1. kunnanjohtaja
2. kunnanhallituksen jäsen ja varajäsen
3. kunnan muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhtiöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöä ei ole yhdistelty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty konserniohjeen mukaisesti. Kuntayhtymien taseet on yhdistetty lukuarvoltaan omistusosuuden mukaisesti.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Sisäiset velat ja saamiset on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää edellisten tilikausien yli-/alijäämää vastaan. K Oy Nilakanranta ja Torikiinteistö Oy noudattavat omaa poistosuunnitelmaa, joten näiden yhtiöiden poistoja ei ole oikaistu.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoisia

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY KONSERNI		
	2019	2018
Koulutuskuntayhtymien yksikkörahoitus		
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	282 698,09	262 164,73
Savon koulutuskuntayhtymä	240 276,10	226 531,45
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	8 513 536,00	7 920 683,00
- sis.verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen	-1 916 191,00	-1 644 995,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-455 119,00	-465 918,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	6 665 200,19	6 298 466,18

Konsernin oma pääoma		
	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	7 582 348,17	7 582 348,17
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	7 582 348,17	7 582 348,17
Arvonkorotusrahasto 1.1.	801 297,92	28 728,35
Lisäykset		772 569,57
Vähennykset		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	801 297,92	801 297,92
Liittymismaksurahasto 1.1.	424,27	424,27
Lisäykset		
Vähennykset	169,77	
Liittymismaksurahasto 31.12.	254,50	424,27
Muut omat rahastot		
Rahaston pääoma 1.1.	894 059,22	842 446,45
Siirrot rahastoon	5 831,71	51 612,77
Siirrot rahastosta		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	899 890,93	894 059,22
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-1 478 656,74	64 316,30
Edellisen tilikauden virheen oikaisu		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	1 384 597,68	-783 515,02
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	370 384,47	-672 919,97
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.	8 269 578,30	7 799 472,85

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien kanssa (arvonlisäveroineen)	Konserni	
	2019	2018
Vuokra- ja leasing vastuut		
Savon koulutuskuntayhtymä	36 558 480,98	4 067 700,80
kunnan osuus 0,40000% v.2018		16 270,80
kunnan osuus 0,41769% v.2019	152 701,12	
Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiri	47 858 036,00	54 275 037,00
kunnan osuus 1,008800%	482 791,87	548 177,87
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	3 778 175,00	4 650 996,00
kunnan osuus 1,724100%	65 139,52	79 997,13
Vaalijalan kuntayhtymä	4 105 762,00	710 857,00
kunnan osuus 0,560899%	23 029,18	3 980,80
Pohjois-Savon Liitto	261 122,66	543 078,56
kunnan osuus 1,010000%	2 637,34	5 485,09
Yhteensä	726 299,02	653 911,69

ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

VESI- JA VIEMÄRILAITOS TULOSLASKELMA 2019

	<u>1-12/2019</u>	<u>1-12/2018</u>
LIKEVAIHTO	439 410,93	474 065,49
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0,00	-1 193,92
MUUT TUET JA AVUSTUKSET	95,00	0,00
MATERIAALIT JA PALVELUT	-140 059,35	-122 412,20
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-65 978,17	-57 087,35
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-61 295,31	-55 822,87
VARASTOJEN LIS(+) TAI VÄH(-)	-4 682,86	-1 264,48
PALVELUJEN OSTOT	-74 081,18	-65 324,85
HENKILÖSTÖKULUT	-166 802,46	-132 924,85
PALKAT JA PALKKIOT	-135 501,60	-103 572,97
HENKILÖSIVUKULUT	-31 300,86	-29 351,88
ELÄKEKULUT	-27 982,91	-25 717,60
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-3 317,95	-3 634,28
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-100 621,33	-100 289,34
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTO	-100 621,33	-100 289,34
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-15 149,48	-15 795,49
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHTEENSÄ	16 873,31	101 449,69

VESI- JA VIEMÄRILAITOS RAHOITUSLASKELMA 2019

	<u>1-12/2019</u>	<u>1-12/2018</u>
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-10 106,28	74 972,64
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	100 621,33	100 289,34
	90 515,05	175 261,98
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-103 820,98	-56 400,30
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-13 305,93	118 861,68
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
VAIHTO-OMAISSUUDEN MUUTOS	4 682,86	1 264,48
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	11 400,73	98 886,35
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS KUNNALTA/KY:LTÄ	-51,00	-41,50
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA	53 123,74	-4 504,67
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	69 156,33	95 604,66
RAHAVAROJEN MUUTOS	55 850,40	214 466,34

VESI- JA VIEMÄRILAITOS TASE 2019

12/201912/2018

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

AINEELLISET HYÖDYKKEET	1 152 234,79	1 149 035,14
RAKENNUKSET	51 830,73	57 208,49
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	1 065 247,48	1 091 826,65
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET	35 156,58	0,00

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 152 234,79	1 149 035,14
----------------------------	--------------	--------------

VAIHTUVAT VASTAAVAT

VAIHTO-OMaisuUS	72 133,88	76 816,74
AINEET JA TARVIKKEET	72 133,88	76 816,74
SAAMISET	109 546,40	120 947,13
LYHYTAIKAiset SAAMISET	109 546,40	120 947,13
MYyntISAAMISET	102 176,09	112 483,68
MUUT SAAMISET	0,00	0,00
SIIRTOSAAMISET	7 370,31	8 463,45

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	181 680,28	197 763,87
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 333 915,07	1 346 799,01

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

PERUSPÄÄOMA	800 383,25	800 383,25
EDELLISTEN TILIK. YLI/ALIJÄÄMÄ	85 422,62	-16 027,07
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	16 873,31	101 449,69

OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	902 679,18	885 805,87
---------------------	------------	------------

VIERAS PÄÄOMA

PITKÄAIKAINEN	464 856,01	444 437,05
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA	464 856,01	444 437,05
LYHYTAIKAINEN	-33 620,12	16 556,09
LAINAT	-79 974,79	2 855,20
KUNNALTA/KUNTAYHTYMÄLTÄ		
OSTOVELAT	46 155,24	13 496,89
KOROTTOMAT VELAT	199,43	204,00
KUNNALTA/KUNT		

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	431 235,89	460 993,14
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 333 915,07	1 346 799,01

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Pääkirja, Päiväkirja, Tasekirja
 Tase-erittely
 Tasetilien tilierittely
 Ta-tilien tilierittely
 Talousarvio
 Toteutumisvertailut, Erilaiset raportit (UDP)

Käyttöomaisuuskirjanpito
 Osto- ja myyntireskontran atk-tulosteet
 Saldoselvitykset, Tositteet
 Palkkatositteet, Palkkakortit

Käytetyt tositelajit:

ALKUSA	Alkusaldot
BUD	Talousarvio
BUDL	Lisätalousarvio
KOMMUI	Käyttöomaisuusmuistiot
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet
MUISIS	Muistio sisäinen
MUIST1	Muistiotositteet 1
OMAKSU	Ostoreskontran maksut
OSTOT	Ostolaskut (Rondo)
PALKAT	Palkkatositteet
PANKKI	Pankkien tiliotekirjaukset
SISROP	Sisäiset laskut Rondo
SOSTYÖ	Sosiaalityön maksut ProConsona
YMR10	Myyntiresk. laskulaji 10
YMR12	Myyntiresk. laskulaji 12
YMR13	Myyntiresk. laskulaji 13
YMR15	Myyntiresk. laskulaji 15
YMR16	Myyntiresk. laskulaji 16
YMR19	Myyntiresk. laskulaji 19
YMR20	Myyntiresk. laskulaji 20
YMR21	Myyntiresk. laskulaji 21
YMR54	Myyntiresk. laskulaji 54
YMR75	Myyntiresk. laskulaji 75
YMR85	Myyntiresk. laskulaji 85
YMRHYV	Myyntiresk. hyvityslaskujen kuittaukset
YMRMAN	Myyntiresk. manuaalisuoritukset
YMRVII	Myyntiresk. viitesuoritukset
ZBF	Budjetointitositteet

Pääkirjat, päiväkirjat, rahoituslaskelma, tuloslaskelma ja tase on siirretty sähköiseen Rondo-arkistoon kuukausittain v. 2010 alusta alkaen.

Basware-maksuliikenne ohjelmasta on myös siirretty Rondo-arkistoon sähköiseen Rondo-arkistoon kuukausittain v. 2010 alusta alkaen.

Tasekirja säilytetään pysyvästi ja muut kirjanpitokirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

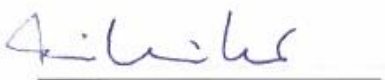
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Keiteleellä 6. päivänä huhtikuuta 2020

Keiteleen kunnanhallitus

Tilintarkastajan merkintä:

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Keiteleellä 22.5.2020

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

 Lilja Koskelo, JHT, HT

Vastuunalainen tilintarkastaja